

คำยืมภาษาจีนในภาษาไทยที่สะท้อนการสื่อสารข้ามวัฒนธรรม
CHINESE LOANWORDS IN THAI THAT REFLECT CROSS – CULTURAL
COMMUNICATION

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
พ.ศ. 2563

หัวข้อวิทยานิพนธ์ : คำยืมภาษาจีนในภาษาไทยที่สะท้อนการสื่อสารข้ามวัฒนธรรม
 ผู้วิจัย : LI WEILING
 สาขาวิชา : ภาษาไทย
 อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรรณิศา ถึงแสง อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
 : รองศาสตราจารย์สนธิ สัตโยภาส อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์ 2 ประการ คือ 1) เพื่อศึกษาคำยืมภาษาจีนในภาษาไทย 2) เพื่อศึกษาประเภทของคำยืมที่สะท้อนการสื่อสารข้ามวัฒนธรรมภาษาจีนในภาษาไทย ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ คำยืมภาษาจีนที่ผู้วิจัยรวบรวมจากพจนานุกรม และหนังสือที่เกี่ยวข้อง จำนวน 4 เล่ม ผู้วิจัยศึกษาและวิเคราะห์ประเภท ที่มา ความหมาย และลักษณะของคำยืม คำยืมที่สะท้อนการสื่อสารข้ามวัฒนธรรมในภาษาไทย ด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ผลการศึกษาพบว่า มีคำยืมทั้งหมดจำนวน 233 คำ โดยคำยืมแบ่งออกเป็น 8 ประเภท ได้แก่ คำยืมเกี่ยวกับอาหาร และการปรุงอาหาร จำนวน 103 คำ คำยืมเกี่ยวกับเครื่องดนตรีและบุคคล จำนวน 21 คำ คำยืมเกี่ยวกับเครื่องมือเครื่องใช้ จำนวน 35 คำ คำยืมเกี่ยวกับการละเล่น จำนวน 19 คำ คำยืมเกี่ยวกับเครื่องแต่งกาย จำนวน 9 คำ คำยืมเกี่ยวกับความเชื่อ จำนวน 10 คำ คำยืมเกี่ยวกับประเพณี จำนวน 7 คำ และคำยืมเกี่ยวกับธรรมชาติ จำนวน 19 คำ จากการแบ่งประเภทข้างต้น พบว่า คำยืมภาษาจีนในภาษาไทยที่พบมากที่สุด คือ คำที่ยืมจากภาษาจีนแต้จิ๋ว คำยืมภาษาจีนในภาษาไทยปัจจุบันที่พบมากที่สุดเป็นคำยืมที่เกี่ยวกับอาหารและวิธีการปรุงอาหาร รองลงมาเป็นคำยืมที่เกี่ยวกับเครื่องมือเครื่องใช้ จากการศึกษาคำยืมภาษาจีนที่สะท้อนการสื่อสารข้ามวัฒนธรรม พบว่า ประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาชนจีนมีความสัมพันธ์อันดีอย่างยาวนาน คำยืมภาษาจีนที่ปรากฏในสังคมไทยสมัยก่อนกับสมัยปัจจุบัน พบว่า ความหมายของคำยืมภาษาจีนมีการเปลี่ยนแปลงไป บางคำมีความหมายกว้างขึ้น และบางคำยังมีความหมายคงเดิม คำที่ใช้ในสังคมไทยจึงถือได้ว่าเป็นคำที่สะท้อนการสื่อสารข้ามวัฒนธรรมของสังคมไทยและสังคมจีน

คำสำคัญ : คำยืม, คำยืมภาษาจีน, การสื่อสารข้ามวัฒนธรรม

The Title : Chinese Loanwords in Thai that Reflect Cross-Cultural Communication

The Author : LI WEILING

Program : Thai Language

Thesis Advisors

: Asst. Prof. Dr. Wannida Thungsang Chairman

: Assoc. Prof. Sanit Satayopas Member

ABSTRACT

The objectives of this research were to study Chinese loanwords in Thai and to investigate loanword types reflecting Chinese cross-cultural communication in Thai. The data were collected from Chinese loanwords in four dictionaries and relevant texts. The content analysis was applied to analyze the loanwords in terms of their types, etymology, semantics, and characteristics that reflect cross-cultural communication in Thai. The research results revealed that there are 233 loanwords classified into eight types. They are 103 words related to food and cooking, 21 words related to kinship and individuals, 35 words related to utensils, 19 words related to plays, 9 words related to clothing, 10 words related to beliefs, 7 words related to traditions, and 19 words related to nature. From the above classification, it is found that most of the loanwords were derived from Teochew. Current loanwords are found to be mostly related to food and cooking, followed by utensils. Regarding the loanwords reflecting cross-cultural communication, it is revealed that Thai and Chinese relationships have been carried out for a long time. Loanwords in past and present Thai societies reveal that their meanings have changed; with some having widening meanings while others having maintained their original meanings. The loanwords have reflected cross-cultural communication between Thai and Chinese societies.

Keywords : Loanword, Chinese Loanword, Cross – Cultural Communication

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรรณิดา ถึงแสง อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และรองศาสตราจารย์สนิท สัตโยภาส อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ และตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ มาโดยตลอด จนสำเร็จเรียบร้อย ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์กรรณิการ์ พันชนะ ที่ได้ให้คำปรึกษา แนะนำ ข้อคิดเห็น ตรวจสอบและแก้ไขเค้าโครงวิทยานิพนธ์ และเครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์ ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. วีระศักดิ์ ชมภูคำ และอาจารย์ ดร. ขวัญใจ กิจชาลรัตน์ ที่ได้ตรวจสอบเครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์ ขอขอบคุณผู้ที่เกี่ยวข้องในด้านอื่น ๆ ที่มีได้กล่าวนาม แต่มีส่วนช่วยให้งานวิจัยนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

ประโยชน์อันใดที่พึงได้จากการศึกษาในครั้งนี้ ขอให้เป็นกตเวทิตาแต่บิดา มารดา และครอบครัว ตลอดจนผู้เขียนหนังสือและบทความต่าง ๆ ที่ให้ความรู้แก่ผู้วิจัย จนสามารถทำวิทยานิพนธ์นี้สำเร็จได้ด้วยดี และเป็นตัวอย่างการศึกษาสำหรับผู้สนใจต่อไป

Li Wei Ling

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ข
ABSTRACT	ค
กิตติกรรมประกาศ	ง
สารบัญ	จ
สารบัญตาราง	ช
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
ประโยชน์ที่รับจากการวิจัย	4
ขอบเขตของการวิจัย	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	4
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับคำยืม	7
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับคำยืมภาษาจีนในภาษาไทย	13
แนวคิดเกี่ยวกับวัฒนธรรมและการสื่อสารข้ามวัฒนธรรม	18
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	27
3 วิธีดำเนินการวิจัย	31
รูปแบบการวิจัย	31
แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย	31
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	32
การเก็บรวบรวมข้อมูล	34
การวิเคราะห์ข้อมูล	34
4 ผลการวิจัย	35
ตอนที่ 1 ผลการศึกษาคำยืมภาษาจีนในภาษาไทย	35

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ตอนที่ 2 ผลการศึกษาประเภทคำยืมที่สะท้อนการสื่อสารข้ามวัฒนธรรม	43
5 สรุปอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	74
สรุปผลการวิจัย	74
อภิปรายผล	75
ข้อเสนอแนะ	76
บรรณานุกรม	78
ภาคผนวก	81
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์	82
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ	83
ภาคผนวก ค คำยืมภาษาจีนที่ใช้ในภาษาไทย	93
ภาคผนวก ง การวิเคราะห์ประเภทของคำยืมภาษาจีนที่สะท้อนการสื่อสาร	
ข้ามวัฒนธรรม	113
ประวัติผู้วิจัย	124

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
3.1	คำยืมภาษาจีนที่ใช้ในภาษาไทย	32
3.2	การวิเคราะห์ประเภทของคำยืมภาษาจีนที่สะท้อนการสื่อสารข้ามวัฒนธรรม	33
4.1	จำนวนและร้อยละของประเภทคำยืมภาษาจีนในภาษาไทย	35
4.2	จำนวนและร้อยละของคำยืมจากภาษาจีนถิ่นต่าง ๆ	43

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

มนุษย์เป็นผู้ที่ฉลาดและมีน้ำใจ มนุษย์ต้องการสื่อสารความคิดความเข้าใจกัน เมื่อทำทางทั้งหมดของแขนงไม่สามารถตอบสนองการสื่อสารต่อกันและกันได้ ภาษาจึงเกิดขึ้นมา ภาษาเป็นระบบสัญลักษณ์ในเชิงคำพูดหรือเชิงการเขียนที่มนุษย์เท่านั้นสามารถกำหนดขึ้น และใช้เป็นเครื่องมือในการสื่อความหมายต่อกันและกัน (อุดม วโรตม์สถิตย, 2537, น. 8) ภาษาเป็นเครื่องมือที่มนุษย์ใช้ติดต่อสื่อสารความคิด ความรู้สึกและความต้องการกับผู้ที่อยู่รอบข้าง หลังจากการพัฒนาของมนุษย์ การที่คนสองกลุ่มใช้ภาษาต่างกันแต่อยู่ร่วมสังคมเดียวกัน แต่ละกลุ่มต้องมีการติดต่อสัมพันธ์ในชีวิตประจำวัน ทำให้เกิดการยืมภาษาซึ่งกันและกันหรือมีภาษาอื่นเข้ามาปะปน

วิจิตร แสงพลสิทธิ์ (2524, น. 6) กล่าวถึงการยืมภาษาเป็นลักษณะของทุกชาติทุกภาษา ไม่มีภาษาใดในโลกที่จะไม่มีคำในภาษาอื่นเข้ามาปะปน เมื่อคนต่างภาษาต้องติดต่อหรือมีความสัมพันธ์กันเป็นระยะเวลานาน จะเกิดการยืมภาษากันขึ้น การยืมก็คือการที่ภาษาหนึ่งนำเอาคำหรือลักษณะทางภาษาของอีกภาษาหนึ่งเข้าไปใช้ในภาษาของตนเอง การยืมภาษาโดยทั่วไปจะเป็นการยืมคำ แต่ถ้าคำที่ยืมมาใช้มีจำนวนมาก และมีการยืมเป็นระยะเวลานาน จะมีผลที่เกิดตามมาทางด้านเสียง และการเรียงคำ เป็นต้น การยืมถือว่ามีส่วนที่ทำให้ภาษาเกิดการเปลี่ยนแปลงได้มากที่สุด ภาษาไทยเป็นภาษาราชการของประเทศไทย ชาติไทยใช้ภาษาไทยเป็นภาษาประจำชาติ มานานกว่า 700 ปี แม้ว่าภาษาไทยจะมีคำที่เกิดขึ้นใหม่ตามวิธีการสร้างคำของไทยแล้วก็ตาม และมีระบบภาษาที่สมบูรณ์ แต่ชาติไทยยังมีความสัมพันธ์ด้านต่าง ๆ กับประเทศต่าง ๆ โดยการติดต่อค้าขายระหว่างกัน รวมทั้งยังรับความคิดความเชื่อทางศาสนา ประเพณีวัฒนธรรม การศึกษาจากประเทศต่าง ๆ จึงต้องรับภาษาต่างประเทศเข้ามาปะปนร่วมกับภาษาไทย ภาษาที่ไทยรับมาใช้มากที่สุด ได้แก่ ภาษาบาลีสันสกฤต เขมร จีน พม่า มลายู อังกฤษ เป็นต้น การยืมคำภาษาอื่น ๆ มาใช้ เป็นเครื่องแสดงได้ทั้งด้านความเจริญและความเสื่อมของภาษาไทย (สุวิงศ์ พงศ์ไพบูลย์, 2534, น. 14) ขณะเดียวกันก็รับเอาภาษาต่างประเทศมาใช้ในภาษาไทย เพื่อสะดวกในการสื่อความหมายกันยิ่งขึ้น โดยเฉพาะภาษาจีนเป็นภาษาหนึ่งที่

คนไทยยืมคำมาใช้เป็นจำนวนมากประเทศไทยกับสาธารณรัฐประชาชนจีนมีความสัมพันธ์อันดีกันมาช้านานหลายร้อยปี ในหนังสือประวัติการทูตไทย พระนิพนธ์พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหมื่นนราธิปพงศ์ประพันธ์ กล่าวว่า ในสมัยนานเจ้าได้มีการส่งราชทูตไปมาติดต่อกับประเทศจีนและประเทศทิเบต ตลอดจนทำสนธิสัญญาทางไมตรีเป็นครั้งคราว เช่น ทำกับจีนใน พ.ศ. 1193 (ค.ศ. 650) พ.ศ. 1288 (ค.ศ. 745) และ พ.ศ. 1330 (ค.ศ. 787) ทั้งได้นำช่างฝีมือจีนมาบำรุงการช่างฝีมือในนานเจ้าด้วย เช่น การทอผ้า เป็นต้น สมัยกรุงสุโขทัย ใน พ.ศ. 1832 (ค.ศ. 1289) ล่อฮก๊ก (ละโว้) ได้ส่งทูตไปยังประเทศจีนใน พ.ศ. 1825 (ค.ศ. 1282) จีนได้ส่งทูตมาทำหนังสือสัญญาทางไมตรีที่กรุงสุโขทัยและพระเจ้ารามคำแหงเองได้เสด็จไปยังประเทศจีนถึง 2 ครั้ง ได้แก่ พ.ศ. 1837 (ค.ศ. 1294) และ พ.ศ. 1843 (ค.ศ. 1300) และในครั้งหลังนี้ได้นำช่างฝีมือจีนมาจัดทำเครื่องถ้วยชามที่เรียกว่า สังคโลกหรือสวรรคโลก (สุริวงค์ พงศ์ไพบูลย์, 2534, น. 17) ตั้งแต่สมัยสุโขทัยก็เริ่มปรากฏหลักฐานว่าไทย-จีนมีการติดต่อค้าขายกันแล้ว โดยเฉพาะในสมัยกรุงศรีอยุธยา ยุคที่การค้าฟู้เฟื่องถึงขีดสุด คนจีนเข้ามาติดต่อค้าขายแลกเปลี่ยนสินค้ากับคนไทย หลังจากนั้น ยังมีการอพยพโยกย้ายของคนจีนเข้ามาทำมาหากินในไทยมากขึ้น ชาวจีนที่เข้ามาสองทาง คือ ทางทะเลและทางบก พวกมาทางบกนั้นเข้ามาสู่ภาคเหนือของประเทศไทย ส่วนพวกมาทางเรื่อนั้นเข้ามาทางภาคใต้ ส่งผลให้ปัจจุบันมีคนไทยเชื้อสายจีนค่อนข้างมากอาศัยในประเทศไทยหลายล้านคน ชาวจีนที่เข้ามาประเทศไทย ส่งผลให้ภาษาจีนเข้ามาปนในภาษาไทยเป็นจำนวนมาก นอกจากนี้ ภาษาจีนและภาษาไทยยังมีลักษณะที่คล้ายคลึงกัน จึงทำให้มีคำภาษาจีนเข้ามาปะปนอยู่ในภาษาไทย จนแทบแยกกันไม่ออก (กว้างลี หวง, 2555, น.1) คำยืมภาษาจีนในภาษาไทยมีที่มาจากภาษาจีนหลาย ๆ ถิ่น เช่น ฮกเกี้ยนแต้จิ๋ว กวางตุ้ง จีนแคะ เป็นต้น ด้วยเหตุนี้คำยืมภาษาจีนที่ใช้ในภาษาไทยจึงไม่ใช่สำเนียงภาษาจีนเพียงถิ่นใด ถิ่นหนึ่ง หากแต่เป็นการผสมผสานกันไปตามแหล่งที่มาของคำนั้น ๆ

การยืมคำภาษาจีนมาใช้ในภาษาไทยนั้นจะปรากฏในภาษาพูดไม่ใช่ภาษาเขียน เพราะระบบการเขียนภาษาจีนต่างกับภาษาไทยมาก ภาษาจีนเขียนอักษรแทนคำเป็นคำ ๆ ไม่มีการประสมสระและพยัญชนะ เหมือนในภาษาไทย และคำที่ยืม ได้แก่ คำเรียกที่เกี่ยวกับชื่อเครื่องใช้แบบจีน ยาสมุนไพร สัตว์อาหาร เครื่องแต่งกาย ธุรกิจการค้า มหรสพและอื่น ๆ คำยืมภาษาจีน ด้านอาหารที่ใช้ในภาษาไทยประจำวัน เช่น คำว่า “ก๊วยเตี๋ยว” 粿条 (guōtiáo กั่วเถียว) “เฉาก๊วย” 龟苓膏 (guīlínggāo กุยหลิงกาว) “ซึ้นฉ่าย” 芹菜 (qíncài ฉินไช่) “โจ๊ก” 粥 (zhōu โจว) “ซาลาเปา” 包子 (bāozi เปาจี) หรือคำว่า “ตุ๋น” 炖 (dùn) และคำว่า “เจียว” 焦 (jiāo) ซึ่งเป็นคำบอกวิธีการทำอาหาร คำยืมภาษาจีนประเภทเครื่องใช้ เครื่องแต่งกาย และธุรกิจการค้าที่ใช้ในภาษาไทยประจำวัน เช่น คำว่า “เก้าอี้” 椅子 (yǐzi อี้จี) “กีเพ้า” 旗袍 (qípáo ฉีผาว) “ห้าง” 行 (háng หัง) เป็นต้น

อีกด้านหนึ่ง ในกระบวนการสื่อสารข้ามวัฒนธรรมประเทศต่าง ๆ ให้ความสนใจมากขึ้น เช่น เรื่องความเหมือนกันและความแตกต่างกันระหว่างวัฒนธรรม เนื่องจากมีการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมอย่างต่อเนื่องซึ่งทำให้ผู้คนมีความกระตือรือร้นมากขึ้นในการสื่อสารอย่าง que ทุกคนรู้จักว่าภาษามีบทบาทที่สำคัญในการรับรู้เกี่ยวกับโลกและชีวิตประจำวันของคน แม้ว่าระบบภาษาในชีวิตของเราจะเป็นอันเดียวกัน แต่การรับรู้และความเข้าใจในเรื่องภาษาไม่เหมือนกันนั้น เป็นเพราะความแตกต่างกันของความเป็นมาทางด้านวัฒนธรรม และภาษายังเป็นวัฒนธรรมอย่างหนึ่ง ภาษาเป็นการสื่อสารวัฒนธรรมที่สำคัญที่สุดของชาติ การยืมในภาษานั้นไม่เพียงแต่เป็นปรากฏการณ์ทางภาษาเท่านั้น แต่ยังเป็นปรากฏการณ์ทางสังคมและปรากฏการณ์ทางวัฒนธรรมประเทศต่าง ๆ จะสื่อสารข้ามวัฒนธรรมด้วยภาษา ด้วยเหตุนี้คำยืมจึงมีหน้าที่สำคัญในการสื่อสารข้ามวัฒนธรรม เช่น คำว่า “เจียว” 焦 (jiāo) ซึ่งเป็นคำบอกวิธีการทำอาหาร ต้องยอมรับก่อนว่า คนจีนเป็นแบบอย่างที่สำคัญสำหรับคนไทยในเรื่องอาหารการกิน เดิมทีคนไทยมักจะประกอบอาหารด้วยวิธีการย่าง ปิ้ง เผา ต้ม อาจจะยังไม่รู้จักวิธีการเจียว เพราะคำว่า “เจียว” ไม่ใช่คำไทยแต่เป็นคำที่ยืมมาจากภาษาจีน คำว่า 焦 (jiāo) ซึ่งสำเนียงแต้จิ๋วออกเสียงว่า “เจียว” ในภาษาจีนเป็นคำคุณศัพท์ หมายถึง ความกรอบไหม้ของอาหารหรือสิ่งของทั่วไป ถ้าเป็นอาหารส่วนมากจะใช้น้ำมันร้อนที่มีปริมาณไม่มาก เชื่อว่าคำที่คนไทยนำเข้ามาใช้ก่อน คือ ไข่เจียว และคนไทยอาจเพิ่งจะรู้จักการเจียว เมื่อคนจีนอพยพนำวิธีมาใช้ในเมืองไทย หลังจากนั้น จึงใช้คำนี้เป็นคำกริยาด้วยก็เลยต่อ คำว่า “เจียว” ขึ้นมาเป็นไข่เจียวหรือคำว่า กระเทียมเจียว เป็นต้น

กระบวนการเก็บข้อมูลจากเอกสาร แม้ว่า มีผู้วิจัยหลาย ๆ คนเขียนบทความเกี่ยวกับการศึกษาคำยืมภาษาจีนที่ใช้ในภาษาไทย แต่ก็ไม่มีการจำแนกประเภทและการศึกษาเชิงลึกของระบบคำต่าง ๆ ภายใต้การสื่อสารข้ามวัฒนธรรม จากความดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาคำยืมภาษาจีนในภาษาไทยที่สะท้อนการข้ามวัฒนธรรมว่าคำใดบ้าง มีลักษณะหรือวิธีการยืมข้ามวัฒนธรรมจีนมาอยู่ในภาษาไทยด้านใด ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ในการศึกษาภาษาไทยให้ลุ่มลึกยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาคำยืมภาษาจีนในภาษาไทย
2. เพื่อศึกษาประเภทของคำยืมที่สะท้อนการสื่อสารข้ามวัฒนธรรมภาษาจีนในภาษาไทย

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ได้องค์ความรู้เกี่ยวกับคำยืมภาษาจีนสะท้อนการข้ามวัฒนธรรมในบริบททางสังคมและวัฒนธรรม
2. สามารถนำผลวิจัยไปประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนเรื่องการยืมภาษาต่างประเทศ
3. เป็นแนวทางในการศึกษาเรื่องคำยืมในภาษาไทยที่สะท้อนการข้ามวัฒนธรรมกับภาษาต่างประเทศอื่น

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา

1. สถานการณ์การใช้คำยืมภาษาจีนในภาษาไทยในประเภทต่าง ๆ ได้แก่ ประเภทเกี่ยวกับอาหารและปรุงอาหาร เครื่องมือและบุคคล เครื่องใช้ การละเล่นและมหรสพ เครื่องแต่งกาย ความเชื่อและศาสนา ประเพณี และธรรมชาติ
2. คำยืมภาษาจีนในภาษาไทยที่สะท้อนการข้ามวัฒนธรรมด้านต่าง ๆ

ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเอกสาร จะเก็บเฉพาะคำยืมในพจนานุกรม และเอกสารต่าง ๆ จำนวน 4 เล่ม ดังนี้

1. เขียวชัย เอี่ยมวรเมธ. (2543). *พจนานุกรมไทย-จีน*. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: อักษรพิทยา.
2. เฉลิม ขงบุญเกิด. (2516). *ภาษาไทย ภาษาจีน*. กรุงเทพฯ: หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการศึกษาฝึกหัดครู.
3. นวรัตน์ รัตติคำ. (2553). *จีนใช้ในไทย*. กรุงเทพฯ: อมรินทร์.
4. วรศักดิ์ มหัทธโนบล. (2555). *คำจีนในสยาม: ภาพสะท้อนปฏิสัมพันธ์ไทย - จีน*. กรุงเทพฯ: อมรินทร์.

นิยามศัพท์เฉพาะ

ภาษาจีน หมายถึง ภาษาถิ่นที่ใช้ในประเทศจีน เช่น แต้จิ๋ว สกเกี้ยน ไหหลำ เป็นต้น การยืมคำภาษาจีนมาใช้ในภาษาไทยนั้น มักยืมมาจากภาษาจีนแต้จิ๋วและภาษาจีนสกเกี้ยน มากกว่าภาษาจีนสาขาอื่น เนื่องจากชาวจีนแต้จิ๋วและชาวจีนสกเกี้ยนได้อพยพเข้ามาอยู่ในประเทศไทยก่อนชาวจีนกลุ่มอื่น

คำยืมภาษาจีน หมายถึง คำที่ยืมมาจากภาษาถิ่นในประเทศจีนที่นำมาใช้ในภาษาไทย เช่น จีนแต้จิ๋ว สกเกี้ยน เป็นต้น

การสื่อสารข้ามวัฒนธรรม หมายถึง การติดต่อ การมีปฏิสัมพันธ์กันระหว่างบุคคลที่มาจากต่างวัฒนธรรมในด้านต่าง ๆ เช่น ด้านอาชีพ การแต่งกาย อาหารการกิน ประเพณี ความเชื่อ พิธีกรรมและวิถีชีวิต เป็นต้น

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่อง “คำยืมภาษาจีนในภาษาไทยที่สะท้อนการสื่อสารข้ามวัฒนธรรม” ผู้วิจัยได้ทบทวนทฤษฎีและหลักการที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในงานวิจัยนี้ และทบทวนเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย ดังต่อไปนี้

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับคำยืม
 - 1.1 ความหมายของคำยืม
 - 1.2 ปัจจัยที่ก่อให้เกิดการยืมคำภาษาต่างประเทศ
 - 1.3 ลักษณะการยืมภาษาต่างประเทศ
 - 1.4 อิทธิพลของภาษาต่างประเทศที่มีต่อภาษาไทย
2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับคำยืมภาษาจีนในภาษาไทย
 - 2.1 คำจีนที่ปรากฏในภาษาไทย
 - 2.2 ลักษณะคำยืมภาษาจีนในภาษาไทย
 - 2.3 ประเภทของคำยืมจีนในภาษาไทย
3. แนวคิดเกี่ยวกับวัฒนธรรมและการสื่อสารข้ามวัฒนธรรม
 - 3.1 แนวคิดเกี่ยวกับวัฒนธรรม
 - 3.1.1 ความหมายของวัฒนธรรม
 - 3.1.2 ประเภทของวัฒนธรรม
 - 3.1.3 ลักษณะของวัฒนธรรม
 - 3.1.4 ความสำคัญของวัฒนธรรม
 - 3.1.5 ปัจจัยที่ทำให้วัฒนธรรมต่างกัน
 - 3.2 แนวคิดเกี่ยวกับการสื่อสารข้ามวัฒนธรรม
 - 3.2.1 ความหมายของการสื่อสารข้ามวัฒนธรรม
 - 3.2.2 วัตถุประสงค์ของการสื่อสารข้ามวัฒนธรรม
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารที่เกี่ยวข้องคำยืม

คำที่นำมาจากภาษาอื่นและผนวกเข้าเป็นส่วนหนึ่งของภาษาของตน ในภาษาไทยที่นำมาจากภาษาต่างประเทศจำนวนมาก เช่น ภาษาบาลีสันสกฤต ภาษาอังกฤษ ภาษาเยอรมัน ภาษาจีน เป็นต้น

ความหมายของคำยืม

วิไลศักดิ์ กิ่งคำ (2550, น. 9) กล่าวว่า คำยืม หมายถึง การยืมคำศัพท์จากภาษาต่างประเทศ คือ “ภาษาหนึ่งนำเอาคำหรือลักษณะทางภาษาของอีกภาษาหนึ่งไปใช้ในภาษาของตน ภาษาที่ถูกยืมมามักจะถูกเปลี่ยนแปลงรูปคำ เสียงและความหมายในภาษาใหม่ เพื่อความสะดวกในการออกเสียง และเป็นไปตามลักษณะสำคัญของภาษาผู้ยืม”

สอดคล้องกับ วิไลวรรณ ขนิษฐนันท์ (2526, น. 128) กล่าวว่า คำยืม หมายถึง การยืมคำจากภาษาหนึ่งเข้าไปใช้ในอีกภาษาหนึ่งมี 3 ลักษณะใหญ่ ๆ คือการทับศัพท์ การแปลความหมาย และการยืมความหมาย

เช่นเดียวกับ อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2542, น. 98) กล่าวว่า การยืมภาษา หมายถึง การที่ภาษาหนึ่งรับเอาลักษณะใดก็ตามจากอีกภาษาหนึ่งเข้ามาใช้ จนกลายเป็นลักษณะของตนเอง ลักษณะทางภาษาที่ยืมมิได้ทุกอย่าง ตั้งแต่เสียงพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ ทำนองเสียง เสียงเน้นหนัก คำทุกประเภท โดยเฉพาะคำหลัก เช่น นาม กริยา และลักษณะทางไวยากรณ์ เช่น การแสดงพหูพจน์ การก และหน่วยสร้างต่าง ๆ เช่น ประโยคกรรมวาก เป็นต้น

นอกจากกล่าวถึงความหมายของคำยืมแล้ว ปราณี กายอรุณสุทธิ (2526, น. 15) กล่าวว่า การยืมภาษาต่างประเทศในภาษาไทยเป็นสิ่งที่นักวิชาการหลายคนสนใจศึกษา ทั้งนี้ เพื่อจะได้จำแนกคำยืมเหล่านั้นได้ถูกต้อง ว่าเป็นคำยืมมาจากภาษาใด อันจะทำให้ทราบความเป็นมาและที่มาของคำในภาษาไทยครบถ้วนทั้งที่เป็นคำไทยแท้และที่เป็นคำยืม ความรู้ที่ได้จากการศึกษาคำยืมดังกล่าว จะเป็นประโยชน์มากต่อการศึกษาในแขนงนิรุกติศาสตร์ และเป็นประโยชน์ต่อการทำพจนานุกรมฉบับที่สมบูรณ์ขึ้น ซึ่งมีเรื่องราวเกี่ยวกับประวัติของคำแต่ละคำอยู่ด้วย

ซึ่งแตกต่างกันกับ สุริวงศ์ พงศ์ไพบูลย์ (2534, น. 14) กล่าวว่า เรื่องการยืมภาษาต่างประเทศ สรุปได้ว่าการยืมคำภาษาอื่น ๆ มาใช้ เป็นเครื่องแสดงได้ทั้งด้านความเจริญและความเสื่อมของภาษาตน ภาษาทุกภาษาย่อมมีคำภาษาอื่นเข้าไปปะปน เพราะภาษาเป็นเครื่องมือในการสื่อสารสื่อความคิดของมนุษย์ และภาษาเป็นวัฒนธรรมอย่างหนึ่ง การถ่ายทอดหิบบยืมกันไม่เป็นเรื่องเสียหาย แต่ประการใด กลับจะทำให้ภาษามีคำใช้มาก สะดวกในการสื่อความหมายกัน

นอกจากนี้ ยังไปในทิศทางเดียวกันกับ แพรวโพยม บุญยะผลิก (2547, น. 8) กล่าวเรื่องการยืมภาษา สรุปได้ว่า การยืมภาษาเป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลงภาษาเชิงวัฒนธรรม เมื่อภาษาใด

ภาษาหนึ่งที่เรียกว่า ภาษาผู้รับ รับเอาลักษณะทางภาษาบางอย่างของภาษาต้นแบบหรือภาษาผู้ให้มาใช้อธิบายสิ่งใหม่หรือประสบการณ์ใหม่อันยังไม่เป็นที่รู้จักในภาษาของตน เมื่อภาษาทั้งสองมีสัมพันธกัน การยืมภาษาจึงเป็นเรื่องของอิทธิพลภาษาหนึ่งมีต่ออีกภาษาหนึ่ง การยืมภาษาเป็นการนำเข้าประเภทหนึ่ง เมื่อประเทศสองประเทศซึ่งมีประเพณี วัฒนธรรมต่างกันต้องติดต่อ สื่อสารกัน เพื่อประโยชน์ทางการพาณิชย์ก็ดี ทางความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีก็ดีหรือทางวัฒนธรรมก็ดี สิ่งที่น่าเข้ามาด้วยไม่จำกัดอยู่เฉพาะสิ่งของสินค้า หรือความรู้ ความก้าวหน้า แต่ได้นำ “ภาษา” ของอีกชาติหนึ่งมาด้วย ลักษณะและปริมาณการนำเข้าเป็นเรื่องที่ต้องศึกษาเป็นรายกรณี

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า คำยืมเป็นวัฒนธรรมอย่างหนึ่ง เป็นคำที่ยืมมาจากภาษาต่างประเทศเพื่อการติดต่อสื่อสารที่สะดวก เป็นการที่ภาษาหนึ่งรับเอาลักษณะใดก็ตามจากอีกภาษาหนึ่งเข้ามาใช้ ลักษณะทางภาษาที่ยืมมิได้ทุกอย่าง ตั้งแต่เสียงพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ ทำนองเสียง เสียงเน้นหนัก เป็นต้น

ปัจจัยที่ก่อให้เกิดการยืมคำภาษาต่างประเทศ

การยืมภาษาต่างประเทศเข้ามาปะปนในภาษาไทย เกิดจากสาเหตุหลายประการ โดยมีผู้กล่าวถึงปัจจัยต่าง ๆ ไว้ ดังนี้

สุริวงค์ พงศ์ไพบูลย์ (2535, น. 15 – 16) กล่าวถึง สาเหตุที่ทำให้คำต่างประเทศเข้ามาปะปนในภาษาไทยไว้ 9 ประการ ดังนี้

1. ความสัมพันธ์ทางเชื้อชาติ สัญชาติและสภาพทางภูมิศาสตร์
2. ความสัมพันธ์ทางด้านประวัติศาสตร์ การอพยพโยกย้ายและการติดต่อทางการทูต ทำให้ภาษาของเจ้าของถิ่นเดิมตกค้างอยู่ และทำให้ผู้เข้ามาใหม่นำภาษาใหม่เข้ามาใช้
3. ความสัมพันธ์กันทางการค้า การเจรจาซื้อขายกัน การโฆษณาสินค้า จึงเกิดการยืมภาษากันขึ้น ทั้งที่ตั้งใจและไม่รู้ตัว
4. ทางด้านศาสนา การรับเอาศาสนาเข้ามาในประเทศ ย่อมต้องรับเอาภาษาที่ต้องใช้ในการสอน เข้ามาไว้ในภาษาด้วยไม่มากก็น้อยเพราะผู้ที่ทำหน้าที่เผยแผ่ศาสนา จำเป็นต้องใช้ภาษาเป็นสื่อในการสอนศาสนา
5. การรับเครื่องมือเครื่องใช้มาใช้ ตลอดจนความรู้ทางวิชาการของชาติที่เจริญแล้ว ชื่อและศัพท์เฉพาะวิชาบางคำจึงติดเข้ามาด้วย
6. ธุรกิจส่วนตัวของบุคคลระหว่าง 2 ชาติ
7. การศึกษาของคนเจริญขึ้น จึงต้องใช้ภาษาของต่างชาติเพื่อกิจการเฉพาะอย่าง
8. มีการศึกษานั้น ๆ โดยตรง เพื่อประโยชน์ในการศึกษาต่อต่างประเทศ

9. มีการศึกษาภาษาของกันและกัน เพื่อประโยชน์ในการศึกษาภาษาโดยตรงของนักภาษาศาสตร์หรือนักนิรุกติศาสตร์และผู้สนใจ

ซึ่งแตกต่างกันกับ ดวงมน จิตรจำนงค์ และ อาภาพรณ วรณโชติ (2529, น. 160 – 162) กล่าวถึงสาเหตุการยืมภาษาต่างประเทศในภาษาไทยซึ่งมีการรับคำยืมเข้ามาพร้อมกับการรับวัฒนธรรม 3 ลักษณะ คือ

การรับคำยืมเข้ามาพร้อมกับวัตถุ เกิดจากการรับวัตถุนิคมใหม่จากวัฒนธรรมอื่นเข้ามาผู้รับจำเป็นต้องเรียกชื่อวัตถุนั้นด้วยคำทับศัพท์ก่อน แต่ถ้ามองคำออกเสียงไม่สะดวกผู้ยืมจะดัดแปลงเสียงนั้น ๆ ให้เข้ากับระบบเสียงของตน

1. การรับคำยืมเข้ามาพร้อมกับวัฒนธรรมด้านความคิดและวิทยาการ เช่น คำยืมที่เข้ามาพร้อมกับศาสนาและวรรณคดี เช่น คำยืมภาษาบาลีสันสกฤต คำราชาศัพท์จากภาษาเขมร คำยืมเกี่ยวกับวิทยาการเทคโนโลยี สื่อสารมวลชน กีฬา จากชาติตะวันตก เป็นต้น

2. การรับคำยืมเข้ามาแทนที่คำเดิมในภาษา จนคำเดิมในภาษากลายความหมายไป มีโอกาสใช้น้อยลง หรือสูญหายไป เช่น ใช้คำว่า อูจจาระ แทนคำว่า ขี้ เพราะฟังดูสุภาพกว่า หรือใช้คำว่าภรรยาแทนคำว่า เมีย เพราะฟังดูสุภาพและเป็นทางการกว่า เป็นต้น

นอกจากนี้ แพรวไพยม บุญยะผลึก (2547, น. 12-14) กล่าวถึง สาเหตุการยืมภาษาต่างประเทศในภาษาไทย ซึ่งมีการรับคำยืมจากภายนอกภาษาผู้รับกับภายในภาษาผู้รับ ได้แก่

1. สาเหตุจากภายนอกภาษาผู้รับ คือ

1.1 การรับวัฒนธรรม การได้เรียนรู้สิ่งใหม่ เทคโนโลยีใหม่หรือรับอิทธิพลทางศาสนา ทั้งโดยทางตรงและโดยผ่านงานแปล ทั้งนี้ การรับมาจะเกิดขึ้นได้ก็ต้องอาศัยความมีวัฒนธรรมและความคิดสอดคล้องจนเข้าถึงกันได้ ทำให้เกิดความรู้สึกเข้าใจ ฟังพอใจ และบังเกิดความคุ้นเคย

1.2 การมีที่ตั้งทางภูมิศาสตร์อยู่ใกล้ชิด ทำให้มีความสัมพันธ์ทางสังคม เช่น เชื้อชาติ การเมือง หรือประวัติศาสตร์ ระหว่างภาษาผู้รับและภาษาผู้ให้

1.3 การขยายตัวทางการสื่อสารและความสะดวกรวดเร็วในการเดินทางติดต่อกันเพื่อการค้า การศึกษา และการท่องเที่ยวระหว่างประเทศผู้รับและผู้ให้

1.4 คำต่างประเทศมีความหมายชัดเจน มีความหมายพิเศษ ใช้แสดงความรู้สึกนึกคิดได้มากหรือลึกซึ้ง ไม่ว่าจะเป็นไปในทางดีหรือทางไม่ดีก็ตาม หรืออาจแสดงอารมณ์ขันได้ดี ในประเด็นนี้ อาจกล่าวได้ว่าการยืมคำเกิดจากความนิยมชมชอบภาษาผู้ให้ในสังคมของภาษาผู้รับว่ามีลักษณะพิเศษหรือเก๋ (Prestige) เหมาะกับความเป็นชนชั้นสูง (Snobbish) โดยเฉพาะอย่างยิ่ง

ในกรณีที่ชนชั้นปกครองใช้ภาษาคนละภาษากันกับชนชั้นถูกปกครองภายในประเทศเดียวกัน หรือในกรณีของชนชั้นมีการศึกษาได้รับการอบรมจากต่างประเทศ เป็นต้น

2. สาเหตุภายในภาษาผู้รับ จำแนกออกตามตัวผู้พูดออกได้เป็น 2 กลุ่มย่อย คือ ผู้พูดที่รู้ภาษาเดียว และผู้พูดที่รู้สองภาษา ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

2.1 ในกลุ่มที่ผู้พูดที่รู้ภาษาเดียว การยืมศัพท์เกิดจาก

2.1.1 ในคนเดียวกัน อัตราความถี่ของการใช้ศัพท์แต่ละตัวไม่เท่ากัน คำบางคำไม่ค่อยใช้ในขณะที่ยังคำบางคำใช้บ่อย การยืมคำจะเกิดขึ้นทดแทนคำที่มีอัตราความถี่การใช้ต่ำ เมื่อผู้พูดหลายคนมีพฤติกรรมในทำนองเดียวกัน จึงเกิดการยืมคำยืมของทั้งชุมชนขึ้น

2.1.2 ในกรณีของคำพ้องเสียง (Homonymy) ผู้พูดต้องการหลีกเลี่ยงความเข้าใจผิด จึงต้องใช้คำอธิบายเพิ่มเติมคำพ้องเสียงนั้นทุกครั้ง ทำให้ไม่สะดวกในการใช้ และนิยมใช้คำยืมจากภาษาใกล้เคียง

2.1.3 ศัพท์บางตัวมีแนวโน้มที่จะสูญเสียความหมาย

2.2 ในกลุ่มผู้พูดที่รู้สองภาษาหรือมากกว่าสองภาษา มีสาเหตุของการยืมเพิ่มเติมอีก ดังนี้

2.2.1 ผู้พูดมีความรู้ดีกว่าภาษาแม่ไม่มีคำที่สื่อความหมายได้ตรงความกับความหมายที่ตนต้องการอธิบาย จึงนำคำยืมจากภาษาอื่นมาใช้

2.2.2 การใช้คำยืมภาษาอื่นเป็นสัญลักษณ์ทางสังคม อาจมีค่าเชิงบวกหรือเชิงลบก็ได้ การใช้คำยืมสามารถแสดงสถานภาพทางสังคมของผู้พูดทั้งด้านการศึกษา และเป็นเครื่องหมายบ่งชนชั้น

จากสาเหตุต่าง ๆ ข้างต้น จึงสรุปได้ว่าการยืมคำภาษาต่างประเทศมาจากการติดต่อสัมพันธ์กันทำให้ภาษาต่างประเทศเข้ามาปะปนอยู่ในภาษาตนเอง จากอิทธิพลด้านต่าง ๆ เพื่อสร้างคำใหม่เพิ่มขึ้นใช้ในการติดต่อสื่อสารทำความเข้าใจกัน

ลักษณะการยืมภาษาต่างประเทศ

คำยืมภาษาต่างประเทศที่เข้ามาปะปนอยู่ในภาษาไทยนั้น มีหลายลักษณะ ดังที่ สุธิวงศ์ พงศ์ไพบูลย์ (2534, น. 15) กล่าวถึงลักษณะคำยืมภาษาต่างประเทศไว้ ดังนี้ คำของภาษาที่ถูกยืมมามากจะเปลี่ยนรูปคำ เสียงและความหมายในภาษาใหม่ เพื่อความสะดวกในการออกเสียง และเป็นไปตามลักษณะสำคัญของภาษาของผู้ยืม เว้นแต่คำที่ยืมนั้นจะออกเสียงสะดวกอยู่แล้ว และการเปลี่ยนแปลงเสียงจะมีอย่างน้อยก็แล้วแต่คำนั้น ๆ ถ้าคำใดไม่ต้องเปลี่ยนเสียงสามารถรับมาใช้ตรงเสียงเดิมได้ จะเรียกว่า “การทับศัพท์”

นอกจากนี้ อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2547, น. 207 – 208) แบ่งรูปแบบลักษณะการปรากฏของคำยืม ดังนี้

1. การทับศัพท์ (Transliteration) หรือ การยืมศัพท์ (Lexical Borrowing) หมายถึง การใช้ศัพท์ภาษาอังกฤษแต่เขียนเป็นภาษาไทย ผลที่ได้คือคำยืม เช่น ออกซิเจน โมเลกุล เทอร์โมมิเตอร์ เป็นต้น

2. การใช้คำยืมปนคำไทย (Loan Blending) หมายถึง การใช้คำยืมโดยมีคำไทยผสมอยู่ด้วย เช่น น้ำมันโอลิฟ จูคแอนิลิน ทรายบิพูมินัส เป็นต้น

3. การสร้างศัพท์ใหม่โดยขยายความหมายของคำไทยที่มีอยู่แล้ว (Extension) อาจเป็นคำเดี่ยว เช่น กรด เดิม หมายถึง อาวุธมีคมหรือคมเหมือนมีด ต่อมาใช้เทียบเท่าคำว่า Acid ส่วนคำว่า มุมแหลม กว้าง ลุ่ม คำเหล่านี้เป็นคำศัพท์ที่ความหมายถูกขยาย เพื่อใช้ในคณิตศาสตร์ เทียบเท่าคำว่า Angle, Acute, Law และ Random ตามลำดับ การใช้คำไทย 2 คำขึ้นไปมาผสมกัน เช่น กล้ามเนื้อ เป็นต้น

4. การใช้คำยืมคู่คำไทย หรือคำยืมปนคู่คำไทย เช่น กรดถ่าน คาร์บอนิกแอซิด ค้างแอลคาไล กรดน้ำส้ม กรดแอซิดิก เป็นต้น

5. การสร้างศัพท์เชิงคำจำกัดความ (Definition) หมายถึง การสร้างคำเพื่อให้เทียบเท่าคำยืม แต่มีลักษณะไม่เป็นศัพท์เฉพาะมีความยาวและเป็นความหมายเหมือนคำอธิบายหรือคำจำกัดความ เช่น กำลังลมที่ใช้ได้เต็มที่ (Available Wind Power) สารเสริมการละลายน้ำ เป็นต้น

6. การใช้คำภาษาอังกฤษในวงเล็บเพื่อกำกับคำยืม หรือคำที่สร้างขึ้น เช่น ทิชชู (Tissue) ไฟฟ้าประจุ (Electric Charges) เป็นต้น

7. การสร้างคำศัพท์ใหม่โดยใช้คำบาลีสันสกฤต แทนคำที่รับมา เช่น โทรศัพท์ (Telephone) เป็นต้น

8. การสร้างศัพท์โดยการแปลคำยืมตรงตัว การสร้างคำผสมขึ้นทุกส่วนสอดคล้องกับส่วนต่าง ๆ ของคำยืม เช่น พฤติกรรมที่ได้มา (Acquired Behavior) กฎลูกโซ่ (Chain Rule) เป็นต้น

สรุปได้ว่า ลักษณะการยืมภาษาต่างประเทศสำคัญที่สุด คือ การทับศัพท์ การยืมภาษาต่างประเทศมีหลายลักษณะ เช่น เปลี่ยนรูปคำ เสียงและความหมายในภาษาใหม่ เพื่อความสะดวกในการออกเสียง และเป็นไปตามลักษณะสำคัญของภาษาของผู้ยืม

อิทธิพลของภาษาต่างประเทศที่มีต่อภาษาไทย

ภาษาต่างประเทศที่เข้ามาปะปนในภาษาไทยด้วยสาเหตุต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้น มีอิทธิพลต่อภาษาไทย คือ ทำให้ลักษณะของภาษาไทยเปลี่ยนไปจากลักษณะดั้งเดิม เช่น คำมีจำนวนพยางค์มากขึ้น มีเสียงควบกล้ำใช้มากขึ้น มีคำไวพจน์มากขึ้น มีตัวสะกดไม่ตรงตามมาตรา และโครงสร้างบางประการของภาษาไทยเปลี่ยนไปดังที่วิไลศักดิ์ กิ่งคำ (2550, น. 227 – 230) อธิบาย ดังนี้

1. คำมีพยางค์มากขึ้น ภาษาไทยเป็นภาษาตระกูลคำโดด คำส่วนใหญ่เป็นคำพยางค์เดียว เช่น แม่ พี่ น้อง เดิน ยืน นั่ง นอน เมือง เดือน ดาว ช้าง แมว ม้า ป่า น้ำ เป็นต้น เมื่อยืมคำภาษาอื่นมาใช้ ทำให้คำมีพยางค์ขึ้น เช่น

- 1.1 คำสองพยางค์ เช่น บิดา มารดา กนิษฐา จันทร ภูษธร วิพาร์ เป็นต้น
- 1.2 คำสามพยางค์ เช่น โทรเลข โทรศัพท์ พาหนะ จักรยาน เป็นต้น
- 1.3 คำมากกว่าสามพยางค์ เช่น ถัดไปสวนสาธารณะ อุทกภัย เป็นต้น

2. มีคำควบกล้ำใช้มากขึ้น โดยธรรมชาติของภาษาไทยจะไม่มีคำควบกล้ำ เมื่อรับภาษาอื่นเข้ามาใช้เป็นเหตุให้มีคำควบกล้ำมากขึ้น เช่น บาดร ศาสตร์ ปราชญ์ พรหม ปราศรัย โปรดปลูก ทรวง เกรด เคลียร์ เอ็นทรานซ์ ครัมเมเซอร์ เป็นต้น นอกจากนี้เสียงควบกล้ำในภาษาไทยแต่เดิมมีเพียง 11 เสียง คือ กร คร พร พร ตร กล คล ปล พล กว คว

3. มีคำไวพจน์ใช้มากขึ้น (คำไวพจน์ คือ คำที่มีความหมายเหมือนกัน) ซึ่งสะดวกและสามารถเลือกใช้คำได้เหมาะสมตามความต้องการและวัตถุประสงค์ เช่น นก นุหรง ปักษา ปักยิน สกุนา วิหค ม้า พาชี อาษา สนิทพ หัย อัสวะ ดอกไม้ วรรณิกา บุญชาติ พระจันทร์ แขน จันทร์ บุญหลั่น เป็นต้น

4. ภาษาไทยมีตัวสะกดไม่ตรงตามมาตรา คำไทยแท้ส่วนใหญ่มีตัวสะกดตรงตามมาตรา เมื่อได้รับอิทธิพลภาษาต่างประเทศ คำใหม่จึงมีตัวสะกดไม่ตรงตามมาตราจำนวนมาก เช่น พิพาท โลहित สังเขป มิจฉาชีพ นิเทศ ประมาณ ผจญ กัปตัน ปลาสเตอร์ คริสต์ เคเบิล ดีเซล โฟกัส เป็นต้น

5. ทำให้โครงสร้างของภาษาเปลี่ยนไป เช่น

5.1 ใช้คำสำนวนหรือประโยคภาษาต่างประเทศ โดยเฉพาะภาษาอังกฤษ เช่น

สำนวนภาษาต่างประเทศ	เขาพบตัวเองอยู่ในห้อง
สำนวนภาษาไทย	เขาอยู่ในห้อง
สำนวนภาษาต่างประเทศ	นวนิยายเรื่องนี้เขียนโดยทมยันตี
สำนวนภาษาไทย	ทมยันตีเขียนนวนิยายเรื่องนี้
สำนวนภาษาต่างประเทศ	มันเป็นเวลาบ่ายเมื่อข้าพเจ้ามาถึงอยุธยา
สำนวนภาษาไทย	ข้าพเจ้ามาถึงอยุธยาเมื่อเวลาบ่าย

5.2 ใช้คำภาษาต่างประเทศปะปนกับภาษาไทย แม้ว่าบางคำมีคำในภาษาไทยที่ใช้ บางคนมีรสนิยมพูดภาษาต่างประเทศโดยเฉพาะภาษาอังกฤษปนกับภาษาไทย เช่น เธอไม่แคร์ (Care) ฉันไม่มายด์ (Mind) เขาไม่เคลียร์ (Clear) เรื่องนี้ฉันมีโปรเจก (Project) ในการพัฒนา มหาวิทยาลัย เป็นต้น

จากแนวคิดข้างต้นสรุปได้ว่า การยืมภาษาต่างประเทศมาใช้สื่อสารในภาษาไทย มีทั้งข้อดีและข้อเสีย ภาษาไทยเป็นภาษาประจำวันของคนไทย ภาษาไทยยืมภาษาต่างประเทศ เข้ามาใช้โดยวิธีการทับศัพท์ ควรใช้เฉพาะคำที่จำเป็นเท่านั้น คำใดมีคำไทยใช้หรือมีศัพท์บัญญัติ ไว้ใช้แล้ว ก็ไม่ควรนำภาษาต่างประเทศเข้ามาใช้อีก และควรเรียบเรียงถ้อยคำเข้าประโยค เพื่อใช้ในการสื่อสารตามรูปแบบของภาษาไทย

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับคำยืมภาษาจีนในภาษาไทย

คำจีนที่ปรากฏในภาษาไทย

ไทยกับจีนมีความสัมพันธ์สืบต่อมาช้านานตั้งแต่ก่อนสมัยสุโขทัย ไทยและจีน เป็นมิตรประเทศที่ติดต่อเจริญสัมพันธ์ไมตรี อีกทั้งยังมีการค้าขายแลกเปลี่ยนสินค้าและ ศิลปะวัฒนธรรม อันดงามมาช้านาน ชาวจีนที่มาค้าขายได้เข้ามาตั้งถิ่นฐานอยู่ในประเทศไทย เป็นจำนวนมาก ภาษาจีนจึงเข้ามาสู่ไทยโดยทางเชื้อชาติ นอกจากนี้ ภาษาจีนและภาษาไทย ยังมีลักษณะที่คล้ายคลึงกัน จึงทำให้มีคำภาษาจีนเข้ามาปะปนอยู่ในภาษาไทย จนแทบแยก กันไม่ออก

ศุภกร เลิศอมรมีสุข (2556, น. 1) กล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับจีนในช่วงสมัย สุโขทัยว่า หากศึกษาเอกสารประวัติศาสตร์เกี่ยวกับความสัมพันธ์ไทยและจีนแล้ว พบว่า ไทยและจีนมีความสัมพันธ์กันมาตั้งแต่สมัยโบราณ และจีนเป็นหนึ่งในชาติพันธุ์ที่เข้ามา ตั้งรกรากในสังคมไทยเป็นเวลานานแล้ว จากหลักฐานของจีนที่มีการบันทึกไว้เป็นลายลักษณ์อักษร ว่า อาณาจักรสุโขทัยได้ส่งคณะทูตพร้อมด้วยของพื้นเมืองมาถวายเป็นของกานาแก่จักรพรรดิ ราวงศ์หยวน รวม 14 ครั้ง ระหว่างปี พ.ศ. 1835 ถึง พ.ศ. 1865 ส่วนจีนก็ได้ส่งทูตมาไทย 4 ครั้ง การส่งทูตติดต่อระหว่างอาณาจักรสุโขทัยและอาณาจักรจีนในสมัยนั้นส่งผลให้การค้าระหว่าง สองอาณาจักร ขยายตัว อีกทั้งมีการถ่ายทอดความรู้จากชาวจีนเกี่ยวกับเครื่องปั้นดินเผา จนเป็นที่รู้จักในนาม “เครื่องสังคโลก” ดังกล่าวมาแล้วข้างต้น กระทั่งในสมัยอยุธยาความสัมพันธ์ ยังคงดำเนินไปอย่างราบรื่น มีชาวจีนเข้ามาตั้งถิ่นฐานในกรุงศรีอยุธยามากขึ้น และเข้ามารับราชการ อยู่ฝ่ายไทยด้วย

จากคำกล่าวข้างต้น สอดคล้องกับแนวการอธิบายของสุริวงษ์ พงศ์ไพบูลย์ (2534, น. 17) กล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับจีนไว้ว่า ในสมัยน่านเจ้า ได้มีการส่งราชทูตไปมาติดต่อกับประเทศจีน และประเทศทิเบต ตลอดจนทำสนธิสัญญาทางไมตรีเป็นครั้งคราว เช่น ทำกับจีน ใน พ.ศ. 1193 (ค.ศ. 650) พ.ศ. 1288 (ค.ศ. 745) และ พ.ศ. 1330 (ค.ศ. 787) ทั้งได้นำช่างฝีมือจีนมาบำรุงการช่างฝีมือในน่านเจ้าด้วย เช่น การทอผ้า เป็นต้น สมัยกรุงสุโขทัย ใน พ.ศ. 1832 (ค.ศ. 1289) ล่อฮก๊ก (ละโว้) ได้ส่งทูตไปยังประเทศจีน ใน พ.ศ. 1825 (ค.ศ. 1282) จีนได้ส่งทูตมาทำหนังสือสัญญาทางไมตรีที่กรุงสุโขทัยและพระเจ้ารามคำแหงเองได้เสด็จไปยังประเทศจีนถึง 2 ครั้ง คือ เมื่อ พ.ศ. 1837 (ค.ศ. 1294) ครั้งหนึ่ง กับ พ.ศ. 1843 (ค.ศ. 1300) อีกครั้งหนึ่ง และในครั้งหลังนี้ได้้นำช่างฝีมือจีนมาจัดทำเครื่องถ้วยชามที่เรียกว่าสังคโลกหรือสวรรคโลก

สมัยกรุงศรีอยุธยา มัลลิกา มาภา (2559, น. 100) กล่าวถึง สมัยกรุงศรีอยุธยาสัมพันธ์ไมตรีทางการทูตระหว่างไทยกับจีนยังคงเป็นไปด้วยดี ชาวจีนอพยพเข้ามาอยู่ในเมืองไทยมากยิ่งขึ้น ส่วนใหญ่เข้ามา เพราะการชักชวนของญาติพี่น้องที่ตั้งถิ่นฐานอยู่ก่อนแล้ว เศรษฐกิจไทยในสมัยอยุธยาจึงมีการขยายตัวอย่างมาก ชาวจีนที่ประกอบการค้า สามารถจ่ายภาษีรายได้ให้แก่ราชสำนักไทยได้เป็นจำนวนมาก นอกจากบทบาททางเศรษฐกิจและการค้าแล้ว ชาวจีนในกรุงศรีอยุธยายังมีบทบาทด้านการเมืองการทหารอีกด้วย ดังปรากฏอยู่ในประวัติศาสตร์ เมื่อครั้งเสียกรุงศรีอยุธยา

นอกจากนี้ กิตติ โล่ห์เพชรรัตน์ (2554, น. 13 – 24) ยังกล่าวถึงสมัยกรุงศรีอยุธยา พ่อค้าชาวจีนยุคบุกเบิกเข้ามามีบทบาทสำคัญในสยามความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับจีนทำให้มีชุมชนชาวจีนในสยามมากขึ้น ชาวจีนได้อพยพเข้ามาส่วนใหญ่เป็นจีนแต้จิ๋วและจีนไหหลำในสมัยกรุงธนบุรี ชาวจีนโพ้นทะเลในสยามเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว การค้าขายของชาวจีนมีความโดดเด่นมาก การสนับสนุนพ่อค้าชาวจีนในสยามได้กลายเป็นนโยบายที่สำคัญในสมัยกรุงธนบุรี ทั้งนี้ รวมถึงการให้สิทธิพิเศษแก่ชาวมลายูด้วย

จากคำกล่าวข้างต้น สอดคล้องกับแนวการอธิบายของปราณี กายอรุณสุทธิ (2526, น. 13) กล่าวว่าในช่วงศตวรรษที่ 18 ในประเทศไทยมีชาวจีนฮกเกี้ยนเข้ามาอยู่เป็นจำนวนมาก โดยมีจีนกวางตุ้งอพยพเข้ามาอยู่เป็นอันดับรองลงมา แต่ต่อมาในช่วงศตวรรษที่ 19 ชาวจีนแต้จิ๋วกลับเพิ่มจำนวนมากขึ้น ชาวจีนไหหลำและชาวจีนแคะ ก็เพิ่มจำนวนมากขึ้นเช่นกัน ในขณะที่ฮกเกี้ยนและกวางตุ้งลดจำนวนลงไป

สรุปจากข้อมูลข้างต้นนี้ ไทยกับจีนได้เจริญสัมพันธ์ไมตรีกันทางการทูต ตั้งแต่สมัยก่อนสุโขทัยและจนถึงปัจจุบัน นอกจากนี้ จีนยังได้อพยพถิ่นฐานแต่งงาน จนมีชาวไทย

เชื้อสายจีนมีการทางการค้า พัฒนาเศรษฐกิจให้แก่อไทยได้เป็นอย่างดี มีการรับวัฒนธรรม ประเพณีต่าง ๆ ของจีนอีกด้วยความสัมพันธ์ต่าง ๆ ส่งผลให้ไทยรับคำยืมภาษาจีนเข้ามาใช้ในชีวิตประจำวัน

ลักษณะคำยืมภาษาจีนในภาษาไทย

คำยืมภาษาจีนที่ใช้ในภาษาไทยกลายเป็นภาษาถิ่น อาจแบ่งเป็นหลายถิ่น เช่น แต่จ๊วกวางตุ้ง สกเกี้ยนและจีนแคะ เป็นต้น ด้วยเหตุนี้ จึงมีผู้กล่าวถึงลักษณะของคำยืมภาษาจีนที่มีในภาษาไทย ดังนี้

วิไลศักดิ์ กิ่งคำ (2550 , น. 37 – 38) กล่าวว่า การยืมคำภาษาจีนมาใช้ในภาษาไทยส่วนมากจะได้จากภาษาพูด (Spoken Language) ซึ่งการยืมชนิดนี้ย่อมทำให้เสียงเปลี่ยนแปลงได้ง่าย โดยเฉพาะเสียงวรรณยุกต์ เพราะเกิดจากการพูดและฟังไม่ชัดเจน ซึ่งมีวิธีการยืม ดังนี้

1. ทับศัพท์ คือ ออกเสียงตรงตามคำเดิมในภาษาเดิม แต่เสียงวรรณยุกต์อาจผิดเพี้ยนไปจากความหมายเดิม เช่น

ภาษาจีน (แต้จิ๋ว)

เก๊าอี้

ตัว

ตุ๋น

ความหมายในภาษาไทย

เก๊าอี้

ตัว

ตุ๋น

2. ทับศัพท์แล้วเสียงเปลี่ยนไป ลักษณะเช่นนี้จะมีการเปลี่ยนทั้งเสียงพยัญชนะ เสียงสระหรือเสียงวรรณยุกต์ เช่น

ภาษาจีน (แต้จิ๋ว)

ฉา

ไต้ (จีนกลาง)

ความหมายในภาษาไทย

ชา (ใบชา)

ไต้ (กระเป๋าสเงิน)

3. ใช้คำไทยแปลความหมายของคำในภาษาจีน หมายถึง ใช้คำภาษาจีน และแปลความหมายเป็นภาษาไทย เช่น

ภาษาจีน

ไซเท้า

ไซโป้

เกี่ยมไฉ่

ความหมายในภาษาไทย

หัวผักกาด

หัวผักกาดเค็ม

ผักกาดดองเค็ม

4. ใช้คำไทยประสมกับคำภาษาจีน ลักษณะเช่นนี้เป็นการประสมคำ โดยการนำคำภาษาไทยเป็นคำตั้งใช้คำในภาษาจีนเป็นคำลูก เช่น

คำไทย	คำภาษาจีน
ขนมเปี๊ยะ = ขนม	เปี๊ยะ
ร้านเช่า = ร้าน / ของเช่า = ของ	เช่า
ขนมโก๋ = ขนม	โก๋

5. สร้างคำใหม่หรือความหมายใหม่ คือ คำที่นำมาใช้ในภาษาไทยเป็นความที่บ่งชี้ถึงความหมายใหม่ แต่บางคำก็ยังรักษาความหมายเดิมไว้ เช่น

คำใหม่	ความหมายเดิม
โอเลียง	คำเย็น
เกาเหลา	หอยสูง

6. ความหมายกลาย คือ คำในภาษาจีนใช้ในความหนึ่ง แต่ไทยนำมาใช้อีกในความหมายหนึ่ง เช่น

คำ	ความหมาย	ความหมายใหม่
ก๊วย	ผี	คนเลว
เจียม	เป็นหนี้	ประหยัด

ซึ่งแตกต่างกันกับ มัลลิกา มาภา (2559, น. 101) อธิบายถึงลักษณะคำยืมภาษาจีนในภาษาไทย สามารถสรุปได้ ดังนี้

1. มักเป็นคำที่มีเสียงวรรณยุกต์ตรีหรือจัตวา ซึ่งมีพยัญชนะต้นเป็นอักษรกลาง เช่น โต๊ะ เจ้ บ๊วย กัง ตี ก๊วยเตี๋ยว เป็นต้น จำนวนเสียงวรรณยุกต์ของภาษาจีนแต่จื้อมีมากกว่าเสียงวรรณยุกต์ของภาษาไทย คือ มีถึง 8 หน่วยเสียง เมื่อเราได้ยินคำที่มีเสียงวรรณยุกต์อยู่ในระดับสูง ๆ ซึ่งคนไทยอาจจะออกเสียงยาก แต่เมื่อรู้ว่าเป็นคำจีนก็อาจจะใช้แนวเทียบ (Analogy) จึงเปลี่ยนเสียงคำเหล่านั้นให้เป็นเสียงตรีหรือจัตวาได้ เช่น เจ้ > เจ๊, บู้ > บู่, อ้าว > อั่ว, กก > กัก, เป๊ะ > เป๊ยะ, ตัว > ตั่ว เป็นต้น

2. คำยืมภาษาจีนส่วนมากเป็นคำที่มีพยัญชนะต้นเป็นอักษรกลาง ได้แก่ ก จ ด ต บ ป อ มากกว่าพยัญชนะต้นอื่น ๆ ซึ่งพบเพียงประปราย เมื่อคำยืมเป็นเสียงตรีและจัตวา มีพยัญชนะต้นเป็นอักษรกลางก็จำเป็นต้องเพิ่มรูปวรรณยุกต์ตรีหรือจัตวาลงในคำนั้น ๆ ด้วย เช่น

คำจีน	คำที่ไทยใช้
กก	กัก
เก็ง	เก้ง

ก้วยจับ
เจ้ง

กวยจับ
เจ้ง

3. คำที่มีสระประสมเสียงสั้น /เอียะ/ และ /อัวะ/ ปรากฏใช้อยู่ในภาษาไทยเฉพาะคำเลียนเสียง เช่น เพียะ เพียะ ผัวะ หรือคำขยาย เช่น (เหมือน) เดียะ (ขาว) จัวะ นอกจากนี้ส่วนใหญ่จะเป็นคำยืมจากภาษาจีน เช่น เกียะ เจียะ เลียะ เปาะเปี๊ยะ ยัวะ ก้วน ม่วย เป็นต้น คำไทยทั้งหลายที่ไม่ใช่คำเลียนเสียงหรือคำขยายจะไม่ใช่คำที่มีสระประสมเสียงสั้น /เอียะ/ และ /อัวะ/

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า ลักษณะคำยืมภาษาจีนในภาษาไทย สามารถแบ่งเป็น 6 ลักษณะตามแง่มุมความหมาย ได้แก่ ทับศัพท์ ทับศัพท์แล้วเสียงเปลี่ยนไป ใช้คำไทยแปลความหมาย หรือประสมกับคำจีนสร้างคำใหม่ และสามารถแบ่งตามแง่มุมพยางค์ ได้แก่ คำที่มีพยัญชนะต้นเป็นอักษรกลาง (ก จ ด ต บ ป อ) และเป็นคำที่ใช้วรรณยุกต์ตรีหรือจัตวา นอกจากนี้ ยังมีการใช้สระเสียงสั้น /เอียะ/ และ /อัวะ/

ประเภทของคำยืมจีนในภาษาไทย

คณินิจ ปัทมปราณี (2542, น. 24) กล่าวถึงประเภทของคำยืม และจำแนกที่มาของคำยืมออกเป็นประเภท คือ

1. ประเภทที่ยืมมาจากภาษาถิ่น (Dialect Borrowing) หมายถึง การยืมลักษณะการพูด หรือการออกเสียงของกลุ่มคน ซึ่งพูดภาษาเดียวกันแต่พูดในคนละท้องถิ่นกัน
2. ประเภทที่ยืมทางวัฒนธรรม (Cultural Borrowing) หมายถึง การยืมคำที่มีลักษณะทางวัฒนธรรมบางประการมาจากอีกภาษาหนึ่ง
3. ประเภทที่ยืมจากภายใน (Intimate Borrowing) หมายถึง การยืมจากภาษาอื่น ซึ่งพูดในชุมชนเดียวกัน เนื่องจากต้องสมาคมติดต่อกันอยู่เป็นประจำ

นอกจากนี้ หวางหยาง (2560, น. 176 – 177) กล่าวถึง ประเภทคำยืมภาษาจีนในภาษาไทย ดังนี้ คำยืมภาษาจีนที่ใช้ในภาษาไทยจำนวนมาก แบ่งประเภทคำยืมภาษาจีนในภาษาไทย ออกเป็นหลายประเภท เช่น ด้านอาหาร ด้านเครื่องใช้ ด้านศาสนา ด้านธุรกิจการค้า ด้านการละเล่น ด้านสถานที่ ด้านประเพณี เป็นต้น

ซึ่งสอดคล้องกับพิชณี โสติโยธิน (2540, น. 107) คำยืมภาษาจีนแต่จิวในภาษาไทย ออกเป็น 15 วงศัพท์ แต่รายละเอียดแตกต่างจากของหวางหยาง คือ วงศัพท์พานิชย์ วงศัพท์บุคคล วงศัพท์สิ่งของ วงศัพท์เครื่องบริโภค วงศัพท์บันเทิง วงศัพท์ความเชื่อ วงศัพท์กิริยาอาหารวงศัพท์คุณลักษณะ วงศัพท์รัฐศาสตร์ วงศัพท์สัตว์ วงศัพท์วงจรชีวิต วงศัพท์มาตรา วงศัพท์กฎหมาย และ วงศัพท์ลำดับที่

สรุปได้ว่า การยืมคำภาษาจีนมาใช้ในภาษาไทยนั้น เราได้มาจากภาษาพูดไม่ใช่ภาษาเขียน ประเภทของคำภาษาจีนที่ใช้ในภาษาไทย นำมาเป็นคำเรียกชื่อ เครื่องใช้แบบจีน ยาสมุนไพร สัตว์ อาหาร เครื่องแต่งกาย ธุรกิจการค้า มหรสพ เป็นต้น

แนวคิดเกี่ยวกับวัฒนธรรมและการสื่อสารข้ามวัฒนธรรม

แนวคิดเกี่ยวกับวัฒนธรรม

1. ความหมายของวัฒนธรรม

ชนารัตน์ ยิ้มแจ้ง (2557, น. 10) ให้ความหมายของวัฒนธรรมว่า วัฒนธรรม เป็นคำที่เกิดขึ้นในภาษาไทยในสมัยที่จอมพล ป. พิบูลสงคราม เป็นนายกรัฐมนตรี เนื่องจากเห็นความสำคัญของเรื่องนี้ จึงได้มีการบัญญัติคำนี้ขึ้น คำเดิมในภาษาอังกฤษคือ “Culture” ซึ่งในตอนแรก “พระมหาหรรษา” แห่งวัดมหาธาตุ ได้แปลคำนี้ว่า “ภูมิธรรม” แต่กรมหมื่นนราธิปพงศ์ประพันธ์ ทรงเล็งเห็นว่า คำว่า “ภูมิธรรม” มีความหมายค่อนข้างคงที่ พระองค์ท่านจึงมีความประสงค์ให้คำนี้มีความหมายในลักษณะที่เคลื่อนไหว เปลี่ยนแปลง และมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง จึงทรงแปลใหม่เป็น “วัฒนธรรม” ทำให้มีการใช้สืบทอดมาตลอดสมัยราชวงศ์ที่ประเทศไทยมีกระทรวงวัฒนธรรม และคงใช้อยู่ในปัจจุบัน

ซึ่งแตกต่างกับ สัตยญา สอนบุญทอง (2558, น. 43 – 44) ให้ความหมายของคำว่า วัฒนธรรมสรุปได้ว่า คำว่า “วัฒนธรรม” เป็นคำที่เกิดจากการรวมคำ 2 คำ ในลักษณะสมาส เข้าด้วยกัน ได้แก่ วัฒนธรรม แปลว่า ความเจริญงอกงาม รุ่งเรือง ก้าวหน้า ธรรม แปลว่า การกระทำ หรือข้อที่ควรปฏิบัติ ดังนั้น คำว่า วัฒนธรรม จึงหมายถึงข้อที่กำหนดให้มนุษย์ปฏิบัติ เพื่อเกิดความเจริญงอกงาม ทั้งด้านกาย วาจา ใจ ไปพร้อมกันทั้งหมดจะมีอย่างเดียวกันไม่ได้ วัฒนธรรมเป็นสิ่งอันเป็นผลผลิตของส่วนรวมที่มนุษย์ได้เรียนรู้มาจากคนสมัยก่อนสืบทอดกันมาเป็นประเพณี วัฒนธรรมเป็นทั้งความคิดเห็น หรือการกระทำของมนุษย์ในส่วนรวมที่เป็นลักษณะเดียวกัน และสำแดงให้ปรากฏเป็นภาษา ความเชื่อ ระเบียบ ประเพณี นอกจากนี้ วรรณิกัร พันธ์นะ (2559, น. 113) เพิ่มเติมความคิดความหมายของวัฒนธรรมว่า วัฒนธรรม คือ ความรู้ ความเชื่อ ศิลปะ วิทยาการ ศิลธรรม กฎหมาย ขนบประเพณี ความสามารถและอุปนิสัยที่มนุษย์ได้ถือปฏิบัติสืบมาในสังคม

ซึ่งแตกต่างกับ ละเอียด ฝอยทอง (2550, น. 8) ให้ความหมายของวัฒนธรรมว่า สิ่งที่ทำให้เกิดความเจริญงอกงามแก่หมู่คณะและวิถีชีวิตของหมู่คณะในการศึกษาภาษา พบว่ามีสิ่งเกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมจนแยกไม่ออก ดังนั้น วัฒนธรรม จึงเป็นคำแปรสำคัญที่มีผลต่อการเรียน การสอนภาษา และการใช้ภาษาจากการค้นคว้างานวิจัยต่าง ๆ พบว่า ผู้ที่เรียนและใช้ภาษาอยู่ในเกณฑ์ดีจะเป็นผู้ที่มีความรู้ทางวัฒนธรรม และสังคมของภาษานั้น ๆ เป็นอย่างดี จึงเป็นหน้าที่

ของครูผู้สอนภาษาที่จะต้องสอดแทรกความรู้ทางภาษาวัฒนธรรมและสังคมในการจัดการเรียนการสอนควบคู่กันไปองค์ประกอบทางภาษา วัฒนธรรมและสังคม แบ่งออกเป็นวัฒนธรรมเชิงข้อมูล วัฒนธรรมเชิงพฤติกรรม และวัฒนธรรมเชิงสัมฤทธิ์ผล

จากความหมายของคำว่า “วัฒนธรรม” ข้างต้น ทำให้สรุปได้ว่า “วัฒนธรรม” (Culture) หมายถึง สิ่งที่กำหนดให้มนุษย์ปฏิบัติเพื่อเกิดความเจริญงอกงาม กล่าวคือ สิ่งที่มนุษย์เปลี่ยนแปลงปรับปรุง เพื่อความเจริญงอกงามในวิถีชีวิตของมนุษย์ในส่วนรวมที่ถ่ายทอดกันได้เลียนแบบกันได้ และยึดถือเป็นแบบอย่างได้

2. ประเภทของวัฒนธรรม

กรรณิการ์ พันชนะ (2559, น. 115 – 116) แบ่งประเภทของวัฒนธรรมออกเป็น 4 ประเภท ดังนี้

คติธรรม (Moral Culture) เป็นวัฒนธรรมที่เกี่ยวกับหลักของการดำเนินชีวิตในสังคม ส่วนใหญ่เป็นเรื่องของจิตใจ โดยเน้นทางด้านคุณธรรม ศีลธรรม เพราะถือว่าเป็นสิ่งจำเป็นของชีวิตมนุษย์ ถ้าหากขาดวัฒนธรรมทางด้านคติธรรม จะทำให้เป็นมนุษย์ไม่สมบูรณ์

เนติธรรม (Legal Culture) เป็นวัฒนธรรมที่เกี่ยวกับกฎหมาย กฎเกณฑ์ของสังคมหรือขนบธรรมเนียมประเพณีที่สังคมส่วนใหญ่ยอมรับว่ามีความสำคัญเท่าเทียมกันกับกฎหมาย ถ้าหากประชาชนในสังคมทุกคนต่างยึดมั่นในขนบธรรมเนียมประเพณี มีคุณธรรมและมีศีลธรรม กฎหมายนั้นก็คงไม่จำเป็นต้องนำมาใช้ปกครองสังคม แต่เพราะมนุษย์เรารู้ ความฉลาดมากขึ้น จึงมีการหลีกเลี่ยงกฎหมายของตนเอง ดังนั้น จึงจำเป็นต้องมีทั้งกฎหมาย และขนบธรรมเนียมประเพณี เพื่อควบคุมและปิดช่องว่างของกฎเกณฑ์แต่ละอย่างให้ประชาชนในสังคมไม่ทำความผิดหรือทำความผิดน้อยลง

วัตถุธรรม (Material Culture) เป็นวัฒนธรรมเกี่ยวกับวัตถุเครื่องมือเครื่องใช้ต่าง ๆ ในการดำรงชีวิต เช่น เกี่ยวกับการกินคืออยู่ดี เครื่องนุ่งห่ม บ้านเรือน ยารักษา โบราณวัตถุ โบราณสถาน ศิลปวัตถุ สิ่งของที่เป็นสาธารณสมบัติ เพื่อการประกอบอาชีพเป็น การเพิ่มพูนรายได้ ยกฐานะความเป็นอยู่ของตนเองให้สูงขึ้น

สหธรรม (Social Culture) เป็นวัฒนธรรมทางสังคม ซึ่งรวมถึงคุณธรรมต่าง ๆ ที่ทำให้มนุษย์เราอยู่ร่วมกันอย่างผาสุก ถ้อยทีถ้อยอาศัยกัน รวมทั้งระเบียบมารยาทที่พึงปฏิบัติต่อกันในสังคมทุกชนิด ทุกรูปแบบอย่างเหมาะสมถูกต้อง

นอกจากนี้ เนื่องจากปัจจุบันสภาพของสังคมและความรู้ด้านวัฒนธรรมหลายประเภทมีการเปลี่ยนแปลงไป เพื่อเป็นการสะดวกต่อการจัดระบบหมวดหมู่และครอบคลุมเนื้อหา

ทั้งหมด รวมทั้งสะดวกต่อการศึกษา และส่งเสริมวัฒนธรรม คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ
สัญญา สอนบุญทอง (2558, น. 45) ยังแบ่งวัฒนธรรมออกเป็น 5 สาขา ดังนี้

1. สาขามนุษย์ ได้แก่ วัฒนธรรมที่ว่าด้วยขนบธรรมเนียมประเพณี คุณธรรม
ศีลธรรม จริยธรรม ค่านิยม ศาสนา ปรัชญา ประวัติศาสตร์ เป็นต้น
2. สาขาศิลป์ ได้แก่ วัฒนธรรมในเรื่องภาษา วรรณคดี ดนตรี วรรณกรรม
ประติมากรรม ละคร เป็นต้น
3. สาขาเกษตรศาสตร์ ได้แก่ วัฒนธรรมในเรื่องอาหาร เสื้อผ้า การแต่งกาย บ้าน
การดูแลเด็ก ครอบครัว เป็นต้น
4. สาขาการช่างฝีมือ ได้แก่ วัฒนธรรมในเรื่องการเย็บปักถักร้อย การแกะสลัก
การทอผ้า การจักสาน การทำเครื่องเงิน เป็นต้น
5. สาขากีฬาและนันทนาการ ได้แก่ วัฒนธรรมในเรื่องการเล่น ฟันดาบสองมือ
มวยไทย กระบี่กระบอง เป็นต้น

จากแนวคิดข้างต้นสรุปได้ว่า การแบ่งประเภทของวัฒนธรรม ไม่ว่าจะแบ่งออกเป็น
หลายประเภท แต่ก็มีลักษณะที่คล้ายคลึงกัน ประเภทของวัฒนธรรมได้เป็น 2 ประเภท คือ
วัฒนธรรมทางด้านวัตถุ และวัฒนธรรมทางด้านจิตใจ

3. ลักษณะของวัฒนธรรม

การเข้าใจถึงลักษณะอันเป็นธรรมชาติของวัฒนธรรมไทย ช่วยให้การสืบสาน
วัฒนธรรมเป็นไปอย่างเหมาะสม กรณีการ พันธ์นะ (2558, น. 115) กล่าวถึง 5 ลักษณะ ดังนี้

1. วัฒนธรรมสัมพันธ์กับพุทธศาสนา ทั้งในด้านประเพณี ความเชื่อ ศิลปะต่าง ๆ
เช่น จิตรกรรม ประติมากรรม ล้วนเกี่ยวข้องกับศาสนา
2. วัฒนธรรมทางศาสนาของไทยมีลักษณะของการผสมผสานกับความเชื่อดั้งเดิม
เช่น ความเชื่อเรื่องผี เห็นได้จากประเพณีต่าง ๆ เช่น การเคารพวีรชนของชาติ การไหว้ผีบรรพบุรุษ
ความเชื่อโชคลางของขลัง เป็นต้น
3. วัฒนธรรมไทยเกี่ยวข้องกับความดีงาม เช่น การยกย่องพระมหากษัตริย์
การเคารพ ผู้อาวุโส การใช้ภาษาสุภาพ พิธีกรรม จิตรกรรม ประติมากรรม
4. วัฒนธรรมไทยสัมพันธ์กับธรรมชาติ วิถีชีวิตของคนไทยขึ้นอยู่กับธรรมชาติ
มีการนำธรรมชาติมาใช้อย่างเหมาะสมในชีวิตประจำวัน โดยเฉพาะวัฒนธรรมทางวัตถุ คือ ปัจจัยสี่
ซึ่งแตกต่างกับ ฆราวาส ยัมแห่ง (2557, น. 11 – 12) กล่าวถึง การศึกษาวัฒนธรรม
ลักษณะของวัฒนธรรมจะช่วยให้เข้าใจความหมายของวัฒนธรรมมากขึ้น ดังนี้

1. วัฒนธรรมมาจากการเรียนรู้ (Cultured is Learned) กระบวนการเรียนรู้วัฒนธรรมเรียกว่า “Enculturation” ซึ่งหมายถึงการค่อย ๆ รับเอาวัฒนธรรมอื่น ซึ่งจะเกิดขึ้นได้ในแบบรู้ตัวหรือแบบไม่รู้ตัวก็ได้ (Conscious and Subconscious) และการเรียนรู้นี้จะช่วยให้เราประพฤติปฏิบัติตัวในสภาพแวดล้อมทางวัฒนธรรมได้

2. วัฒนธรรมมีการถ่ายทอดจากคนรุ่นหนึ่งไปสู่คนอีกรุ่นหนึ่ง (Culture is from Generation to Generation) การถ่ายทอดจะเกิดขึ้นในสถาบันทางสังคมแรกของมนุษย์ คือ ครอบครัว แต่มนุษย์ก็ได้รับการถ่ายทอดทางวัฒนธรรมจากการปฏิบัติกิจทางศาสนา ได้แก่ วัด โบสถ์ สุเหร่า เป็นต้น และจากสถานการศึกษา ได้แก่ โรงเรียน มหาวิทยาลัย เป็นต้น

3. วัฒนธรรมเป็นสัญลักษณ์ (Culture is Symbolic) การอนุรักษ์วัฒนธรรมในรูปของสัญลักษณ์นั้น ทำให้คนรุ่นใหม่มีแนวทางในการปฏิบัติตามวัฒนธรรมและสามารถอ้างอิงเข้าถึงได้ ซึ่งสัญลักษณ์จะช่วยให้การเก็บรักษาและถ่ายทอดวัฒนธรรม

4. วัฒนธรรมมีพลวัต (Culture is Dynamic) วัฒนธรรมต้องมีการปรับเปลี่ยนเพื่อปรับตัวหรือเพื่อเปิดรับวัฒนธรรมอื่นเข้ามาผสม การเผยแพร่วัฒนธรรม (Cultural Diffusion) และการรับเอาวัฒนธรรมอื่นมาใช้ (Cultural Borrowing, Acculturation) เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้เกิดพลวัตทางวัฒนธรรม และบางครั้งก็อาจจะเกิดสถานการณ์เรียกว่า ภัยพิบัติทางวัฒนธรรม (Cultural Calamity) อันส่งผลให้วัฒนธรรมมีการเปลี่ยนแปลงขนาดใหญ่ เช่น การเกิดมหันตภัยทางธรรมชาติ การเกิดสงคราม การเปลี่ยนแปลงทางการเมือง เป็นต้น

5. วัฒนธรรมมีความโน้มเอียงไม่เป็นกลาง (Culture is Ethnocentric) ผู้คนมักให้ความสำคัญกับการเป็นสมาชิกของกลุ่ม (Strong Sense of Group) และมีความโน้มเอียงว่าวัฒนธรรมของกลุ่มตน มีค่าและมีความหมายกว่ากลุ่มอื่น ๆ ซึ่งความรู้สึกเช่นนี้เกิดจากการค่อย ๆ รับเอาวัฒนธรรมอื่นที่เกิดขึ้นทั้งในแบบรู้ตัวหรือแบบไม่รู้ตัวก็ได้ (Enculturation)

ซึ่งสอดคล้องกันกับวันชัย จิงจรัสทรัพย์ วัฒนธรรมไทย มหาวิทยาลัยบูรพา (Thai Culture BUU , 2553) กล่าวถึง วัฒนธรรม มีลักษณะสำคัญ ดังนี้

1. วัฒนธรรมเกิดจากการเรียนรู้ วัฒนธรรมไม่ใช่สิ่งที่ติดตัวมนุษย์มาแต่กำเนิดและไม่ใช่สิ่งที่อาจถ่ายทอดทางพันธุกรรมได้ เช่น การสร้างที่อยู่อาศัยของมนุษย์ย่อมแตกต่างกันไปจากรังของผึ้ง เพราะผึ้งสร้างรังขึ้นโดยสัญชาตญาณที่เป็นไปเองตามธรรมชาติ โดยไม่ต้องมีการเรียนรู้หรือสั่งสอน แต่การสร้างที่อยู่อาศัยของมนุษย์เกิดจากการเรียนรู้ของสมาชิกในสังคม

2. วัฒนธรรมเป็นมรดกของสังคม วัฒนธรรมเป็นผลของการถ่ายทอดและการเรียนรู้จากสมาชิกรุ่นหนึ่งไปสู่สมาชิกอีกรุ่นต่อไป การถ่ายทอดนั้น ต้องใช้เวลา และมีภาษา

เป็นสื่อกลางช่วยไข่มุขได้แสดงความรู้สึกและสามารถเข้าใจผู้อื่นได้ ช่วยให้การถ่ายทอดวัฒนธรรมสืบต่อมาเป็นมรดกทางสังคม

3. วัฒนธรรมเป็นแบบแผนในการดำเนินชีวิต บุคคลที่เกิดในสังคมใดก็ต้องเรียนรู้วัฒนธรรมของสังคมนั้น ซึ่งแตกต่างกันไปตามแต่ละสังคม ไม่สามารถนำมาเปรียบเทียบได้ว่าของใครดีกว่า เพราะแต่ละวัฒนธรรมย่อมมีความเหมาะสมตามสภาพแวดล้อมของแต่ละสังคม เช่น วัฒนธรรมไทย ก็มีแบบแผนการดำเนินชีวิตในลักษณะหนึ่งไม่ว่าจะเป็นด้านการแต่งกาย อาหารการกิน ความเป็นอยู่ ซึ่งแตกต่างจากวัฒนธรรมของชาวญี่ปุ่น ดังนั้น วิถีชีวิตของคนไทย คนญี่ปุ่นหรือชาติอื่น ๆ จะมีวิถีชีวิตที่เป็นลักษณะของตนเอง

4. วัฒนธรรมเป็นสิ่งที่เปลี่ยนแปลงได้ จากการคิดค้นสิ่งใหม่ ๆ หรือปรับปรุงของเดิมให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป จึงทำให้วัฒนธรรมมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ

5. วัฒนธรรมมีลักษณะเป็นการแสดงถึงรูปแบบของความคิดในการแสดงพฤติกรรมของมนุษย์เป็นผลมาจากการช่วยกันกำหนดรูปแบบของความคิดในการแสดงพฤติกรรมของสมาชิก โดยที่สมาชิกรับรู้ร่วมกัน และประพฤติตามแนวคตินั้น

6. วัฒนธรรมมิใช่เป็นของผู้ใดผู้หนึ่งโดยเฉพาะวัฒนธรรมเป็นของส่วนรวม ซึ่งเกิดจากการที่มนุษย์อยู่ร่วมกัน และสร้างรูปแบบในการดำเนินชีวิตในสังคมร่วมกัน วัฒนธรรมจึงไม่ใช่สิ่งที่สมาชิกในสังคมคนใดคนหนึ่งยอมรับและปฏิบัติเท่านั้น

สรุปได้ว่าลักษณะของวัฒนธรรม คือ ลักษณะทางสังคมกับลักษณะทางประชาชน วัฒนธรรมเกิดจากความรู้ เป็นสัญลักษณ์ที่สำคัญ วัฒนธรรมเป็นสิ่งที่เปลี่ยนแปลงและถ่ายทอดกันได้

4. ความสำคัญของวัฒนธรรม

ความสำคัญของวัฒนธรรมมีหลายประการ ชนารัตน์ อัมเม้ง (2557, น. 12) กล่าวไว้ดังนี้

1. วัฒนธรรมช่วยให้มนุษย์มีความเป็นอยู่สะดวกสบายขึ้น ช่วยแก้ปัญหาและสนองความต้องการต่าง ๆ ของมนุษย์ สามารถเอาชนะธรรมชาติได้ เพราะสร้างวัฒนธรรมขึ้นมาช่วย
2. วัฒนธรรมช่วยเหนี่ยวรั้งสมาชิกในสังคมให้มีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน
3. วัฒนธรรมเป็นเครื่องแสดงเอกลักษณ์ของชาติ ชาติที่มีวัฒนธรรมสูงย่อมได้รับการยกย่อง และเป็นหลักประกันความมั่นคงของชาติ
4. วัฒนธรรมเป็นเครื่องกำหนดพฤติกรรมของคนในสังคม ช่วยให้สังคมอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

5. วัฒนธรรมช่วยให้ประเทศชาติมีความเจริญรุ่งเรืองถาวร
ซึ่งสอดคล้องกับ กรรณิการ์ พันชนะ (2559, น. 117) กล่าวถึง ความสำคัญของ
วัฒนธรรมดังนี้

1. วัฒนธรรมแสดงเอกลักษณ์ของชาติ
2. วัฒนธรรมเป็นกรอบพฤติกรรมของสังคม
3. วัฒนธรรม คือ วิถีชีวิตของสังคม
4. ทำให้เกิดความสงบเรียบร้อยในสังคม
5. วัฒนธรรมทำให้นุชนมีสภาวะต่างจากสัตว์

จากแนวคิดข้างต้น สรุปได้ว่าวัฒนธรรมเป็นสิ่งที่สำคัญของมนุษย์ จะเห็นได้ว่า ผู้ที่
สร้างวัฒนธรรมคือมนุษย์และสังคม มนุษย์ สังคม และวัฒนธรรมจึงเป็นสิ่งที่คู่กัน

5. ปัจจัยที่ทำให้วัฒนธรรมต่างกัน

การสื่อสารวัฒนธรรม ไม่ว่าจะเป็นวัฒนธรรมแบบใดก็ตามต่างก็มีปัจจัยที่ทำให้
วัฒนธรรมต่างกันออกไปได้ ชนารัตน์ ยิ้มแจ่ม (2557, น. 36 – 37) กล่าวถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่ทำให้
วัฒนธรรมต่างกัน มีดังต่อไปนี้

1. วัฒนธรรมประจำชาติ (National Culture) วัฒนธรรมระดับที่หนึ่งเป็นระดับใหญ่
ที่สุด และสำคัญที่สุด คือ วัฒนธรรมประจำชาติ อย่างเช่น วัฒนธรรมไทย (Thai Culture) ประเทศจีน
มีวัฒนธรรมประจำชาติของตัวเอง (Chinese Culture) ไทยมีชุดไทยดั้งเดิม เช่น โจงกระเบน
ส่วนประเทศจีนมีกิ๊พ้า เป็นต้น

2. วัฒนธรรมท้องถิ่น (Local Culture) วัฒนธรรมระดับต่อมา คือ วัฒนธรรม
ท้องถิ่น ตัวอย่างที่ชัดเจน คือ วัฒนธรรมของภาคใต้ คนไทยภาคเหนือมีวัฒนธรรมไม่เหมือนกับ
คนไทยภาคใต้คนไทยที่กรุงลอนดอนก็จะมีวัฒนธรรมไม่เหมือนคนที่เกิด และเติบโตใน
กรุงเทพมหานคร เป็นต้น

3. วัฒนธรรมเชื้อชาติ (Ethnic Culture) เชื้อชาติ คือ อีกหนึ่งปัจจัยที่ทำให้คน
มีความแตกต่างกัน คนไทยเชื้อสายจีนกับคนไทยเชื้อสายอิสลามย่อมมีวัฒนธรรมที่ต่างกัน
ไม่ว่าจะเป็นคนไทย-จีน คนไทย-มุสลิม คนไทยเชื้อสายแขก คนไทยดั้งเดิม หรือลูกครึ่งไทย-ฝรั่ง
แต่ละคนต่างก็มีวัฒนธรรมทั้งส่วนที่เหมือนและส่วนที่ต่างอย่างเห็นได้ชัด เมื่อกล่าวถึงเชื้อชาติแล้ว
ก็ต้องดูศาสนาด้วย เพราะศาสนาเป็นส่วนที่มีผลกระทบกับวัฒนธรรมอย่างยิ่ง คนไทยชาวพุทธก็มี
วัฒนธรรม ไม่เหมือนคนไทยอิสลามหรือคนไทยที่เป็นคริสเตียน

4. ยุคสมัย (Generations) ก็เป็นส่วนที่มีผลกระทบต่อวัฒนธรรมเหมือนกัน
ที่เห็นได้ชัด คือ เรื่องของวัฒนธรรมแบบอนุรักษ์นิยม (Conservative) ของคนในยุคก่อนกับ

วัฒนธรรมแบบเปิด (Open Mind) ของคนในยุคใหม่ สิ่งหนึ่งที่เปลี่ยนไป คือ การจับคู่แต่งงานหรือการคลุมถุงชน รวมถึงอิสรภาพในการเลือกอาชีพการงานของตัวเอง ไม่ต้องสานต่อกิจกรรมที่บ้านด้วย

5. เพศ (Gender) เป็นอีกหนึ่งปัจจัยที่ทำให้คนมีวัฒนธรรมต่างกัน โดยที่ผู้หญิงกับผู้ชาย มีความคิดความรู้สึก มุมมอง และวิถีชีวิตที่แตกต่างกันบ้าง ผู้หญิงจะละเอียดอ่อนกว่าผู้ชาย (Sensitive) ทำให้ผู้หญิงส่วนใหญ่ใช้ความรู้สึกในการตัดสินใจ ในขณะที่ผู้ชายแข็งกระด้างและใช้เหตุผลมากกว่า แต่ก็ไม่สามารถสรุปรวมได้ทั้งหมด เป็นเพียงปัจจัยหนึ่งที่อาจส่งผลได้เท่านั้น

6. สื่อ (Media) อีกหนึ่งปัจจัยของวัฒนธรรมที่ทำให้คนแตกต่างกัน คือ สื่อ เพราะทุกวันนี้เทคโนโลยี การสื่อสาร พัฒนาไปมาก สามารถรับสื่อได้มากขึ้น และสื่อที่ได้รับนั้นมีผลกระทบกับชีวิตและวัฒนธรรมของมนุษย์ ตัวอย่างเช่น เด็กไทยที่ชอบดูละครไทย ทีวีไทย และฟังแต่เพลงไทย ก็จะมีวัฒนธรรมที่ต่างจากเด็กไทยที่ดูภาพยนตร์ต่างประเทศ และฟังเพลงต่างประเทศทางมหาวิทยาลัยโคลัมเบีย (The University of British Columbia: UBC) เป็นต้น

นอกจากนี้ แนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยที่ทำให้วัฒนธรรมมีความแตกต่างกัน ป็อน (Beonc, 2558) มีดังนี้

1. เกิดจากการแบ่งแยกโดยวัฒนธรรมชนชั้น ในสังคมบางสังคมมีการแบ่งชนชั้น และคนที่อยู่ในชนชั้นต่ำที่สุด จะถือเป็นกลุ่มชนที่อยู่นอกระบบสังคมนั้น เช่น วรรณะจัณฑาลในอินเดียอา หรือบราฮ์มในประเศญี่ปุ่น เป็นต้น โดยคนที่อยู่ในกลุ่มชาติพันธุ์เดียวกัน แต่ถูกสังคมนับว่าเป็นคนชนชั้นต่ำ ไม่ควรอยู่ร่วมสังคมกับสมาชิกส่วนใหญ่ จนกลายเป็นชนกลุ่มน้อยของสังคมนั้น เป็นผู้ที่ปราศจากศักดิ์ศรี ไม่มีอำนาจ และไม่มีสิทธิทางสังคมเท่าเทียม คนอื่นปัจจุบันทั้งประเทศอินเดียและประเทศญี่ปุ่นได้ออกกฎหมายยกเลิกวรรณะจัณฑาลและบราฮ์มาแล้วก็ตาม แต่ในทางปฏิบัติยังมีการกีดกันความแตกต่างภายในกลุ่มชาติพันธุ์เดียวกันนี้ ถือเป็นรูปแบบความแตกต่างทางชาติพันธุ์รูปแบบหนึ่ง

2. เกิดจากการแบ่งแยกจากลักษณะทางภูมิศาสตร์ กลุ่มชนที่มีชาติพันธุ์ ต่างจากคนส่วนใหญ่ และตั้งถิ่นฐานอยู่ในบริเวณที่ห่างไกล เช่น ชาวเขา มักจะถูกตัดขาดจากสังคมพื้นราบ โดยไม่ได้รับข่าวสารอย่างสม่ำเสมอจากคนพื้นราบในส่วนกลาง การขาดการติดต่อสื่อสารที่คั่นนี้อาจทำให้เกิดความเข้าใจผิด และอาจทำให้มีปฏิกิริยาต่อต้านอำนาจรัฐได้ ในกรณีของประเทศไทยรัฐบาลได้พยายามติดต่อสื่อสารกับชาวเขาอยู่เสมอ เพื่อสร้างความเข้าใจที่ดีต่อกัน ความสัมพันธ์ระหว่างชาวเขากับรัฐบาลไทยจึงมักไม่เกิดปัญหาเท่าใดนัก

3. เกิดจากการผนวกดินแดน การขยายอาณาเขตของประเทศใดประเทศหนึ่ง โดยการผนวกดินแดนเพิ่ม อาจเกิดจากการตกลงกันตามสนธิสัญญา หรือเกิดจากการขยายดินแดน หลังจากชนะสงคราม ตัวอย่างของการตกลงตามสนธิสัญญา คือ กรณีสหรัฐอเมริกาซื้อดินแดน ซึ่งปัจจุบันคือ รัฐในภาคตะวันออกเฉียงใต้บางรัฐ ตามสนธิสัญญา เรียกว่า การซื้อลุยเซียนา (Louisiana Purchase) ในปี ค.ศ. 1803 หรือการที่สหรัฐอเมริกาซื้อดินแดนซึ่งปัจจุบันคือรัฐอลาสกา ในปี ค.ศ. 1867 ส่วนตัวอย่างของการสู้รบระหว่างเพื่อนบ้านและฝ่ายที่ชนะสามารถผนวกดินแดน ข้างเคียงเพิ่มขึ้น คือ กรณีการขยายอาณาจักรต่าง ๆ ในบริเวณแหลมทองของทวีปเอเชีย ได้แก่ อาณาจักรสุโขทัย ทวารวดี ศรีวิชัย ล้านนา ล้านช้าง อโยธยา เป็นต้น ซึ่งสามารถขยายดินแดน ให้กว้างใหญ่ขึ้นได้ โดยการยกทัพสู้รบกัน และฝ่ายที่ชนะเป็นฝ่ายที่สามารถขยายอาณาจักรได้

4. เกิดจากการย้ายถิ่น ความแตกต่างทางชาติพันธุ์อาจมีสาเหตุมาจากการที่คน จำนวนหนึ่งอพยพย้ายถิ่นเข้าไปอยู่ในสังคมอื่น โดยที่คนกลุ่มนี้มีลักษณะทางวัฒนธรรมแตกต่าง จากคนในสังคมที่ตนย้ายเข้าไปอยู่ รูปแบบของการย้ายถิ่นมีได้หลายรูปแบบ เช่น กลุ่มชาติพันธุ์จีน และแขก (อินเดีย) ในประเทศไทย กลุ่มชาติพันธุ์ยุโรปในประเทศออสเตรเลีย เป็นต้น

5. เกิดจากการที่มหาอำนาจเข้ามามีอำนาจในการเมืองการปกครองของประเทศอื่น ผู้อพยพเข้ามาเป็นผู้ที่มีอำนาจมากกว่า และสามารถออกกฎหมายบังคับต่าง ๆ ทำให้เจ้าของประเทศ ซึ่งมีจำนวนประชากรมากกว่า มีลักษณะของผู้อยู่ใต้ปกครอง และต้องยอมจำนนต่อข้อเรียกร้อง ของประเทศมหาอำนาจ ประเทศมหาอำนาจมักจะจับจองที่ดินขนาดใหญ่ และว่าจ้างคนพื้นเมือง ไปเป็นกรรมกรในไร่ นา มีผลทำให้คนพื้นเมืองมีลักษณะเป็นผู้อยู่ใต้การปกครอง หรือถูกจ้าง ในอาณัติของมหาอำนาจ ทั้ง ๆ ที่มหาอำนาจเป็นผู้บุกรุกเข้ามาในดินแดนของตน โดยทั่วไปจำนวน ของผู้ที่อพยพมาจากประเทศมหาอำนาจมีไม่มากนัก แต่คนกลุ่มนี้ก็สามารถจับจองที่ดิน และ ทำธุรกิจจนถึงเป็นผู้กลุ่มอำนาจทางเศรษฐกิจการเมือง และสังคมได้

จากแนวคิดต่าง ๆ ข้างต้น สรุปได้ว่าปัจจัยที่ทำให้ความแตกต่างของวัฒนธรรมนั้น มีหลายประการ ตัวอย่างเช่น ความคิด ความเข้าใจของมนุษย์ การพัฒนาของสังคม การสื่อสารทาง วัฒนธรรม และความขัดแย้งกันทางศาสนา เป็นต้น

แนวคิดเกี่ยวกับการสื่อสารข้ามวัฒนธรรม

1. ความหมายของการสื่อสารข้ามวัฒนธรรม

คำว่า “การสื่อสารข้ามวัฒนธรรม” (Cross – Culture Communication) นั้นมีการให้ความหมายไว้หลากหลาย ดังต่อไปนี้

ละเอียด ฝอยทอง (2550, น. 7) นิยามความหมายการสื่อสารข้ามวัฒนธรรมว่า กระบวนการแลกเปลี่ยนและตีความสัญลักษณ์และบริบทหนึ่ง ๆ โดยบุคคลในกระบวนการสื่อสาร มีความแตกต่างกันนำไปสู่ความหมายที่ไม่เหมือนกัน การสื่อสารข้ามวัฒนธรรมมักเน้นการสื่อสาร

ซึ่งมีความหมายเดียวกันกับ ชนารัตน์ ยิ้มแจ้ง (2557, น. 15) ให้ความหมายของ “การสื่อสารข้ามวัฒนธรรม” (Cross – Culture Communication) หรือ “การสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม” (Intercultural Communication) ว่าเป็นการสื่อสารที่เกิดขึ้น เมื่อสมาชิกของวัฒนธรรมหนึ่งสร้างและบริโภคข่าวสารจากสมาชิกของอีกวัฒนธรรมหนึ่งการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม จึงเป็นกระบวนการสื่อสารระหว่างผู้คน ซึ่งมีกระบวนการรับรู้ ทางวัฒนธรรมและระบบสัญลักษณ์ที่แตกต่างกัน การสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมเกี่ยวข้องกับวัฒนธรรม 2 ลักษณะ คือ วัฒนธรรมระหว่างเชื้อชาติ (Interracial Communication) กับวัฒนธรรมร่วม (Co – Cultural Communication)

นอกจากนี้ จุฑาพรรธ (จามจุรี) ผดุงชีวิต (2551, น. 46) ยังกล่าวว่า การสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม คือ สถานการณ์ใด ๆ ก็ตามที่บุคคลจากต่างภูมิหลังหรือพื้นเพทางวัฒนธรรมติดต่อสื่อสารกัน ดังนี้ ความแตกต่างหลากหลายทางวัฒนธรรม ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของภูมิหลัง ประสบการณ์ แนวคิดโลกทัศน์ การใช้ภาษาหรือวิจยภาษา และสมมุติฐานต่าง ๆ ในการตีความประสบการณ์ในชีวิตในบริบทต่าง ๆ นั้น อาจก่อให้เกิดปัญหาทางการสื่อสารได้ หากไม่มีการสร้างการตระหนักรู้ทางด้านของวัฒนธรรม (Cultural Awareness) และผลกระทบทางวัฒนธรรมที่มีผลต่อกระบวนการและพฤติกรรมในการสื่อสารในสังคมนั้น ๆ และนี่คือเรื่องที่ทำนายที่สุดเรื่องหนึ่งสำหรับยุคศตวรรษที่ 21 ที่คนเราในทุกสังคมควรเรียนรู้ที่จะประสบความสำเร็จและมีความสามารถในการเป็นนักสื่อสารข้ามวัฒนธรรมได้

อย่างไรก็ตาม เมื่อสังคมมนุษย์เปลี่ยนจากสังคมเดี่ยวหรือสังคมที่มีการติดต่อสื่อสารเฉพาะกลุ่มคนที่มาจากวัฒนธรรมเดียวกันมาเป็นการติดต่อสื่อสารข้ามกลุ่ม ข้ามพรมแดนกับบุคคลอื่น ๆ อาจมีทั้งวัฒนธรรมเหมือนกันหรือใกล้เคียงกัน ความเข้าใจในวัฒนธรรมเดียว กลุ่มเดียว จึงไม่เพียงพอ เจนดิท (Jandt, 1998, น. 4) กล่าวว่าในภาวะปัจจุบันมนุษย์มีหน้าที่ที่จะต้องเข้าใจความแตกต่างของวัฒนธรรมต่าง ๆ ยอมรับในความต่างนั้น ๆ และพัฒนาตนเอง ให้เป็นผู้ที่มีประสิทธิภาพในการสื่อสารทางวัฒนธรรมจะช่วยให้เรารู้จักและเข้าใจตนเอง และยอมรับผู้อื่นมากขึ้น

ในยุคโลกาภิวัตน์และยุคการสื่อสารแบบไร้พรมแดน ความเจริญทางเทคโนโลยี ซึ่งรวมถึงเทคโนโลยีการสื่อสารและคมนาคม ทำให้โอกาสในการเดินทางติดต่อและพบปะผู้คน ในส่วนต่าง ๆ ของโลกเป็นไปได้ง่ายและรวดเร็ว จึงควรมีวิธีการที่จะช่วยให้ทั้งสองฝ่าย สื่อสารกันได้อย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด ความรู้ในเรื่องการสื่อสารต่างวัฒนธรรม จึงพบว่า มีบทบาทที่สำคัญยิ่งต่อการสร้างความเข้าใจร่วมกัน การสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล ความเข้าใจและยอมรับกัน

2. วัตถุประสงค์ของการสื่อสารข้ามวัฒนธรรม

เมตตา วิวัฒนานุกูล (กฤตวิทย์) (2559) แบ่งเป้าหมายของการสื่อสารข้ามวัฒนธรรม ออกเป็น 2 ประเด็น ได้แก่

1. ช่วยลดปัญหาการสื่อสาร (Communication Problem) ซึ่งเกิดจากการรับรู้ และ ตีความ รวมถึงการเลือกใช้สัญลักษณ์และภาษาที่แตกต่างกันในวัฒนธรรมต่าง ๆ และสร้างความ เข้าใจร่วมกันมากขึ้น
2. ช่วยลดปัญหาการปรับตัว (Adaptation Problem) ซึ่งเกิดจากการเข้าไปสู่สังคม หรือวัฒนธรรมที่แตกต่างจากตน ลดความตึงเครียดทางวัฒนธรรม สร้างทัศนคติและพฤติกรรม เชิงบวก เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นที่มีวัฒนธรรมต่างจากตนได้อย่างมีความสุข และอย่างมี ประสิทธิภาพ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคำยืมภาษาจีนในภาษาไทย ปรากฏหลายงานวิจัย ที่เป็นแนวทางในการดำเนินการวิจัย ดังนี้

กว่างลี หวง (2555, น. 292) ศึกษาการวิเคราะห์คำยืมภาษาจีนในภาษาไทย เพื่อศึกษาที่มา ของคำยืมภาษาจีนในภาษาไทยและเพื่อศึกษาเปรียบเทียบความหมายคำยืมในภาษาไทยกับคำ ในภาษาจีนจากพจนานุกรมไทยจำนวน 3 เล่ม ผู้วิจัยศึกษาวิเคราะห์ที่มาและลักษณะของคำและ ศึกษาเปรียบเทียบความหมายของคำยืมกับคำเดิมในภาษาจีนด้วย ผลการศึกษา พบว่า มีคำยืมจำนวน ทั้ง 316 คำ โดยคำยืมภาษาจีนมีลักษณะ 5 ประการ คือ การทับศัพท์ การใช้ชื่อเฉพาะ การตัดคำ การใช้อักษรย่อ และการใช้คำไทยประสมกับคำจีน นอกจากนี้ พบว่า คำยืมมาจากภาษาแต้จิ๋ว มีจำนวน 262 คำ จากภาษาจีนกลางจำนวน 32 คำ และจากภาษาแคะจำนวน 22 คำ ในการศึกษา ด้านความหมายของคำยืมภาษาจีนจากพจนานุกรมทั้งสามเล่ม พบว่า มีความหมายในเชิงลักษณะ 4 ประการ ได้แก่ ความหมายคงเดิมจำนวน 200 คำ ความหมายแคบเข้าจำนวน 82 คำ ความหมาย กว้างออกจำนวน 23 คำ และความหมายย้ายที่จำนวน 10 คำ

ปราณี กายอรุณสุทธิ (2526, น. 252) วิเคราะห์คำยืมภาษาจีนที่มีอยู่ในภาษาไทยปัจจุบัน รวบรวมคำยืมจากเอกสาร 9 เล่ม รายการว่าเป็นคำยืมภาษาจีนในภาษาไทยปัจจุบัน ปรากฏว่าได้คำยืมจำนวน 500 คำ แล้วนำรายการคำเหล่านั้นไปสัมภาษณ์ ผู้บอกภาษาจีนท้องถิ่นต่าง ๆ 6 ภาษา ได้แก่ ภาษาจีนแต้จิ๋ว ภาษาจีนฮกเกี้ยน ภาษาจีนไหหลำ ภาษาจีนกวางตุ้ง ภาษาจีนกลาง และภาษาจีนแคะ ต่อจากนั้น ผู้วิจัยได้ตัดคำที่ผู้วิจัยคิดว่าไม่น่าจะเป็นคำยืมภาษาจีนในภาษาไทยปัจจุบันออกไป 37 คำ จึงเหลือคำยืมที่ใช้สอบสวนที่มาและศึกษาการปรับเสียงอยู่ทั้งสิ้น 463 คำ ผลการวิจัยพบว่า คำยืมภาษาจีนในภาษาไทยปัจจุบันส่วนใหญ่เป็นคำที่ยืมมาจากภาษาจีนสาขามินใต้ (แต้จิ๋ว – ฮกเกี้ยน) คิดเป็นร้อยละ 88 ของคำยืมที่ใช้ทำการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 44 เป็นคำยืมภาษาจีนแต้จิ๋ว ร้อยละ 24 เป็นคำยืมภาษาจีนฮกเกี้ยน และคำที่ยังตัดสินไม่ได้ว่ายืมมาจากภาษาจีนแต้จิ๋วหรือฮกเกี้ยน คิดเป็นร้อยละ 9 ส่วนคำยืมมาจากถิ่นอื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 12 และในการรับคำยืมภาษาจีนเข้ามาในภาษาไทย ได้มีการปรับการออกเสียงให้เข้ากับระบบเสียงภาษาไทยทั้งทางด้านพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์ โดยที่ทางด้านพยัญชนะจะมีการปรับเสียงน้อยที่สุด ส่วนทางด้านวรรณยุกต์จะมีการปรับเสียงมากที่สุด

วิชุดา พรายงค์ (2556, น. 110) วิเคราะห์ลักษณะคำยืมภาษาจีนในวรรณกรรมสมัยกรุงธนบุรี และวิเคราะห์คำยืมภาษาจีนที่สะท้อนสังคมและวัฒนธรรมจากวรรณกรรมสมัยกรุงธนบุรี จำนวน 21 เรื่อง ผลการวิจัยพบคำยืมภาษาจีนในวรรณกรรมสมัยกรุงธนบุรีเป็นการยืมแบบทับศัพท์จำนวน 25 คำ และพบคำยืมภาษาจีน 8 หมวดคำ ดังนี้ 1) หมวดคำเรียกอาหาร 2) หมวดคำเรียก เครื่องใช้สิ่งประดิษฐ์ 3) หมวดคำเรียกศิลปวัฒนธรรม ความเชื่อ ประเพณี 4) หมวดคำเรียกตำแหน่ง 5) หมวดคำเรียกสถาปัตยกรรม 6) หมวดคำเรียกสถานที่ 7) หมวดคำเรียกธรรมชาติ และ 8) หมวดเบ็ดเตล็ด ซึ่งเป็นคำยืมที่มาจากภาษาจีน 3 ภาษา ได้แก่ ภาษาจีนแต้จิ๋ว ภาษาจีนกวางตุ้งและภาษาจีนฮกเกี้ยน ซึ่งแต่ละคำมีความหมายและการใช้แตกต่างกัน ซึ่งได้นำคำยืมภาษาจีนที่พบมาศึกษาเชิงสังคมและวัฒนธรรม การยืมคำภาษาจีนมาใช้ในภาษาไทย มักยืมมาจากภาษาจีนแต้จิ๋วและภาษาฮกเกี้ยนมากกว่าภาษาจีนสาขาอื่น จึงมีผู้วิจัยศึกษาที่เกี่ยวข้องกับคำยืมภาษาจีนแต้จิ๋วและภาษาจีนฮกเกี้ยนในไทย เช่น สุภกร เลิศอมรมีสุข (2556, น. 118) ศึกษาวิเคราะห์พัฒนาการด้านจำนวนศัพท์ ด้านกลุ่มความหมาย ด้านการเปลี่ยนแปลงอักขรวิธี และด้านการเปลี่ยนแปลงความหมายของคำยืมภาษาจีนที่ปรากฏในพจนานุกรมไทยสมัยต่าง ๆ โดยแบ่งข้อมูลคำยืมภาษาจีนจากพจนานุกรมไทยที่ตีพิมพ์ตั้งแต่ พ.ศ. 2389 ถึง พ.ศ. 2554 รวมจำนวน 17 เล่มออกเป็น 3 สมัย สมัยละ 55 ปี ผลการศึกษา พบว่า คำยืมภาษาจีนที่พบเฉพาะสมัยที่ 1 ร้อยละ 2.7 ของคำยืมที่พบทั้งหมดคำยืมภาษาจีนที่พบเฉพาะสมัยที่ 2 ร้อยละ 0.86 ของคำยืมที่พบทั้งหมด คำยืมภาษาจีนที่พบสมัยที่ 3 ร้อยละ 54.87 ของคำยืมที่พบทั้งหมด

รุ่งรัตน์ ทองสกุล (2544, น. 116) วิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงการใช้คำยืมภาษาจีนสกเกี้ยนของชาวไทยเชื้อสายจีนสามระดับอายุในจังหวัดภูเก็ต มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ การเปลี่ยนแปลงการใช้คำยืมภาษาจีนสกเกี้ยนของชาวไทยเชื้อสายจีนสามระดับอายุในจังหวัดภูเก็ต สมมติฐานคือ ระดับอายุเป็นปัจจัยสำคัญทางสังคมที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงการใช้คำยืมภาษาจีนสกเกี้ยนในจังหวัดภูเก็ตโดยแบ่งเป็น 3 กลุ่มอายุ และคาดว่ากลุ่มที่ 1 กลุ่มอายุ 60 ปีขึ้นไป ซึ่งเป็นผู้พูดที่ส่วนใหญ่ใช้ชีวิตประจำวันอยู่กับบ้าน ลักษณะการใช้คำน่าจะยังคงใช้คำยืมภาษาจีนสกเกี้ยนมากกว่ากลุ่มที่ 2 และกลุ่มที่ 3 กลุ่มที่ 2 กลุ่มอายุ ระหว่าง 35 – 50 ปี น่าจะใช้คำยืมภาษาจีนสกเกี้ยนน้อยกว่ากลุ่มที่ 1 กลุ่มที่ 3 กลุ่มอายุ ระหว่าง 10 – 25 ปี น่าจะเป็นกลุ่มที่มีการเปลี่ยนแปลงลักษณะการใช้คำยืมภาษาจีนสกเกี้ยนมากที่สุด ผลการศึกษา พบว่า เป็นไปตามข้อสมมติฐาน คือ กลุ่มอายุที่ 1 ใช้คำยืมมากกว่ากลุ่มอายุที่ 2 และกลุ่มอายุที่ 3 กลุ่มอายุที่ 2 ใช้คำยืมน้อยกว่ากลุ่มอายุที่ 1 และกลุ่มอายุที่ 3 มีการเปลี่ยนแปลงลักษณะการใช้คำยืมมากที่สุด และเมื่อศึกษาลักษณะการใช้คำยืมภาษาจีนสกเกี้ยนในจังหวัดภูเก็ตในภาพรวม พบว่า มีการใช้ใน 4 ลักษณะ คือ การทับศัพท์ การทับศัพท์แต่เสียงเปลี่ยนไป การใช้คำไทยแทนคำจีนที่เคยใช้ และการใช้คำไทยประสมคำจีนสำหรับสภาพการใช้คำยืม เมื่อเปรียบเทียบกันทั้งสามระดับอายุ พบว่ามี 3 ลักษณะ ได้แก่ คำศัพท์ที่ผู้บอกภาษาทั้งสามระดับอายุใช้เหมือนกันมี 198 คำ คิดเป็นร้อยละ 52.80 คำศัพท์ผู้บอกภาษาสองระดับอายุ ใช้เหมือนกันมี 167 คำ คิดเป็นร้อยละ 44.53 คำศัพท์ที่ผู้บอกภาษาทั้งสามระดับอายุใช้ต่างกันมี 10 คำ คิดเป็นร้อยละ 2.67 ส่วนการเปลี่ยนแปลงลักษณะการใช้คำยืมทั้งสามกลุ่มอายุ พบว่า มีการเปลี่ยนแปลงทางเสียงทางการใช้คำและทางความหมายโดยพบใน 4 ลักษณะ คือ การเปลี่ยนแปลงที่เหมือนกันทั้งสามกลุ่มอายุการเปลี่ยนแปลงที่เหมือนกันในกลุ่มอายุที่ 1 กับกลุ่มอายุที่ 2 การเปลี่ยนแปลงที่เหมือนกันในกลุ่มอายุที่ 2 กับกลุ่มอายุที่ 3 และการเปลี่ยนแปลงที่ไม่เหมือนกันทั้งสามกลุ่มอายุ

นอกจากนี้ นลินลักษณ์ หอมหวล (2556) วิเคราะห์การใช้คำจีนสกเกี้ยนของคนที่อาศัยอยู่ในจังหวัดภูเก็ตตามตัวแปรทางสังคมบางประการ ได้แก่ อายุ เพศ การศึกษา อาชีพ และเชื้อสายรวมทั้งหมด 210 คน ผลการศึกษา พบว่า เป็นไปตามสมมติฐาน คือ คนที่อาศัยอยู่ในจังหวัดภูเก็ตกลุ่มที่มีอายุน้อย มีการใช้คำยืมภาษาจีนสกเกี้ยนมากกว่ากลุ่มที่มีอายุน้อย เพศชายมีการใช้คำยืมภาษาจีนสกเกี้ยนในปริมาณมากกว่าเพศหญิง กลุ่มที่มีการศึกษาสูงมีการใช้คำยืมภาษาจีนสกเกี้ยนในจำนวนที่น้อยกว่ากลุ่มที่มีการศึกษาน้อย กลุ่มอาชีพเอกชนมีการใช้คำยืมภาษาจีนสกเกี้ยนมากกว่ากลุ่มอาชีพรับราชการ เชื้อสายจีนสกเกี้ยนมีการใช้คำยืมภาษาจีนสกเกี้ยนมากกว่าเชื้อสายไทย นอกจากนี้ผลการใช้สถิติไคสแควร์ยังพิสูจน์ว่าทุกตัวแปรทางสังคมที่ศึกษา พบว่า $p = 0.00$

ซึ่งน้อยกว่าระดับนัยสำคัญที่ระดับ .05 แสดงว่า อายุ เพศ การศึกษา อาชีพ และเชื้อสาย มีผลต่อการใช้คำยืมภาษาจีนสกเกียน

นอกจากนี้ ยังมีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคำยืมภาษาจีนที่ใช้ในภาษาไทยจากงานวิจัยภาษาจีน ดังนี้

ฉิน เชี่ยว หง (Qing Xiu Hong) (2560, น. 110) วิเคราะห์อิทธิพลจากวัฒนธรรมอาหารจีนที่มีต่อสังคมไทยโดยคำยืมจีนในภาษาไทย รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับคำยืมภาษาจีนทางวัฒนธรรมอาหารในภาษาไทย ได้แก่ ประเภทอาหาร วิธีปรุงอาหาร นิสัยจากการกิน วัฒนธรรมอาหารของประเทศจีนมีอิทธิพลอย่างยิ่งต่อประเทศไทย ผลการศึกษา พบว่า วัฒนธรรมอาหารของประเทศจีนทำให้คำยืมภาษาจีนจำนวนมากเข้ามาปะปนกับภาษาไทย การใช้คำยืมทางอาหารจีนในภาษาไทยเป็นภาพสะท้อนของวัฒนธรรม

เลิ่น ห่วย หลิง (Shen Hui Ling) (2551, น. 88) วิเคราะห์คำยืมภาษาจีนในภาษาไทยเพื่อศึกษาการใช้คำปัญหาการใช้คำยืม และศึกษาวิเคราะห์คำยืมภาษาจีนในภาษาไทยด้านประโยชน์ในการเรียนภาษาจีนและเข้าใจวัฒนธรรมจีน ผลการศึกษาพบว่า การใช้คำยืมภาษาจีนในภาษาไทยทำให้ระบบคำศัพท์ไทยมีมากขึ้น ให้คนไทยได้รู้จักวัฒนธรรมจีน เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงของคำยืมจีนมีความซับซ้อน ทำให้การสอนภาษาจีนกับการสอนภาษาไทยยากขึ้น

จากงานวิจัยความเกี่ยวข้องกันกับคำยืมภาษาจีนในภาษาไทยทำให้ผู้วิจัยได้แนวคิดจากผลการวิจัยต่าง ๆ ทั้งแนวคิดลักษณะของคำภาษาจีนในภาษาไทย ประเภทของคำยืม และความสัมพันธ์ระหว่างคำยืมกับการสื่อสารข้ามวัฒนธรรม

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

รูปแบบการวิจัย

การศึกษา เรื่อง “คำยืมภาษาจีนในภาษาไทยที่สะท้อนการสื่อสารข้ามวัฒนธรรม” ครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีดำเนินการวิจัยจากเอกสาร (Documentary Research) โดยวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ที่นำข้อมูลเชิงคุณภาพที่เป็นข้อความบรรยายลักษณะสภาพเหตุการณ์ของสิ่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับคำยืมภาษาจีนในภาษาไทย การวิจัยนี้ จึงอธิบายเหตุการณ์ต่าง ๆ โดยอาศัยการคิดวิเคราะห์ เพื่อประเมินผลหรือสรุปผล

แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาเรื่อง “คำยืมภาษาจีนในภาษาไทยที่สะท้อนการสื่อสารข้ามวัฒนธรรม” ครั้งนี้ ใช้วิธีดำเนินการวิจัยจากเอกสาร (Documentary Research) โดยวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) การกำหนดแหล่งข้อมูลจากพจนานุกรมและเอกสารต่าง ๆ จำนวน 4 เล่ม ดังนี้

1. เชียรชัย เอี่ยมวรเมธ. (2543). *พจนานุกรมไทย – จีน*. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: อักษรพิทยา.
2. เฉลิม ขงบุญเกิด. (2516). *ภาษาไทย ภาษาจีน*. กรุงเทพฯ: หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการศึกษาดูใน.
3. นวรัตน์ ภูักดีคำ. (2553). *จีนใช้ในไทย*. กรุงเทพฯ: อมรินทร์.
4. วรศักดิ์ มัทธโนบล. (2555). *คำจีนในสยาม: ภาพสะท้อนปฏิสัมพันธ์ไทย – จีน*. กรุงเทพฯ: อมรินทร์.

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นการสร้างตารางสำหรับเก็บข้อมูล ผู้วิจัยได้นำคำยืมที่จัดเรียงไว้แล้วมาบันทึกลงในตาราง ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตารางที่ 3.1 คำยืมในภาษาจีนที่ใช้ในภาษาไทย

ลำดับ	คำยืม ภาษาจีน	ที่มาของ คำยืม	ภาษาจีน กลาง	หน้าที่ ของคำ	ออกเสียง ภาษาจีน	ความหมายใน ภาษาไทย
1	กวยจี๊	แต้จิ๋ว	瓜子 (guāzǐ)	คำนาม	กวาจื่อ	เมล็ดแตงโม
2	เกี๊ยว	แต้จิ๋ว	饺子 (jiǎozi)	คำนาม	เจียวจี	อาหารอย่างหนึ่งของจีน
3	จับกิม	แต้จิ๋ว	杂锦 (zájīn)	คำนาม	จ่าจิ้น	ขนม 5 สี
4	ซาลาเปา	แต้จิ๋ว	包子 (bāozi)	คำนาม	เปาจี	อาหารจีนที่ทำมาจาก แป้งสาลี
5	ลิ้นจี่	แต้จิ๋ว	荔枝 (lìzhī)	คำนาม	ลี่จื่อ	เป็นชื่อต้นไม้อย่าง หนึ่ง

จากตารางที่ 3.1 เป็นการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับคำยืมภาษาจีนที่ใช้ในภาษาไทย ประกอบด้วย ที่มาของคำยืมภาษาจีนในภาษาไทย การเขียนของภาษาจีนกลาง หน้าที่ของคำยืมภาษาจีนในภาษาไทย การออกเสียงของภาษาจีน และความหมายของคำยืมภาษาจีนในภาษาไทย

ตารางที่ 3.2 การวิเคราะห์ประเภทของคำยืมภาษาจีนที่สะท้อนการสื่อสารข้ามวัฒนธรรม

ลำดับ	คำไทย	คำจีน	ประเภทคำยืมภาษาจีนที่สะท้อนการสื่อสารข้ามวัฒนธรรม								
			อาหาร/ การปรุงอาหาร	เครื่องมือ/ บุคคล	เครื่องมือ/ เครื่องใช้	การละเล่น/ มหรสพ	เครื่อง แต่งกาย	ความเชื่อ/ ศาสนา	ประเพณี	ธรรมชาติ	อื่น ๆ
1	ขึ้น่าย	芹菜 (qíncài)	✓								
2	จีโป	毡帽 (zhāngmào)					✓				
3	แข่ง	筐 (kuāng)			✓						
4	เต้าหู้	豆腐 (dòufu)	✓								
5	เซียน	仙 (xiān)						✓			

จากตารางที่ 3.2 แบ่งประเภทคำยืมภาษาจีนในภาษาไทยออกเป็นหลายประเภท ได้แก่ อาหาร/ปรุงอาหาร เครื่องมือและบุคคล เครื่องมือ/เครื่องใช้ การละเล่นมหรสพ เครื่องแต่งกาย ความเชื่อ/ศาสนา ประเพณี ธรรมชาติ และประเภทอื่น ๆ ที่ไม่ได้ปรากฏในประเภทเหล่านี้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังต่อไปนี้

1. สืบค้นคำยืมจากพจนานุกรม หนังสือหรือเอกสารต่าง ๆ เมื่อพบคำยืมก็บันทึกไว้
2. จัดเรียบเรียงคำยืมภาษาจีนจำนวน 381 คำ จากเชิรชัย เอี่ยมวรเมธ (2543) พจนานุกรมไทยจีน (พิมพ์ครั้งที่ 7) จัดเรียบเรียงคำยืมภาษาจีนจำนวน 418 คำ จากนวรรตน์ ภักดีคำ (2553) จีนใช้ในไทยยืม จัดเรียบเรียงคำยืมภาษาจีนจำนวน 355 คำ จากเฉลิม ขงบุญเกิด (2516) ภาษาไทย ภาษาจีน และจัดเรียบเรียงคำยืมภาษาจีนจำนวน 195 คำ จากวรศักดิ์ มหัทธโนบล (2555) คำจีนในสยามภาพสะท้อนปฏิสัมพันธ์ไทย – จีน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอน ต่อไปนี้

1. นำคำยืมภาษาจีนในภาษาไทยที่รวบรวมจากเอกสารการเก็บรวบรวมข้อมูลข้างต้น มาวิเคราะห์ที่มาของคำยืมภาษาจีนในภาษาไทย แล้วบันทึกลงในตารางที่ 3.1
2. นำคำยืมภาษาจีนในภาษาไทยที่รวบรวมได้ มาเขียนเสียงอ่านในภาษาไทยและแปลความหมายในภาษาไทย แล้วบันทึกลงในตารางที่ 3.1
3. นำคำยืมภาษาจีนในภาษาไทยที่รวบรวมได้ มาวิเคราะห์ประเภทของคำยืมภาษาจีนในภาษาไทยที่สะท้อนการสื่อสารข้ามวัฒนธรรม แล้วบันทึกลงในตารางที่ 3.2
4. สรุปผลและเสนอผลการวิเคราะห์ด้วยการเขียนบรรยายประกอบตัวอย่าง

บทที่ 4

ผลการวิจัย

ในบทนี้เป็นการนำเสนอผลการวิจัยเรื่อง “คำยืมภาษาจีนในภาษาไทยที่สะท้อนการสื่อสารข้ามวัฒนธรรม” มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาคำยืมจีนในภาษาไทยและเพื่อศึกษาประเภทของคำยืมที่สะท้อนการสื่อสารข้ามวัฒนธรรมจีนในภาษาไทย จากวัตถุประสงค์ดังกล่าว ผู้วิจัยได้แบ่งผลการวิจัยออกเป็น 2 ตอน ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ โดยนำเสนอผลการศึกษาวเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาคำยืมภาษาจีนในภาษาไทย

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาประเภทคำยืมที่สะท้อนการสื่อสารข้ามวัฒนธรรม

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาคำยืมภาษาจีนในภาษาไทย

คำยืมภาษาจีนที่ใช้ในภาษาไทยที่รวบรวมได้มีจำนวน 223 คำ แบ่งออกเป็นคำประเภทต่าง ๆ ได้ 8 ประเภท ในแต่ละประเภทดังปรากฏในตารางต่อไปนี้ (ผู้วิจัยยกตัวอย่างคำเพียง 10 คำ ผู้อ่านสามารถดูรายละเอียดของคำยืมทั้งหมดได้ในภาคผนวก ค)

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของประเภทคำยืมภาษาจีนในภาษาไทย

ประเภท	จำนวน	ร้อยละ
อาหาร / การปรุงอาหาร	103	46.2
เครื่องมือ / เครื่องใช้	35	15.7
เครื่องมือ / บุคคล	21	9.4
ธรรมชาติ	19	8.5
การเล่น / มหรสพ	19	8.5
ความเชื่อ / ศาสนา	10	4.5
เครื่องแต่งกาย	9	4.0
ประเพณี	7	3.2

จากตารางที่ 4.1 พบว่า คำยืมที่รวบรวมได้ทั้งหมด 223 คำ ผู้วิจัยสามารถแบ่งออกเป็น 8 ประเภท ได้แก่ อาหารและการปรุงอาหาร จำนวน 103 คำ เครื่องญาติและบุคคล จำนวน 21 คำ เครื่องมือและเครื่องใช้ จำนวน 35 คำ การละเล่นและมหรสพ จำนวน 19 คำ เครื่องแต่งกาย จำนวน 9 คำ ความเชื่อและศาสนา จำนวน 10 คำ ประเพณี จำนวน 7 คำ และธรรมชาติ จำนวน 19 คำ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. อาหารและการปรุงอาหาร คือ คำศัพท์ที่มีความหมายเกี่ยวกับอาหาร ขนม เครื่องดื่ม ผลไม้ พืชและสัตว์ที่สามารถนำมาปรุงอาหารได้ รวมถึงคำเรียกวิธีการปรุงอาหาร และเครื่องดื่ม เช่น

1.1 ความหมายเกี่ยวกับอาหาร เช่น

- 1) ก๋วยเตี๋ยว 粿条 (guǒtiáo) น. ชื่ออาหารคาวอย่างหนึ่ง ทำจากแป้งข้าวเจ้าเป็นเส้น ๆ นำมาลวกปรุงกับเครื่องต่าง ๆ (ฝ่ายวิชาการภาษาไทย, 2553, น. 80)
- 2) เกี่ยมฉ่าย 咸菜 (xiáncài) น. ผักกาดเขียวปลีที่เลือกเฉพาะส่วนใจผักมาดองเค็ม (ฝ่ายวิชาการภาษาไทย, 2553, น. 137)

1.2 ความหมายเกี่ยวกับขนม เช่น

- 1) โก๋ 糕 (gāo) น. ขนมชนิดหนึ่ง ทำจากแป้งข้าวเหนียวผสมน้ำตาลทราย บั่นเป็นรูปต่าง ๆ (ฝ่ายวิชาการภาษาไทย, 2553, น. 144)
- 2) เปี้ยะ 饼 (bǐng) น. ขนมของจีน ทำจากแป้งสาลีเป็นชั้นมีไส้ (ฝ่ายวิชาการภาษาไทย, 2553, น. 699)

1.3 ความหมายเกี่ยวกับเครื่องดื่ม เช่น

- 1) โอยวะ 黑咖啡 (hēikāfēi) น. กาแฟดำร้อน (ฝ่ายวิชาการภาษาไทย, 2553, น. 1316)
- 2) จั๋ว 酒 (jiǔ) น. เหล้า (ฝ่ายวิชาการภาษาไทย, 2553, น. 316)

1.4 ความหมายเกี่ยวกับผลไม้ เช่น

- 1) ลิ่นจี 荔枝 (lìzhī) น. ชื่อไม้ต้นชนิดหนึ่ง ผลกลมสีแดงสด เปลือกแข็งกรอบ รสเปรี้ยว ๆ หวาน ๆ (ฝ่ายวิชาการภาษาไทย, 2553, น. 975)
- 2) สาลี่ 梨 (lí) น. ผลไม้ชนิดหนึ่งมาจากประเทศจีน มีรสเปรี้ยวอมหวาน กลิ่นหอม เนื้อกรอบ (ฝ่ายวิชาการภาษาไทย, 2553, น. 1125)

1.5 ความหมายเกี่ยวกับพืชและสัตว์ที่สามารถนำมาปรุงอาหารได้ เช่น

1) เป๋าฮื้อ 鲍鱼 (bàoyú) น. ชื่อหอยทะเลกาบเดี่ยวในสกุล *Haliotida* รูปร่างค่อนข้างกลมจนถึงยาวรี ยอดเตี้ย เปลือกมีหลายสีต่างกันไปตามชนิด เนื้อกินได้ (ฝ่ายวิชาการภาษาไทย, 2553, น. 697)

2) เก๊กฮวย 菊花 (júhuā) น. ชื่อไม้ล้มลุก 2 ชนิดในสกุล *Chrysanthemum* วงศ์ *Asteraceae* เป็นพันธุ์ดอกเล็กสีขาว แกมเหลือง (ฝ่ายวิชาการภาษาไทย, 2553, น. 128)

1.6 ความหมายเกี่ยวกับวิธีปรุงอาหาร และเครื่องดื่ม เช่น

1) เจียว 焦 (jiāo) ก. ทอดมันเปลวของสัตว์ เช่น หมู เพื่อเอาน้ำมันทอดของที่จะเอียงหรือที่เป็นฝอยให้สุกหรือกรอบด้วยน้ำมันร้อน (ฝ่ายวิชาการภาษาไทย, 2553, น. 318)

2) จี้ 烤 (kǎo) ก. เผา (ฝ่ายวิชาการภาษาไทย, 2553, น. 314)

2. เครื่องญาติและบุคคล คือ คำศัพท์ที่มีความหมายเกี่ยวกับเครือญาติต่าง ๆ ของคนจีน คำที่หมายถึงบุคคลหรือกลุ่มบุคคล รวมถึงคำยืมภาษาจีนที่เป็นคำสรรพนามเรียกบุคคล เช่น

2.1 ความหมายเกี่ยวกับเครือญาติ เช่น

1) กู๋ 舅 (jiù) น. น้าชาย หรือลุงซึ่งเป็นน้องหรือพี่ของแม่ (ฝ่ายวิชาการภาษาไทย, 2553, น. 128)

2) โก 哥 (gē) น. พี่ชาย (ฝ่ายวิชาการภาษาไทย, 2553, น. 144)

3) เจ๋ 姐 (jiě) น. พี่สาว, หญิงที่มีอายุมากกว่า (ฝ่ายวิชาการภาษาไทย, 2553, น. 311)

4) เจ็ก 叔 (shū) น. อา, น้องของพ่อ เป็นคำเรียกคนชาติจีน (ฝ่ายวิชาการภาษาไทย, 2553, น. 311)

5) ซ้อ 嫂 (sǎo) น. พี่สะใภ้ (ฝ่ายวิชาการภาษาไทย, 2553, น. 363)

6) ชัม 婶 (shěn) น. คำเรียกหญิงชาวจีน เทียบได้กับป้าและน้า (ฝ่ายวิชาการภาษาไทย, 2553, น. 369)

7) กัง 公 (gōng) น. บรรพบุรุษชายชั้นพ่อของพ่อหรือพ่อของแม่ ปู่ ตา กง หรืออากง (ฝ่ายวิชาการภาษาไทย, 2553, น. 16)

8) ตัวเจี 大姐 (dàjiě) น. พี่สาว, พี่สาวคนโต (ฝ่ายวิชาการ
ภาษาไทย, 2553, น. 443)

2.2 ความหมายเกี่ยวกับบุคคล เช่น

1) กู 我 (wǒ) ศ. คำสรรพนามบุรุษที่ 1 ใช้แทน
ตัวผู้พูดปัจจุบันถือว่าไม่สุภาพ (ฝ่ายวิชาการภาษาไทย, 2553, น. 127)

2) แคะ 客 (kè) น. เรียกชาวจีนพวกหนึ่งที่อาศัย
อยู่ในมณฑลกว่างตุงของประเทศจีนว่า จีนแคะ (ฝ่ายวิชาการภาษาไทย, 2553, น. 262)

3. เครื่องมือและเครื่องใช้ คือ คำศัพท์ที่มีความหมายเกี่ยวกับ อุปกรณ์ เครื่องมือ
ที่ใช้ในชีวิตประจำวัน เช่น

1) กุยลัย 葵笠 (kuíli) น. หมวกกันแดดของคนจีน
ทรงแหลม มีปีกใหญ่ (ฝ่ายวิชาการภาษาไทย, 2553, น. 126)

2) กอเอี้ยะ 膏药 (gāoyào) น. ยี่ฝั้งปิดแผลแบบหนึ่งของจีน
(ฝ่ายวิชาการภาษาไทย, 2553, น. 85)

3) กี้ 几 (jǐ) น. ฐานรองรับสิ่งของ หรือสำหรับ
นั่ง (ฝ่ายวิชาการภาษาไทย, 2553, น. 122)

4) เกี้ยะ 屐 (jī) น. รองเท้าไม้แบบจีนหรือญี่ปุ่น
มีสันเวลาเดินมีเสียง (ฝ่ายวิชาการภาษาไทย, 2553, น. 138)

5) แข่ง 筐 (kuāng) น. ภาชนะสานตาโปร่ง มีรูปร่าง
และขนาดต่าง ๆ กัน (ฝ่ายวิชาการภาษาไทย, 2553, น. 190)

6) ตู้ 櫥 (chú) น. เครื่องเรือนสำหรับเก็บ หรือ
ใส่สิ่งของโดยมากเป็นทรงสี่เหลี่ยมผืนผ้า มีชั้นวางของ และมีประตูเปิดปิด (ฝ่ายวิชาการภาษาไทย,
2553, น. 463)

7) ซึง 甕 (zèng) น. ภาชนะสำหรับนึ่งอาหาร
ลักษณะเป็นหม้อโลหะซ้อนกันเป็นชั้น ๆ อย่างปิ่นโต ชั้นล่างสุดใส่น้ำเพื่อต้มให้ความร้อน
ชั้นที่ซ้อนถัด ๆ ขึ้นไป เจาะกันเป็นรู ๆ เพื่อให้ไอน้ำร้อนจากชั้นล่างผ่านขึ้นไปทำให้ของที่นึ่งอยู่สูง
มีฝาครอบคล้ายฝาชี (ฝ่ายวิชาการภาษาไทย, 2553, น. 368)

8) โต๊ะ 桌 (zhuō) น. เครื่องเรือนมีขาตั้ง พื้นราบ
ทำด้วยไม้พลาสติกหินอ่อน เป็นต้น รูปทรงต่างกันไป เช่น ทรงกลม สี่เหลี่ยม หกเหลี่ยม
(ฝ่ายวิชาการภาษาไทย, 2553, น. 473)

9) บุ่งกี 畚箕 (běnjī) น. เครื่องสานรูปคล้ายเปลือก
หอยแครง มีขอบมีหู 2 ข้างสำหรับจับ ใช้ตัก โขย หรือขนอิฐ หิน ดิน เป็นต้น, บุ่งกี (ฝ่ายวิชาการ
ภาษาไทย, 2553, น. 613)

10) บังตอ 板刀 (bǎndāo) น. มีดบังตอ (ฝ่ายวิชาการภาษาไทย
, 2553, น. 668)

4. การละเล่นและมหรสพ คือ คำศัพท์ที่มีความหมายเกี่ยวกับกิจกรรมที่สร้างความ
บันเทิงต่าง ๆ การต่อสู้ป้องกัน เครื่องดนตรี การแสดง และการพนัน เป็นต้น เช่น

4.1 ความหมายเกี่ยวกับเครื่องดนตรี เช่น

1) จิม 琴 (qín) น. ชื่อเครื่องดนตรีจีนชนิดหนึ่ง
ลักษณะเป็นแท่นไม้ (ฝ่ายวิชาการภาษาไทย, 2553, น. 181)

2) เจิ้ง 箏 (zhēng) น. เครื่องดนตรีชนิดหนึ่ง มีสาย
สำหรับดีดคล้ายจะเข้ (ฝ่ายวิชาการภาษาไทย, 2553, น. 311)

4.2 ความหมายเกี่ยวกับการต่อสู้ป้องกัน เช่น

1) กังฟู 功夫 (gōngfū) น. ศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัว
แบบหนึ่งของจีนคล้ายกับคาราเต้ และยูโด (ฝ่ายวิชาการภาษาไทย, 2553, น. 96)

2) ไท่เก็ก 太极 (tàijí) น. การร่ายมวยจีนแบบหนึ่งเน้น
การเคลื่อนไหวแทบทุกส่วนของร่างกายอย่างช้า ๆ และต่อเนื่องโดยไม่เกร็งกล้ามเนื้อ นิยมร่ำ
เพื่อออกกำลังกาย (ฝ่ายวิชาการภาษาไทย, 2553, น. 539)

4.3 ความหมายเกี่ยวกับการแสดง เช่น

1) กังฟู 功夫 (gōngfū) น. การต่อสู้ป้องกันตัวแบบหนึ่ง
ของจีน (ฝ่ายวิชาการภาษาไทย, 2553, น. 42)

2) จิ้ง 京剧 (jīngjù) น. ละครรจีนแบบโบราณเล่นเป็น
เรื่องมีดนตรีบรรเลง มีบทร้อง เจาจา และแสดงท่าทางประกอบ (ฝ่ายวิชาการภาษาไทย, 2553,
น. 274)

4.4 ความหมายเกี่ยวกับการเล่นพนัน เช่น

1) จับยี่เกี 十二枝 (shíèrzhī) น. การเล่นพนันของจีนชนิดหนึ่ง
มีไฟทำด้วยไม้รูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าแผ่นบาง ๆ 12 แผ่น (ฝ่ายวิชาการภาษาไทย, 2553, น. 295)

2) ลูกเต๋า 骰 (tóu) น. ลูกเหลี่ยมจัตุรัสมี 6 หน้า
แต่ละหน้ามีแต้ม ตั้งแต่ 1 – 6 เรียงกันไป สำหรับใช้ในการเล่นพนันบางอย่างเช่นไฮโล, เรียกสิ่งที่มี
ลักษณะเป็นเหลี่ยมอย่างลูกเต๋า (ฝ่ายวิชาการภาษาไทย, 2553, น. 991)

3) โป 押宝 (yābǎo) น. เครื่องเล่นการพนันของจีน
 อย่างหนึ่งทำด้วยทองเหลืองรูปสี่เหลี่ยม มีลูกแดงขาวใช้ปั่นอยู่ภายใน, ชื่อการพนันอย่างหนึ่ง
 (ฝ่ายวิชาการภาษาไทย, 2553, น. 714)

5. เครื่องแต่งกาย คือ คำศัพท์ที่มีความหมายเกี่ยวกับการแต่งกาย เครื่องแต่งกายต่าง ๆ
 ทั้งของหญิงและชาย รวมถึงเครื่องประดับร่างกายของหญิงและชาย เช่น

1) กั๊ก 马甲 (mǎjiǎ) น. แพร่ง, ทางแยก เสื้อไม่มีแขน
 เรียกว่าเสื้อกั๊ก, 1 ใน 4 ของเหล้าหนึ่งเต หรือ หนึ่งขวดใหญ่ (ฝ่ายวิชาการภาษาไทย, 2553, น. 96)

2) กี๋เป้า 旗袍 (qípáo) น. เครื่องแต่งกายของสตรีชาวจีน
 เป็นเสื้อกระโปรงชุดเข้ารูปตัวยาวทรงแคบ ป้ายอก คอตั้งผ่าข้างขึ้นมาเหนือเข่า (ฝ่ายวิชาการ
 ภาษาไทย, 2553, น. 122)

3) กุยเฮง 开胸 (kāixiōng) น. เสื้อแบบจีน คอกลม ผ่าหน้า
 ติดกระดุมตลอดแนว ด้านล่างมีกระเป๋ 2 ข้าง (ฝ่ายวิชาการภาษาไทย, 2553, น. 126)

4) ขากั๊ว 脚坐 (jiǎozuò) น. กางเกงแบบจีนอย่างหนึ่ง
 ขาววแคคลุมเข่า (ฝ่ายวิชาการภาษาไทย, 2553, น. 170)

5) จินเจา 大花锦绣 (dàhuājīnxiù) น. ชื่อแพรจีนชนิดหนึ่งเป็นลาย
 ดอกโต ๆ (ฝ่ายวิชาการภาษาไทย, 2553, น. 305)

6) จีโบ 毡帽 (zhānmào) น. หมวกโบราณชนิดหนึ่ง
 ทำจากขนสัตว์ หรือไหมพรม สวมคลุมหัวยาวลงมาถึงคอสำหรับกันความหนาว มีช่องเปิด
 ตรงส่วนใบหน้า (ฝ่ายวิชาการภาษาไทย, 2553, น. 306)

6. ความเชื่อและศาสนา คือ คำศัพท์ที่มีความหมายเกี่ยวกับความเชื่อทางศาสนา
 ของคนจีน เช่น

6.1 ความหมายเกี่ยวกับความเชื่อ เช่น

1) กุ้ย 鬼 (guǐ) น. อันธพาล, คนเลว, คนชั้นต่ำ
 (ฝ่ายวิชาการภาษาไทย, 2553, น. 126)

2) ซำปอกง 三保公 (sānbǎogōng) น. พระพุทธรูปใหญ่ประจำวัด
 3 วัด

3) เซียน 仙 (xiān) น. ผู้สำเร็จ, ผู้วิเศษ (ฝ่ายวิชาการ
 ภาษาไทย, 2553, 374)

4) โป๊ยเซียน 八仙 (bāxiān) น. เทพดาของจีน มี 8 องค์

5) ฮก ลก ชิว 福禄寿 (fú lù shòu) น. ตุ๊กตาดินรูปเซียน 3 องค์

6) ฮวงซุ้ย 风水(fēngshuǐ) น. ที่ฝังศพของชาวจีน, แผลงมาจากฮวงซุ้ย (ฝ่ายวิชาการภาษาไทย, 2553, น. 1318)

6.2 ความหมายเกี่ยวกับศาสนา เช่น

1) เต๋า 道教(dàojiào) น. ชื่อศาสนาหนึ่งของจีน ตั้งขึ้นโดยเล่าจื๊อ คนจีนนับถือรองลงมาจากศาสนาพุทธ และศาสนา (ฝ่ายวิชาการภาษาไทย, 2553, น. 467)

2) โป๊ยข่าย 八卦(bāguà) น. ยันต์แปดทิศ

7. ประเพณี คือ คำศัพท์ที่มีความหมายเกี่ยวกับพิธีกรรม ประเพณีต่าง ๆ ของคนจีน พบจำนวนคำยืมภาษาจีนทั้งสิ้น 7 คำ ได้แก่

1) เกี่ยมซุก 剑术(jiànshù) น. อิทธิฤทธิ์
2) แจ 斋(zhāi) น. อาหารที่ปรุงโดยไม่มีเนื้อสัตว์ และผักต้องห้ามที่มีกลิ่นฉุนบางชนิด เช่น กระเทียม กุยช่าย เป็นต้น (ฝ่ายวิชาการภาษาไทย, 2553, น. 311)

3) เจิ้งเหม้ง 清明(qīngmíng) น. เทศกาลเช่นไหว้วิญญูชนบรรพบุรุษที่หลุมฝังศพตามขนบธรรมเนียมประเพณีจีน

4) เต๊ะเอีย 着腰(zháoyāo) น. เงินพิเศษที่ผู้ใหญ่ให้แก่ผู้น้อยในวันตรุษจีน, ถ้าเป็นในองค์กร หรือบริษัท เทียบได้กับเงินโบนัส (ฝ่ายวิชาการภาษาไทย, 2553, น. 472)

5) อั่งเปา 红包(hóngbāo) น. ซองแดงใส่เงินที่ชาวจีนเอาไว้แจกในงานมงคล (ฝ่ายวิชาการภาษาไทย, 2553, น. 1268)

6) เถาะ 卯(mǎo) น. ชื่อปีที่ 4 ของรอบปีนักษัตร มีกระต่ายเป็น เครื่องหมาย (ฝ่ายวิชาการภาษาไทย, 2553, น. 490)

7) ประทัด 爆竹(bàozhú) น. เครื่องดอกไม้ไฟของจีน ทำด้วยกระดาษสีแดงอัดแน่นห่อดินปืนเป็นมวนกลม ๆ ร้อยติดกัน เป็นแพ มีชนวนสำหรับจุด มีเสียงดัง ใจู้ดในวันตรุษจีน เป็นต้น (ฝ่ายวิชาการภาษาไทย, 2553, น. 643)

8. ธรรมชาติ คือ คำศัพท์ที่มีความหมายเกี่ยวกับสิ่งที่มีอยู่ตามธรรมชาติ แร่ธาตุ สิ่งแวดล้อม อวัยวะในร่างกายของสิ่งมีชีวิต รวมถึงพืชและสัตว์ที่ไม่ได้ระบุไว้ว่าสำหรับนำมาประกอบอาหาร เช่น

1) กะจิว 蟑螂(zhāngláng) น. แมลงสาบ (ฝ่ายวิชาการภาษาไทย, 2553, น. 87)

2) กั้น 胗 (zhēn) น. กระเพาะที่ 2 ของสัตว์ปีก
มีกล้ามเนื้อแข็งแรงสำหรับบดอาหาร โดยมีก้อนกรวดขนาดเล็กที่สัตว์กินเข้าไปเป็นเครื่องช่วย
(ฝ่ายวิชาการภาษาไทย, 2553, น. 122)

3) เกาลิน 高岭 (gāolǐng) น. ดินเภาเหลือง (ฝ่ายวิชาการ
ภาษาไทย, 2553, น. 136)

4) เจี้ยว 鸟 (niǎo) น. นก

5) นำฉา 杉柴 (shānchái) น. ชื่อเรียกไม้เนื้ออ่อน ส่วนมาก
เป็นไม้สนที่ใช้ต่อเป็นลัง หรือทำหีบบรรจุของจากต่างประเทศ (ฝ่ายวิชาการภาษาไทย, 2553,
น. 327)

6) สามเณร 三清 (sānqīng) น. มูลฝิ่นครั้งที่ 3 (ฝ่ายวิชาการ
ภาษาไทย, 2553, น. 327)

7) ไต้ฝุ่น 台风 (táifēng) น. ชื่อพายุหมุนในเขตร้อนที่มี
กำลังลมแรงจัด เกิดในบริเวณภาคตะวันตกของมหาสมุทรแปซิฟิก และในทะเลจีน (ฝ่ายวิชาการ
ภาษาไทย, 2553, น. 474)

8) ถ่าน 炭 (tàn) น. ไม้ที่เผาไหม้จนสุกเป็นสีดำ
สำหรับใช้เป็น เชื้อเพลิง (ฝ่ายวิชาการภาษาไทย, 2553, น. 438)

9) เป๋ 马 (mǎ) น. ม้า

10) หยก 玉 (yù) น. หินแก้วสีต่าง ๆ ใช้ทำเครื่อง
ประดับและเครื่องใช้ ถือเป็นของมงคลและมีค่า (ฝ่ายวิชาการภาษาไทย, 2553, น. 1190)

สรุปได้ว่า คำยืมที่รวบรวมได้ทั้งหมด 223 คำ ผู้วิจัยสามารถแบ่งออกเป็น 8 ประเภท
ได้แก่ อาหารและการปรุงอาหาร จำนวน 103 คำ เครื่องมือและบุคคล จำนวน 21 คำ เครื่องมือ
และเครื่องใช้ จำนวน 35 คำ การละเล่นและมหรสพ จำนวน 19 คำ เครื่องแต่งกาย จำนวน 9 คำ
ความเชื่อและศาสนา จำนวน 10 คำ ประเพณี จำนวน 7 คำ และธรรมชาติ จำนวน 19 คำ

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาวิเคราะห์ประเภทของคำยืมที่สะท้อนการสื่อสารข้ามวัฒนธรรมจีนในภาษาไทย

ในส่วนนี้เป็นผลการศึกษาวิเคราะห์ประเภทของคำยืมที่สะท้อนการสื่อสารข้ามวัฒนธรรมจีนในภาษาไทย ทั้งหมด 223 คำ ผู้วิจัยแบ่งออกเป็นภาษาจีนถิ่นต่าง ๆ ได้แก่ ภาษาจีนแต้จิ๋ว ภาษาจีนกวางตุ้ง ภาษาจีนกลาง และภาษาจีนฮกเกี้ยน จากภาษาจีนถิ่นเหล่านี้ ผู้วิจัยเลือก 103 คำมาวิเคราะห์ โดยความหมาย ที่มา และลักษณะที่การใช้ในบริบทของสังคมจีน จึงพบผลการวิจัย ดังตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 จำนวนและร้อยละของคำยืมจากภาษาจีนถิ่นต่าง ๆ

ที่มาของคำยืม	จำนวน	ร้อยละ
แต้จิ๋ว	191	85.8
กวางตุ้ง	16	7.2
จีนกลาง	8	3.6
ฮกเกี้ยน	8	3.6

1. คำที่ยืมจากภาษาจีนถิ่นแต้จิ๋ว

1.1 กะลอจี 糯米糍 (nuòmǐcí นัวหมี่ทื่อ)

ขนมกะลอจีเป็นขนมชนิดหนึ่งทำด้วยแป้งข้าวเหนียว ปั้นเป็นแผ่นกลมแบนทอดไฟอ่อน เวลากินคลุกงาผสมน้ำตาลทรายขาว คำว่า “กะลอจี” เป็นคำยืมภาษาจีนถิ่นแต้จิ๋วในประเทศจีน ขนมกะลอจีเป็นขนมที่ใช้ในพิธีไหว้ในเทศกาลต่าง ๆ ของชาวจีน ร่วมกับขนมเป็ญและขนมเทียน แต่สำหรับชาวจีนแต้จิ๋วจะไหว้ในวันที่ 7 เดือน 7 ของทุกปี ส่วนปัจจุบันในสังคมไทย ขนมกะลอจีอาจจะหารับประทานยาก แต่ก็ยังมีอยู่บ้าง โดยเฉพาะวันตรุษจีนหรือวันสารทจีน ขนมกะลอจีเหมือนกับขนมเทียนและขนมเป็ญ

1.2 กั่ง 公gōng(กง)

คำว่า “กั่ง” เป็นคำนามในหมวดเครือญาติ หมายถึง ปู่ หรือ ตา เป็นคำยืมมาจากภาษาจีนแต้จิ๋ว ภาษาจีนกลางออกเสียงว่า กง คำเต็มคือ “ว้าวกง” 外公 (wàigōng) หมายถึง ก๋งนอก โดยคำว่า 外(wài ไ่ว่) แปลว่า นอก ข้างนอก เพราะลูกสาวซึ่งก็คือแม่ของหลานนั้นได้แต่งงานไปแล้ว ถือว่าเป็นคนนอกของตระกูล ลูกหลานชาวจีน แต่การใช้ในประเทศไทยเป็นไปได้ทั้งสองเสียงว่า “กั่ง” หรือ “กง” คนไทยใช้ในทุกวันนี้มักเป็นคำที่หมายถึงชายที่มีศักดิ์เป็นปู่หรือตาเป็นหลัก

1.3 กงไฉ่ 贡菜 (gòngcài กังไฉ่)

“กงไฉ่” ในภาษาจีนกลาง หมายถึง ผักชนิดหนึ่ง เป็นผักดอง แต่เพราะนำมาดองเค็มหรือดองหวานแล้วมีรสชาติอร่อย ทั้งยังเป็นวิธีการถนอมอาหารให้นานขึ้น จึงเป็นที่นิยมมีตำนานเกี่ยวกับเครื่องเคียงข้าวต้มชนิดนี้มากมาย บ้างก็ว่าเริ่มจากเตี๋ยวเหลียงที่ถวายเป็นให้ “ฮั่นเกาจู” จึงได้รับพระราชทานชื่อว่า กังไฉ่ ซึ่งแปลว่า ผักที่ถวายเป็นเจ้าแผ่นดิน บ้างก็ว่าเพราะนำไปถวายเป็นเทียนหลงฮ่องเต้เสวย จึงได้ชื่อเช่นนี้ แม้แต่ในปี ค.ศ. 1960 นายกรัฐมนตรีโจว เอิน ไหล ยังได้ตั้งชื่อว่า “เลียงไฉ่” เพราะกัณฑ์แล้วมีเลียงดัง บ้างก็ว่ารสชาติกรุบกรอบคล้ายแมงกะพรุน ทั้งยังมีอีกชื่อว่า ผักแมงกะพรุนภูเขา (นารัตน์ ภัคดีคำ, 2553, น. 6)

เมื่อชาวจีนอพยพเดินทางเข้ามาในประเทศไทยกับข้าวประเภทหนึ่งที่ชาวจีนมักใช้รับประทานกับข้าวต้ม คือ ผักกาดหมักดองชนิดหนึ่ง กงไฉ่ในประเทศไทยมักทำมาจากผักกาดเขียว บ้างก็ทำมาจากแกนก้านคะน้า ไม่ได้ทำมาจากผักกั๋งไฉ่เหมือนเช่นในประเทศจีน ซึ่งอาจเป็นเพราะหายากไม่สามารถปลูกได้ในประเทศไทยเหมือนผักสกุลจีนอื่น ๆ ชาวจีนในประเทศไทยจึงหาผักอื่นมาทดแทน

1.4 กวยจั๊บ 粿汁 (guōzhi กัวจือ)

กวยจั๊บเป็นอาหารดั้งเดิมของชาวจีนแต้จิ๋ว สำเนียงแต้จิ๋วออกเสียงว่า “ก้วยจั๊บ” แต่คนไทยมักออกเสียงตามความถนัดปากว่า “ก้วยจั๊บ” ชาวแต้จิ๋วนิยมนำแป้งข้าวเจ้าหรือแป้งข้าวเหนียว หรือทั้งสองอย่างผสมกันมาทำเป็นขนมและของว่างชนิดต่าง ๆ และตั้งชื่อให้ของว่างเหล่านี้ว่า “ก้วย” ซึ่งกวยจั๊บและก้วยจั๊บ ก็เป็นหนึ่งในนั้น ปัจจุบันชาวแต้จิ๋วในแผ่นดินใหญ่มักขายกวยจั๊บเป็นอาหารเช้า ไม่ได้ขายทั้งวันเหมือนในประเทศไทย

1.5 กวยจี๊ 瓜子 (guāzǐ กวาจื่อ)

คำว่า “กวยจี๊” เป็นคำจีนที่ไทยรับมาพร้อมกับวัฒนธรรมการรับประทานอาหารของชาวจีน ภาษาจีนถิ่นแต้จิ๋วออกเสียงว่า “กวยจี๊” คำนี้เป็นคำไทยที่รู้จักกันดี ความหมายในไทยจำกัดเพียงเมล็ดแตงโมเท่านั้น แต่ในประเทศจีน กวยจี๊เป็นของว่างบนโต๊ะที่นำไปรับประทานเล่นในความเข้าใจของคนจีน “เมล็ดกวยจี๊” ไม่ใช่เพียงเมล็ดแตงโมคั่วแห้งที่คนไทยรู้จักกัน แต่เป็นเมล็ดของพืชอื่น ๆ เช่น เมล็ดทานตะวัน ปัจจุบันนี้ กวยจี๊มีอยู่ทั่วไปในประเทศไทย แต่ส่วนใหญ่นำเข้าจากจีน

1.6 กุยเลี้ย 葵笠 (kuílì ขุยลี่)

คำว่า “กุยเลี้ย” เป็นคำยืมจากภาษาแต้จิ๋ว ที่ไทยเรียกว่าหมวกกุยเลี้ย ตามสำเนียงภาษาจีนแต้จิ๋ว คนไทยทั่วไปเคยเห็นรูปผู้ใหญ่ใส่หมวกปีกกุยเลี้ย ทำด้วยไม้ไผ่ ใบไผ่ หรือหญ้าถักกรองด้วยกระดาษอาบน้ำมัน และทาทับด้วยน้ำมันตั้งอ้าว เพื่อกันฝนอีกครั้ง มักมีทรงยอด

แหลมและปีกหมวกกว้าง สามารถกันได้ทั้งแดดและฝน หมวกงอบของไทยก็จัดอยู่ในประเภทนี้เช่นกันในสังคมไทยปัจจุบันนี้หมวกแบบนี้ได้ชื่อว่าเป็นผลิตภัณฑ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นของชาวดำบลปากน้ำ อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา ผู้ซื้อมักนำไปประดับบ้านมากกว่านำมาใช้สอยแบบดั้งเดิม

1.7 ก๋วยเตี๋ยว 面条 (guōtiáo กั่วเถียว)

“ก๋วยเตี๋ยว” เป็นอาหารจีนประเภทหนึ่ง ทำด้วยแป้งข้าวเจ้า คำว่า “ก๋วยเตี๋ยว” อาจะมาจากภาษาจีนฮกเกี้ยนหรือภาษาจีนแต้จิ๋ว คำว่า 面条 โดยแต้จิ๋วอ่านว่า “ก๋วยเตี๋ยว” ฮกเกี้ยนอ่านว่า “ก้วยเตี๋ยว” ส่วนในจีนกลางจะอ่านว่า “กั่วเถียว” 面条 (guōtiáo) ในประเทศจีนก๋วยเตี๋ยวเป็นเอกลักษณ์เฉพาะอันดับหนึ่งของชาวแต้จิ๋วเลยทีเดียว

ก๋วยเตี๋ยวเป็นอาหารจีนที่รัฐบาลไทยสมัยจอมพล แปลก (ป.) พิบูลสงครามเป็นนายกรัฐมนตรีส่งเสริมให้ประชาชนรับประทาน ทั้ง ๆ ที่รัฐบาลเดียวกันนี้ ส่งเสริมและออกมาตรการหลายอย่างเกี่ยวกับวัฒนธรรม “ไทย” (นวรรณ์ ภักดีคำ, 2553, น. 11) ปัจจุบันนี้ก๋วยเตี๋ยวได้กลายเป็นอาหารประจำชีวิตอย่างหนึ่งของคนไทยไปแล้ว ถึงแม้ว่าจะมีบางคนบอกว่ารับประทานก๋วยเตี๋ยวแล้วมันไม่อร่อยเหมือนกินข้าว แต่ก๋วยเตี๋ยวเป็นอาหารที่รับประทานง่ายทำได้หลากหลายรสชาติ หลายวิธีการ ทำได้ทั้งน้ำแห้ง คั่ว ผัด คั่ว ทอดและนึ่ง สารพัดที่จะทำด้วยแป้งข้าวเจ้าที่นำไปนึ่งให้สุก ผึ่งให้แห้ง แล้วหั่นเป็นเส้นเล็กหรือใหญ่ตามต้องการ ประกอบด้วยเครื่องอื่น ๆ เช่น หมู เนื้อ ไก่ เป็ด ปลา กุ้ง หรือปลาหมึก ไข่ฝัก เช่น ถั่วงอก กระเทียม และผักบุ้งราดด้วยน้ำปรุงอย่างซุ๊ป ถ้าไม่ใส่น้ำเรียกก๋วยเตี๋ยวแห้ง นอกจากนี้ ยังนำมาดัดแปลงเป็นอาหารหลายอย่าง เช่น ก๋วยเตี๋ยวผัดซีอิ๊ว และคนไทยยังดัดแปลงไปเป็นก๋วยเตี๋ยวผัดไทย

1.8 กอเอี้ยะ 膏药 (gāoyào เกาเย่า)

คนจีนที่เข้ามาในประเทศไทยในสมัยตั้งแต่เมื่อหลายร้อยปีก่อนได้นำเอาวิทยาการหลายอย่างหลายประการเข้ามาด้วย โดยหนึ่งในนั้นก็คือ ยาสมุนไพร หรือที่ต่อมาคนไทยเรียกว่า “ยาจีน” (วรศักดิ์ มหัทธโนบล, 2555, น. 64) “กอเอี้ยะ” เป็นยาประเภทหนึ่งของยาจีนที่คนไทยรับมาใช้ กอเอี้ยะเป็นคำจีนแต้จิ๋ว หมายถึง จี้ผึ้งปิดแผลชนิดหนึ่งแบบจีน โดยคำว่า 膏 (gāo เกา) หมายถึงน้ำมัน ไขมัน รวมถึงของที่มีลักษณะเป็นไขหรือค่อนข้างเหนียวคล้ายน้ำมัน ส่วนคำว่า 药 (yào เย่า) แปลว่า ยาสมุนไพร ดังนั้น กอเอี้ยะจึงหมายถึงยาที่มีลักษณะเหนียวคนไทยก็รู้จักกอเอี้ยะ ตามความหมายอย่างนี้ จนเมื่อเวลาผ่านไป คำว่าปิดกอเอี้ยะ จึงถูกใช้กันเป็นปกติ

1.9 กะจ๊ว 蟑螂 (zhāngláng จางหลั่ง)

คำว่า “กะจ๊ว” เป็นคำยืมภาษาจีนในภาษาไทย แปลว่า แมลงสาบ คำนี้ภาษาไทยน่าจะรับมาจากภาษาจีนสำเนียงถิ่นแต้จิ๋ว ซึ่งภาษาจีนแต้จิ๋วออกเสียงว่า กะจ๊ว โดยอาจเขียนในรูป 甲由 นอกจากนี้ไทยยังนำมาใช้ในความหมายว่า ผู้ชายที่เกะผู้หญิงกินหรือที่เรียกว่า “แมงดา”

1.10 กังไส 江西 (jiāngxī เจียงซี)

นับแต่โบราณ เครื่องกระเบื้องดินเผาจากประเทศจีนถือว่ามีคุณภาพสูง และเป็นสินค้านำเข้าที่สำคัญอย่างหนึ่งของไทย ที่รู้จักกันดีคือเครื่องถ้วยมณฑลเจียงซี ภาษาจีนใช้ 江西 (Jiāngxī เจียงซี) แปลว่า มณฑลเจียงซี แต่สำเนียงภาษาจีนแต้จิ๋วออกเสียงว่า “กังไส” ภาษาไทยจึงน่าจะรับคำนี้มาจากภาษาจีนสำเนียงแต้จิ๋ว คำว่า “กังไส” ในภาษาไทยหมายถึงเครื่องปั้นดินเผาที่มาจากมณฑลกังไสหรือทำแบบกังไส แม้ว่าจะทำมาจากที่อื่นก็เรียกรวมเช่นนั้น เครื่องปั้นดินเผาจากมณฑลกังไสที่มีชื่อเสียงที่สุด รู้จักกันในนามเครื่องกระเบื้องแบบจินเต๋อเจิ้น (景德镇瓷器 Jǐngdézhèncíqì)

1.11 กิเลน 麒麟 (qílín จีหลิน)

กิเลน เป็นชื่อสัตว์ในนิยายจีน ภาษาไทยเรียกสัตว์ชนิดนี้ว่ากิเลนนั้นน่าจะเป็นเพราะรับมาจากภาษาจีนสำเนียงถิ่นแต้จิ๋วที่ออกเสียงว่า “จีลิ่ง” ชาวจีนถือว่ากิเลนเป็นสัตว์มงคลเกิดจากธาตุทั้งห้า คือ ดิน น้ำ ไฟ ไม้ และโลหะ ผสมกัน กิเลนถือเป็นหนึ่งในสี่สัตว์ศักดิ์สิทธิ์ซึ่งประกอบด้วย หงส์ เต่า มังกร และกิเลน (บ้างว่าเป็นเสือ) ชาวจีนยังถือว่ากิเลนเป็นสัญลักษณ์มงคล มีความหมายถึง “กิเลนมอบบุตร” โดยมีที่มาจากตำนานของขงจื้อ และชาวจีนยังเรียกเด็กที่มีลักษณะฉลาดเฉลียวว่า “กิเลนน้อย” (นวรรณ์ ภักดีคำ, 2553, น. 19)

ส่วนชาวไทยรู้จักกิเลนของจีนมานานแล้ว ปรากฏในสมุดภาพสัตว์ป่าหิมพานต์ที่ช่างโบราณได้ร่างแบบสำหรับผูกหุ่นเข้า กระบวนแห่พระบรมศพรัชกาลที่ 3 ก็มีรูปกิเลนจินทำนองยาว ๆ ส่วนภาพกิเลนแบบไทย มีกระหนกและเครื่องประดับเป็นแบบไทย ๆ การจัดลายประกอบผิดไปจากในสมุดภาพสัตว์ป่าหิมพานต์ของโบราณนั้นบ้าง ที่แปลกอีกประการหนึ่ง คือ กิเลนไทยมีสองเขา ส่วนของจีนมีทั้งที่ปรากฏรูปเป็นกิเลนเขาเดียว (ซึ่งทำให้มีการเปรียบเทียบกับยูนิคอร์นของนิยายตะวันตก) และที่เป็นสองเขาเหมือนเขากวางก็มี แม้แต่กิเลนจีนที่มีสามเขาก็ก็น่าจะมีปรากฏอยู่บ้าง ดังภาพถ่ายกิเลนจินในพระราชวังต้องห้ามกรุงปักกิ่งมีสองเขา (กิเลน – วิถีพิเศษ, 2561, ย่อหน้าที่ 4)

ในวรรณคดีไทยเรื่องพระอภัยมณีของกวีเอกสุนทรภู่ ก็มีสัตว์ประหลาดรูปร่างคล้ายกิเลน คือ ม้ามังกร หรือ ม้านิลมังกร ปัจจุบันกิเลนเป็นมาสัตว์มงคลของสโมสรฟุตบอลเอสซีจี เมืองทอง ยูไนเต็ด (กิเลน – วิกิพีเดีย, 2561, ย่อหน้าที่ 5)

1.12 กี่ 几 (jǐ จี)

“กี่” เป็นคำยืมรับมาจากภาษาจีนสำเนียงถิ่นแต้จิ๋วที่ออกเสียงว่า “กี้” แปลว่า ฐานสำหรับรองสิ่งของที่ทำด้วยวัสดุต่าง ๆ หลายรูปทรง หรือเรียกโตะขนาดเล็ก ๆ ว่า โตะกี่ คำนี้ตรงกับภาษาจีนว่า 几 (jǐ) แปลว่า โตะขนาดเล็ก หรือ 茶几 (chájī) โตะที่ใช้แพร่หลายในประเทศจีน โดยมากมักตั้งไว้ระหว่างเก้าอี้สองตัวเพื่อตั่งน้ำชาเวลาสนทนากัน ดังนั้น “กี่ยี่” จึงมีทั้งขนาดเล็กและใหญ่ สูง และเตี้ย ตามเก้าอี้ที่ใช้ “กี่ยี่” เริ่มใช้ในสมัยราชวงศ์หมิง ตามหลักฐานในภาพวาด และเป็นที่นิยมมากในสมัยราชวงศ์ชิง

1.13 กี่เพ้า 旗袍 (qípáo จีเพา)

กี่เพ้า ถือเป็นเครื่องแต่งกายประจำชาติอย่างหนึ่งของสตรีจีน คำนี้รับมาจากภาษาจีนแต้จิ๋ว เป็นชุดเสื้อติดกันของสตรีจีนในสมัยราชวงศ์ชิง มีต้นกำเนิดจากชุดของชาวแมนจู เป็นกระโปรงยาวผ่าข้าง ในปี ค.ศ. 1929 รัฐบาลจีนประกาศให้เป็นชุดสำหรับงานพิธี และกลายเป็นชุดที่สาวปักกิ่งและเซี่ยงไฮ้นิยมใส่ หลังจากรัฐบาลจีนประกาศเป็นสาธารณรัฐประชาชนจีน ในปี ค.ศ. 1929 แล้ว กี่เพ้าจึงเริ่มเสื่อมความนิยมลง โดยเฉพาะช่วงปฏิวัติวัฒนธรรมจีน กี่เพ้ากลายเป็นสัญลักษณ์ของสังคมศักดินา ชุดกี่เพ้าจึงถูกทำลายไปจำนวนมาก เมื่อหมดยุคปฏิวัติวัฒนธรรมจีนแล้ว กี่เพ้าจึงได้รับการฟื้นฟูให้กลับมาเป็นชุดประจำชาติอีกครั้ง (นวรรตน์ ภักดีคำ, 2553, น. 21) ในปัจจุบัน กี่เพ้ายังคงเป็นแฟชั่นที่แสดงถึงวัฒนธรรมของหญิงชาวจีน ไม่เพียงแต่คนจีนชอบใส่ชุดกี่เพ้าเท่านั้น คนไทยก็ชอบใส่ด้วย โดยเฉพาะในเทศกาลจีน

1.14 กิ้น 軫 (zhēn เจิน)

คำว่า “กิ้น” ที่ใช้ในภาษาไทยหมายถึง กระเพาะที่สองของสัตว์ปีกสำหรับย่อยหรือบดอาหาร “กิ้น” เป็นคำที่ภาษาไทยยืมมาจากภาษาพูดของชาวจีนแต้จิ๋ว นอกจากนี้ในภาษาไทยยังนำมาใช้ในความหมายว่า ฝีมือ สติปัญญา หรือความสามารถพิเศษ (ที่ซ่อนอยู่ภายใน) ซึ่งอาจเป็นเพราะคนไทยเข้าใจว่ากิ้นไม่ค่อยมีในสัตว์อื่น ดังนั้น สัตว์ที่มีกิ้นจึงค่อนข้างพิเศษ อีกทั้งกิ้นยังสามารถย่อยเศษกระดูกทรายได้ ซึ่งกระเพาะของคนไม่สามารถทำได้ ดังนั้นคนที่ทำอะไรได้มากกว่าคนอื่นจึงถือว่าเป็นคนมีกิ้นนั่นเอง

1.15 กุนเชียง 腊肠 (làcháng ล่าฉาง)

กุนเชียง แปลว่า ไส้กรอก บรรดาอาหารจีนที่ไทยรับเข้ามาจนกลายเป็นส่วนหนึ่งของอาหารไทย ปฏิเสธไม่ได้ว่า “กุนเชียง” เป็นอาหารจีนที่ได้รับความนิยมเป็นอย่างมาก

คนไทยนำมาดัดแปลงจนเกิดเป็นอาหารนานาชาติ เช่น ข้าวผัดกุ้งเชียง กุ้งเชียงทอด ยำกุ้งเชียง กุ้งเชียงแบบดั้งเดิม เมื่อนำมารับประทานให้ทอดหรืออย่างตามต้องการ ปัจจุบันกุ้งเชียงพัฒนา รูปแบบไปมากมาย เช่น กุ้งเชียงเนื้อ ไก่ หรือปลา

1.16 กุ้ย 鬼 (guǐ กุ้ย)

คำนี้เป็นคำยืมภาษาจีนแต่จิว ภาษาจีนแต่จิวออกเสียงว่า “กุ้ย” แปลว่า ภูตผี ปีศาจ เมื่อพูดถึงคำว่า “กุ้ย” คนไทยจะนึกถึงคนเลว คนชั้นต่ำ คำนี้ใช้เป็นคำคำ นอกจากนั้นแล้ว คนไทยยังเรียกข้าวต้มที่กินกับกันข้าวว่า “ข้าวต้มกุ้ย” เนื่องจากเดิมเป็นอาหารที่กรรมกรจีน นิยมรับประทาน

“กุ้ย” ในสังคมไทยไม่ได้ถูกใช้เปรียบเปรยเป็นคำเดียวโดด ๆ อย่างที่ชาวจีน ใช้กัน แต่จะถูกย่ำด้วยการเรียกซ้ำเป็นสองพยางค์ว่า กุ้ยกุ้ย การใช้แ่งนี้จึงเป็นการใช้แบบไทย ในทำนองเดียวกับคำว่า บ้าบอบออบ เซ้งเซ้ง เป็นต้น

1.17 กุยข่าย 韭菜 (jiǔcài จิวข่าย)

คำว่า “กุยข่าย” เป็นผักชนิดหนึ่ง มีหัวในดิน ใบมีกลิ่นฉุน ทางเหนือเรียก หอมแป้น ทางอีสานเรียก ผักแป้น คำนี้ภาษาจีนถิ่นแต้จิ๋วออกเสียงว่า “กูไ่” ซึ่งไทยน่าจะเรียก ตามภาษาจีนถิ่นแต้จิ๋ว

ในภาษาไทยยังใช้เรียกว่า “ขนมกุยข่าย” สำหรับขนมกุยข่ายที่เป็นที่นิยม ในไทย มี 3 แบบ คือ ขนมกุยข่ายแบบแต้จิ๋ว ที่ทำเป็นก้อนขนาดใหญ่ ขนมกุยข่ายแบบภาค ที่ใส่กุยข่ายกวนไปพร้อมแป้งแล้วนึ่งให้สุก และขนมกุยข่ายปากหม้อหรือขนมกุยข่ายแป้งสด ซึ่งใช้แป้งแบบข้าวเหนียวปากหม้อ แต่เปลี่ยนไส้เป็นกุยข่ายผัดแทน

1.18 กุยเฮง 开胸 (kāixiōng ไคเฮง)

คำว่า “กุยเฮง” มีที่มาจากภาษาจีน คำนี้ภาษาจีนถิ่นแต้จิ๋วออกเสียงว่า “กุยเฮง” ไทยน่าจะเรียกตามถิ่นแต้จิ๋ว ลักษณะของเสื่อกุยเฮง คือ คอกกลมผ่าออกตลอด ใช้เชือกผูกติดกันหรือ ติดกระดุม มีกระเป๋าด้านล่างข้างละกระเป๋้า ในสังคมไทยเสื่อชนิดนี้มีประวัติศาสตร์มายาวนาน ตั้งแต่สมัยราชวงศ์ถัง เพียงแต่รูปแบบไม่ได้เป็นแบบทุกวันนี้ แต่ผู้ชายไทยทั้งในปัจจุบันก็นิยม สวมใส่เสื่อกุยเฮง ซึ่งเป็นเสื่อผ้าป่าน คอกกลม สีขาว ตัดเย็บง่าย ใส่สบาย เป็นวัฒนธรรมด้านการ แต่งกายที่คนไทยรับจากจีนอย่างเห็นได้ชัด

1.19 กู๋ 舅 (jiù จิว)

คำว่า “กู๋” เป็นคำยืมภาษาจีนในภาษาไทย ในปัจจุบันคนไทยคงรู้จักกันดี หมายถึง พี่ชายหรือน้องชายของแม่ พี่ชายหรือน้องชายของภรรยา ตรงกับคำภาษาจีนว่า 舅舅 (jiùjiu จิวจิว) คำนี้ภาษาไทยน่าจะรับมาจากสำเนียงถิ่นแต้จิ๋ว ซึ่งออกเสียงว่า “อากู๋”

1.20 เก๊กฮวย 菊花 (júhuā จูฮฺวา)

เมื่อพูดถึงดอกเก๊กฮวย คนไทยทั่วไปคงรู้จักกันดี เป็นคำที่ไทยได้รับอิทธิพลมาจากคำภาษาจีนว่า 菊花 (júhuā จูฮฺวา) ดอกไม้ประเภทนี้เป็นพืชชนิดหนึ่งที่นิยมนำมาทำเป็นน้ำสมุนไพร อันที่จริงแล้วพืชชนิดนี้มีสรรพคุณในการรักษาโรคมามากมาย ซึ่งได้มีบันทึกไว้ในตำราแพทย์จีนโบราณ แต่ด้วยยุคสมัยที่เปลี่ยนไป มีการนำเก๊กฮวยมาชงดื่มโดยผสมน้ำตาลลงไปเพื่อให้มีรสหวาน จึงทำให้คนทั่วไปยึดคิดว่าเก๊กฮวยจะต้องมีรสชาติหวานชื่นใจ ส่งผลให้มีการสะสมของน้ำตาลในปริมาณมาก ชาวจีนนิยมตากดอกเก๊กฮวยให้แห้ง แล้วนำมาต้มน้ำรับประทาน ซึ่งเรียกว่า น้ำเก๊กฮวย 菊花茶 (júhuāchá จูฮฺวาชา)

1.21 เกาเหลา 高楼面 (gāolóumiàn เกาโหลวเมี่ยน)

“เกาเหลา” เป็นคำเรียกอาหารที่ได้รับอิทธิพลจากอาหารจีนประเภทหนึ่ง หมายถึง แกงลักษณะอย่างแกงจืด หรืออาจเรียกได้ว่าเป็นก๋วยเตี๋ยวที่ไม่ใส่เส้น คำว่า “เกาเหลา” แม้จะเป็นคำที่ได้รับอิทธิพลจากภาษาจีน แต่อาหารจีนก็ไม่มีชนิดใดที่มีชื่อว่า “เกาเหลา” หากแต่เป็นชื่อที่คนไทยเรียกด้วยความเข้าใจผิด เช่นเดียวกับคำไทยเรียก “อ๊วกก้วย” (ขนมทอดน้ำมัน) ว่า “ปาต่องโก๋” ซึ่งเป็นชื่อขนมอีกอย่างหนึ่ง แต่หากจะเทียบกลับไปหาภาษาจีนแล้ว ก็น่าจะหมายถึง คำว่า 高楼 (gāolóu เกาโหลว) แปลว่าตึกสูง ซึ่งอาจหมายถึงภัตตาคารจีนที่มักมีชื่อลงท้ายว่า “楼” (lóu โหลว) คนไทยคงได้ยืมชาวจีนเรียกภัตตาคารว่า 高楼 (gāolóu เกาโหลว) จึงนำมาใช้เรียกอาหารประเภทนี้ โดยออกเสียงตามภาษาจีนสำเนียงถิ่นแต้จิ๋วว่า “เกาเหลา”

1.22 เก้าอี้ 交椅 (jiāoyǐ เจียวอี้)

“เก้าอี้” เป็นเครื่องเรือนประเภทหนึ่งสำหรับนั่ง มีขา โดยมากมีพนักพิงตามแหล่งอ้างอิงหนึ่งระบบว่า เก้า มาจากคำในภาษาจีนกลางว่า 靠 (kào) แปลว่า พิง พาด อาศัยถ้าเป็นทรงยาวไ้้นอนเรียกเก้าอี้นอน “เก้าอี้” เป็นคำยืมภาษาจีน ซึ่งมีที่มาจากคำว่า 交椅 (jiāoyǐ เจียวอี้) สำเนียงภาษาจีนถิ่นแต้จิ๋วว่า “เก้าอี้” เช่นเดียวกับเครื่องเรือนอื่น ๆ ที่ไทยได้รับอิทธิพลมาจากเครื่องเรือนของจีน เช่น ก็ เป็นต้น

ส่วนความเป็นมาของเก้าอี้ในประเทศไทยนั้น เดิมทีชาวไทยจะนั่งบนพื้น จนถึงสมัยอยุธยามีชาวจีนแต่จิ๋วเข้ามาอาศัยอยู่ในประเทศไทย จนถึงสมัยรัตนโกสินทร์ คนจีนแต่จิ๋วนำวัฒนธรรมการใช้เก้าอี้มาด้วย จนทุกวันนี้กลายเป็นเครื่องใช้ปกติไป หลังจากนั้นคนไทยที่แต่เดิมเคยชินอยู่แต่การนั่งพื้นก็เริ่มเปลี่ยนมานั่งเก้าอี้แทน โดยเฉพาะชาวเมือง

1.23 เกี้ยว 饺子 (jiǎozi เจี้ยวจี้)

คำนี้ภาษาจีนถิ่นแต้จิ๋วออกเสียงว่า “เกี้ยว” ไทยน่าจะเรียกตามถิ่นแต้จิ๋วที่ออกเสียงว่า “เกี้ยว” “เกี้ยว” เป็นชื่อเรียกอาหารจีนชนิดหนึ่งในประเทศจีน เกี้ยวเป็นอาหารจีนที่มีประวัติความเป็นมายาวนาน เป็นอาหารที่เป็นส่วนประกอบสำคัญของวัฒนธรรมจีน และเป็นที่นิยมโดยทั่วไปในจีน โดยเฉพาะอย่างยิ่งภาคเหนือของจีน

1.24 เกี้ยะ 屐 (jī จี)

คำว่า “เกี้ยะ” เป็นคำยืมภาษาจีนถิ่นแต้จิ๋ว ในสมัยก่อน เกี้ยะเป็นคำที่รู้จักกันแพร่หลายในประเทศไทย แต่ปัจจุบันคนไทยรู้จักน้อยลงไปแล้ว เกี้ยะ ในภาษาจีนกลางออกเสียงว่า จี 屐 (jī) แปลว่า รองเท้าที่ทำด้วยไม้ เนื่องรองเท้าแบบนี้เป็นที่ใช้กันทั่วไป ดังนั้น ในสมัยก่อนเวลาที่พูดถึงคำว่า เกี้ยะ คนจีนจะหมายถึงรองเท้าตามปกติ เนื่องจากคนจีนวางตั่งนิยมใส่เกี้ยะ จึงนับว่ามีผลต่อประเทศไทยไม่น้อย ได้นำเกี้ยะของตนเข้ามาประเทศไทยด้วย เกี้ยะในสังคมไทยปัจจุบันได้กลายเป็นตำนานไปแล้ว

1.25 โกปี 咖啡 (kāfēi คาเฟย)

“โกปี” เป็นคำยืมภาษาจีน คำนี้ภาษาจีนถิ่นแต้จิ๋วออกเสียงว่า “โกปี” ไทยจึงเรียกตามสำเนียงถิ่นแต้จิ๋ว คำนี้ก็เป็นคำเดียวกับคำว่า “กาแฟ” นั่นเอง

ชาวไทยเชื้อสายจีนในประเทศไทยรับวัฒนธรรมการรับประทานมาจากคนท้องถิ่น ปรับใช้กับวัฒนธรรมดั้งเดิมของตนผ่านวิถีการดำเนินชีวิตประจำวัน นอกจากวัฒนธรรมการรับประทานแล้ว อีกหนึ่งวิถีการรับประทานอาหารในชีวิตประจำวันของคนไทยเชื้อสายจีนที่สำคัญและยังดำรงอยู่จนถึงปัจจุบัน คือวัฒนธรรมการรับประทานโกปี

วิถีในการบริโภคอาหารของชาวท้งเพียงจะมีความผูกพันกับการรับประทานกาแฟ และขนมพื้นถิ่น หรือที่เรียกว่า การกินโกปี เมื่อกล่าวถึงโกปี บุคคลทั่วไปมักจะมีคำถามเกิดขึ้นในใจว่าคืออะไร จากการทบทวนเอกสารที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมการรับประทานโกปี มีคำกล่าวถึง โกปี หรือ “Gopi” สองประเด็นด้วยกัน ประเด็นแรกกล่าวว่า โกปีเพี้ยนมาจากคำว่า “Coffee” ในภาษาอังกฤษ บ้างกล่าวว่า โกปีเป็นชื่อเรียกกาแฟของกลุ่มชาวจีนฮากกาที่อพยพเข้ามาในแถบชายฝั่งทะเลอันดามัน ได้แก่ ภูเก็ต กระบี่ พังงา และตรัง (กรณีย์ ชีต๊ะ, 2559, น. 29)

1.26 ขาก้วย 脚坐 (jiǎozuò เจี้ยวจั่ว)

“ขาก้วย” เป็นชื่อเรียกกางเกงขาใหญ่อย่างกางเกงจีน เวลานุ่งมักใช้รวบเหน็บหรือเกี้ยวคอไก่อ กางเกงชนิดนี้นอกจากจะมีที่มาจากกางเกงจีนแล้ว ยังเป็นคำยืมภาษาจีนถิ่นแต้จิ๋วออกเสียงว่า “ลาถ้วย” เมื่อไทยนำมาใช้ได้กลายเสียงมาเป็นขาก้วย เพื่อให้ตรงกับคำว่า “ขา” ในภาษาไทย

1.27 ขึ้นฉ่าย 芹菜 (qíncài จิ้นไฉ่)

“ขึ้นฉ่าย” เป็นผักจีนชนิดหนึ่ง เป็นพืชล้มลุกใบหยักคล้ายผักชี แต่ใบใหญ่กว่า ทุกส่วนของต้นมีกลิ่นหอมฉุน ใช้ประกอบอาหาร คำนี้ในภาษาจีนกลางเรียกว่า 芹菜 (qíncài) หมายถึง ผักขึ้นฉ่าย สันนิษฐานว่าไทยน่าจะรับคำนี้มาจากภาษาจีนถิ่นสำเนียงแต้จิ๋วที่ออกเสียงว่า “จิ้นไฉ่” แต่เมื่อนำมาใช้ในภาษาไทยได้เพี้ยนไปเพื่อให้สะดวกกับการออกเสียงของคนไทย

1.28 แข่ง 筐 (kuāng ควาง)

คำว่า “แข่ง” เป็นคำยืมภาษาจีน คำนี้ภาษาจีนถิ่นแต้จิ๋วออกเสียงว่า “เก็ง” ด้วยเหตุนี้ไทยจึงรับมาจากภาษาจีนถิ่นแต้จิ๋ว

แข่งเป็นคำจีนอีกคำหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับเครื่องมือเครื่องใช้ ในภาษาไทยหมายถึง ภาชนะสานมีรูปแบบต่าง ๆ ตามวัตถุประสงค์การใช้ นอกจากนี้ยังหมายถึงขนมอย่างหนึ่ง ทำจากแป้งข้าวเหนียวผสมน้ำตาล ใส่กระทิงเล็ก ๆ แล้วนึ่งให้สุก ใช้สำหรับเซ่นไหว้ในเทศกาลตรุษจีน เรียกว่า “ขนมแข่ง”

1.29 คะน้ำ 芥蓝 (jièlán เจี้ยหลาน)

คำว่า “กะน้ำ” รับมาจากภาษาจีนว่า 芥蓝 (jièlán เจี้ยหลาน) แต่ชื่อที่ไทยใช้เรียกน่าจะมาจากภาษาจีนสำเนียงถิ่นแต้จิ๋วที่ออกเสียงว่า “คาน้ำ” ในภาษาไทยบางครั้งเรียก คาน้ำ ก็มี คนไทยทุกวันนี้นิยมรับประทานผัก “กะน้ำ” กันมาก แต่น้อยคนจะทราบว่า ผักชนิดนี้เป็นผักจีน ไม่ใช่ผักไทยแต่ดั้งเดิม รวมถึงชื่อที่รับมาก็เป็นชื่อภาษาจีน คะน้ำ เป็นไม้ล้มลุก ต้นอวบ ใบสีเขียว มีนวลคลุมโดยทั่ว ใบรี โคนสอบ ต้นและใบดิบมีกลิ่นเหม็นเขียว ใช้ประกอบอาหาร

1.30 แค 客 (kè เค่อ)

คำว่า “แค” ตรงกับภาษาจีนว่า 客 (kè เค่อ) แปลตามตัวอักษรว่า “แขก” คำนี้ภาษาไทยน่าจะรับภาษาจีนถิ่นแต้จิ๋วออกเสียงว่า “แจะ”

ในภาษาไทยปัจจุบันเป็นคำเรียกชาวจีนกลุ่มหนึ่งว่า “จีนแค” เรียกอาหารที่มีวิธีปรุงตามอย่างจีนแค่ว่า “แคะ” ด้วย เช่น ก๋วยเตี๋ยวแคะ ชาวจีนแคะเป็นกลุ่มชาวจีนภาคเหนือที่ถูกเนรเทศลงมาทางภาคใต้ของจีน เนื่องจากไม่ใช่กลุ่มคนที่อยู่มาแต่ดั้งเดิม คนไทยพื้นที่จึงเรียกคนเหล่านี้ว่าเป็นแขก

1.31 จิ้ว 京剧 (jīngjù จิงจู้)

คำว่า “จิ้ว” เป็นคำยืมภาษาจีนกลางว่า 优 (yōu โยว) คำนี้ภาษาจีนถิ่นแต้จิ๋วออกเสียงว่า “โยว” ด้วยเหตุนี้ไทยจึงรับมาจากภาษาจีนถิ่นแต้จิ๋ว “จิ้ว” เป็นการแสดงประเภทหนึ่งของจีน

ในบรรดาจิวจินกว่า 300 ประเภท “จิวคุนฉวี่” 昆曲 (kūnqǔ คุนชวู่) “จิวกวางตุ้ง” 粵劇 (yuèjù เยวี่จวู่) และ “จิวปักกิ่ง” 京劇/京劇 (jīngjù จิงจวู่) ได้รับการยอมรับจากองค์การยูเนสโก และได้ขึ้นทะเบียนเป็น ‘มรดกโลก’ ในปี ค.ศ. 2001 2009 และ 2010 ตามลำดับ อันที่จริงแล้วหลาย ๆ ประเทศก็มีการแสดงที่คล้าย “จิว” เช่นของไทย คือ ลิเก อย่างไรก็ตาม จิวที่คนไทยรู้จักกันในทุกวันนี้เข้ามาในประเทศไทยตั้งแต่เมื่อไหร่ ไม่มีหลักฐานระบุแน่ชัด รู้เพียงว่าในสมัยอยุธยาที่มีจิวให้ดูกันแล้ว ส่วนทำทางการแสดงจิว คนไทยนำมาเปรียบเทียบกับคนที่กำลังมีอารมณ์โกรธและโมโหร้าย

1.32 จันฮับ 荐盒 (jiànhé เจียนเหอ)

คำว่า “จันฮับ” ที่มาจากคำยืมภาษาจีนว่า 荐盒 (jiànhé เจียนเหอ) แปลว่า กล่องถวายหรือกล่องบูชา โดยกล่องนี้จะใส่ขนมหวานอย่างแห้งของจีน มีหลายอย่างรวมกัน เช่น ข้าวพอง ถั่วตัด งาตัด และถั่วเคลือบน้ำตาล คำนี้ภาษาจีนถิ่นแต้จิ๋วออกเสียงว่า “จั้งฮับ” ด้วยเหตุนี้ ไทยจึงรับมาจากภาษาจีนถิ่นแต้จิ๋ว

คำว่า “จันฮับ” ในภาษาไทยพบว่ามีการใช้มาตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยา เรียกว่า “จั้งฮับ” ดังปรากฏหลักฐานในพรรณนาภูมิสถานพระนครศรีอยุธยาเอกสารจากหอหลวง กล่าวถึงชุมชนและร้านค้าของชาวจีนในกรุงศรีอยุธยา “...ถนนย่านขนมจีนมีร้านโรงจินทำขนมเปีย ขนมโก๋ เครื่องจั้งฮับ ขนมจีนแห้งขายเป็นร้านชำ ชื่อตลาดขนมจีน... ถนนย่านสามม้า ตั้งแต่เชิงตะพานในไก่อกระวันออกไปจดถึงหัวมุมพระนครที่ชื่อตำบลหัวสาระพานั้น จินตั้งโรงทำเครื่องจั้งฮับ และขนมแห้งจินต่าง ๆ หลายชนิด หลายอย่าง...” (นวรรตน์ ภักดีคำ, 2553, น. 52) ด้วยเหตุนี้ ขนมจันฮับจึงเป็นขนมของจีนที่ไทยรู้จักกันมาเป็นเวลานานแล้วตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยาเป็นอย่างน้อย

1.33 จับฉ่าย 杂菜 (zácai จ้าชาย)

“จับฉ่าย” เป็นอาหารจีนอย่างหนึ่ง คำนี้มาจากภาษาจีนว่า 杂和 (záhuōcài จ้าฮัวไซ) แปลว่า ผักหลายอย่าง หรือกับข้าวหลายอย่างที่นำมาต้มคละปนกันแล้วปรุงรสขึ้นใหม่ ส่วนในประเทศไทยจับฉ่ายอาจมีที่มาจากการทำงานของไหว้ในเทศกาลตรุษ-สารทจีน เมื่ออาหารเหลือข้ามวันก็จะนำอาหารเหล่านั้นไปอุ่นรวมในหม้อเดียวกันเพื่อให้รับประทานได้อีก คำนี้ยังแผลงใช้ในความหมายว่า ของต่าง ๆ ที่ปะปนกัน ไม่เป็นสำหรับ ไม่เป็นชุดได้อีกด้วย

1.34 จับยี่เกี 十二枝 (shíèrzhī นือเออร์จื่อ)

“จับยี่เกี” ภาษาจีนถิ่นแต้จิ๋วออกเสียงว่า “จับยี่เกี” เป็นการพนันของจีนชนิดหนึ่ง ภาษาไทยน่าจะรับคำนี้มาพร้อมกับการรับวิธีการเล่นการพนันชนิดนี้จากชาวจีนแต่จิวอุปกรณ์การเล่นนี้มีไฟสิบสองใบ หรือใช้กระดาดเขียนตัวเลขไว้สิบสองใบก็ได้ ไฟแต่ละใบจะเรียกชื่อว่า อั้งตี้ โอตี้ อั้งกือ โอกือ อั้งสือ โอสือ อั้งเผ่า โอเผ่า อั้งเลีย โอเลีย อั้งเบ๊ และโอเบ๊ เข้ามือ

จะเลือกตัวใดตัวหนึ่งหย่อนใส่กล่องปิดไว้ให้คนแทง แล้วให้ผู้เล่นแทงว่าจะออกอะไร เจ้ามือจึงจะบอกคำตอบก่อน หยิบไพ่ขึ้นดู วิธีการเล่นนี้เรียกว่า เต้าะ หากผู้ใดแทงถูกจะได้ 10 เท่า

1.35 จิกโน้ 浙醋 (zhècù เจื่อชู่)

“จิกโน้” บางครั้งคนไทยออกเสียงว่า จิกโน้ว หรือกิกโน้ คำนี้เป็นคำที่ไทยรับมาจากภาษาจีนกลางว่า 浙醋 (zhècù เจื่อชู่) แปลว่า น้ำส้มของมณฑลเจ้อเจียง จิกโน้ถือได้ว่าเป็นเครื่องปรุงอาหารที่จำเป็นสำหรับชีวิตประจำวันของชาวจีนตั้งแต่สมัยโบราณมีรสเปรี้ยว ซึ่งก็คือน้ำส้มในแบบของจีนนั่นเอง ทางภาคใต้ของจีนที่ได้รับความนิยมมากที่สุดคือน้ำส้มของมณฑลซานซี ส่วนในปัจจุบันน้ำ “จิกโน้” ใช้กันอย่างแพร่หลายเป็นเครื่องปรุงรสในประเทศไทย คนไทยนิยมนำมาเป็นน้ำจิ้มที่กินกับขนมจีนซาวลาเปาหูลาม

1.36 เจ 齋 (zhāi ฉาย)

คำว่า “เจ” หรือบางครั้งออกเสียงว่า “แจ” ชาวแต้จิ๋วมักนิยมพูดว่า “เจียะแจ” และชาวจีนฮกเกี้ยนจะเรียกว่า “เจียะไฉ่” แปลว่า การกินอาหารที่บริสุทธิ์ตามความเชื่อ หมายความว่า อาหารที่ไม่คาวหรือไม่เจือปนผลิตภัณฑ์จากสัตว์ รวมทั้งไม่ใส่พืชผักต้องห้าม คำนี้ภาษาไทยน่าจะรับภาษาจีนถิ่นแต้จิ๋ว

นอกจากนี้แล้ว คำว่า “เจ” ยังหมายถึงเทศกาลกินเจ เมื่อถึงวันที่ 9 เดือน 9 ตามปฏิทินจีนจะเป็นช่วงเทศกาลถือศีลกินเจ ประเพณีการกินเจกำหนดวันเริ่มต้นตั้งแต่วันขึ้น 1 ค่ำ ถึงขึ้น 9 ค่ำเดือน 9 ตามปฏิทินจันทรคติจีนของทุกปี รวม 9 วัน 9 คืน สังคมไทย พิธีกินเจได้แพร่เข้ามาในประเทศไทยโดยชาวจีนฮกเกี้ยนในฐานะผู้เริ่มพิธีนี้ และส่วนใหญ่ชาวจีนฮกเกี้ยนจะมีภูมิลำเนาอยู่ทางภาคใต้ของไทย

1.37 เจ๊ 姐 (jiě เจีย)

“เจ๊” เป็นคำที่คนไทยน่าจะคุ้นเคยเป็นอย่างดี เป็นภาษาปาก คำนี้แปลว่า พี่สาว หรืออาจใช้เป็นคำเรียกหญิงอายุมากกว่าก็ได้ คำนี้น่าจะออกเสียงตามภาษาจีนสำเนียงถิ่นแต้จิ๋ว ที่ออกเสียงว่า “เจ๊” เนื่องจากคำว่า “เจ๊” เป็นคำจีนแต้จิ๋ว การใช้คำนี้ในหมู่คนไทยคงเกิดขึ้นในสมัยรัตนโกสินทร์ นอกจากมีการใช้คำนี้ภายในครอบครัวจีน ยังมีการใช้คำนี้ในครอบครัวไทยบางครอบครัว

1.38 เจ็ก 叔 (shū ชู)

คำว่า “เจ็ก” ในภาษาจีนแปลว่า อา หรือน้องของพ่อ แต่เมื่อนำมาใช้ในภาษาไทย ความหมายได้เปลี่ยนไปเป็นคำใช้เรียกชาวจีนซึ่งอาศัยอยู่ในประเทศไทย และเพี้ยนเสียง ไปเป็น เจ็ก ส่วนคำว่า จินหลวงจะหมายถึงคนจีนที่อาศัยอยู่ในประเทศจีน

1.39 เจียว 焦 (jiāo เจียว)

“เจียว” ในภาษาไทยอาจเป็นได้ทั้งคำกริยาและคำนาม คำว่า “เจียว” 焦 (jiāo เจียว) ซึ่งเป็นคำบอกวิธีการทำอาหาร ต้องยอมรับก่อนว่าคนจีนเป็นแบบอย่างที่สำคัญสำหรับคนไทยในเรื่องอาหารการกิน เดิมทีคนไทยมักจะประกอบอาหารด้วยวิธีการย่าง ปิ้ง เผา ต้ม อาจจะยังไม่รู้จักวิธีการเจียว เพราะคำว่า “เจียว” ไม่ใช่คำไทยแต่เป็นคำที่ยืมมาจากภาษาจีน สำเนียงแต้จิ๋วออกเสียงเจียว 焦 (jiāo) ในภาษาจีนเป็นคำคุณศัพท์ หมายถึง ความกรอบไหม้ของอาหารหรือสิ่งของทั่วไป ถ้าเป็นอาหารส่วนมากจะใช้น้ำมันร้อนที่มีปริมาณไม่มาก เชื่อว่าคำที่คนไทยนำเข้ามาใช้ก่อนคือ ไข่เจียว และคนไทยอาจรู้จักการเจียวเมื่อคนจีนอพยพนำวิธีมาใช้ในประเทศไทย หลังจากนั้นจึงใช้คำนี้เป็นคำกริยาด้วยก็เลยต่อคำว่า เจียวขึ้นมาเป็น ไข่เจียวหรือคำว่า กระเทียมเจียว เป็นต้น

1.40 แจกั๋น 花瓶 (huāpíng ฮวาผิง)

คำว่า “แจกั๋น” เป็นภาษาชนะเปิด นิยมใช้ใส่ดอกไม้เพื่อการประดับตกแต่ง แจกั๋นมีหลากหลายรูปทรง และทำจากหลายวัสดุ เช่น ดินเผา เซรามิก แก้ว ไม้ นิยมทำลวดลายบ่งบอกถึงวัฒนธรรมของผู้ผลิตแจกั๋น

“แจกั๋น” เป็นคำยืมภาษาจีนใช้ในภาษาไทย จากคำว่า花瓶 (huāpíng ฮวาผิง) ในวัฒนธรรมมงคลของจีนนั้น “แจกั๋น” หรือ “ผิง” (瓶 píng) เป็นของสิริมงคลที่อยู่ในวัฒนธรรมจีนมาช้านาน หลายคนเคยตั้งข้อสงสัยว่า เพราะเหตุใดคนจีนจึงนิยมชมชอบสะสมแจกั๋นเป็นยิ่งนัก ผลงานศิลปะหัตถกรรมที่มีลวดลายอันวิจิตรประดับบนแจกั๋นนั่นเป็นที่นิยมกันมาตั้งแต่สมัยราชวงศ์ซ่งและรุ่งเรืองมากในสมัยราชวงศ์หมิงและชิง ทั้งนี้เป็นเพราะชาวจีนมองแจกั๋นไม่เหมือนคนชาติอื่น เพราะความหมายในความรู้สึกรักของชาวจีนนั้น แจกั๋นเป็นสัญลักษณ์แห่งความสุขและความสันติ คำว่า “ผิง” (平) หรือคำเต็ม ๆ ว่า “ผิงอัน” (平安) ที่แปลว่า “สันติสุข”

ด้วยเหตุนี้ ชาวจีนจึงนิยมตั้งแจกั๋นประดับไว้ในบ้าน เนื่องด้วยต้องการบ่งบอกละความหมายว่า “ขอให้บ้านมีแต่ความสุขสันติ ไม่ทะเลาะเบาะแว้งกัน” ยิ่งบ้านหลังใหญ่ดังคฤหาสน์ ก็ยังนิยมตั้งแจกั๋นขนาดยักษ์ไว้ เพื่อเป็นเคล็ดความเชื่อให้บ้านหลังใหญ่มีความสงบสันติตลอดไป

1.40 โจ๊ก 粥 (zhōu โจว)

“โจ๊ก” เป็นข้าวต้มชนิดหนึ่ง ในวัฒนธรรมจีนจะรับประทานโจ๊กเป็นอาหารเช้าหรืออาหารมื้อค่ำแทนอาหารหลักในบางมื้อ ส่วนเทศกาลวันตรุษจีนจะมีข้อห้ามกินโจ๊ก เพราะการกินโจ๊กวันตรุษจีนเหมือนกับการขาดดวงไม่ให้ตัวเองร่ำรวยเนื่องจากคนจีนจะนิยมกินโจ๊ก โจ๊กยังสามารถทำได้ในหม้อธรรมดาหรือหม้อหุงข้าว

ส่วนคำว่า “โจ๊ก” ในภาษาไทย เลียนเสียงมาจากภาษาจีนกวางตุ้งว่า “โจก” บ้างก็ว่ามาจากคำว่า ลำปาเจีย (腊八节 lǎbājié) ซึ่งแปลว่า "เทศกาลลำปา" อันเป็นประเพณีจีน วันนั้นจะนำอาหารมาต้มรวมกัน เรียกว่า “ลำปาโจว” (腊八粥 lǎbāzhōu) แปลว่า ข้าวต้มลำปา ในประเทศไทยบางพื้นที่ออกเสียงคำว่า “โจว” (粥 jié) เพี้ยนเป็น “โจ๊ก” จนกลายมาเป็นโจ๊ก ดังในปัจจุบัน

1.42 จำฉา 杉柴 (shāncháí ซานฉาย)

คำว่า “จำฉา” มีที่มาจากภาษาจีนว่า 杉柴 (shāncháí) ซึ่งเป็นชื่อไม้สน ประเภทหนึ่ง ภาษาจีนถิ่นแต้จิ๋วออกเสียงว่า ซำซำ ด้วยเหตุนี้ คำนี้จึงน่าจะเป็นคำยืมที่ไทย รับมาจากภาษาจีนสำเนียงถิ่นแต้จิ๋ว

“จำฉา” เป็นพืชในวงศ์ถั่ว (Leguminosae) ในวงศ์ย่อย (Mimosoideae) เป็น ไม้ยืนต้นขนาดใหญ่ มีกิ่งก้านสาขามาก มีใบขนาดเล็ก ดอกสีชมพู มีผลเป็นฝัก เมล็ดแข็ง ผลมีเนื้อ สีชมพู รสหวาน สัตว์เคี้ยวเอื้องชอบกินเป็นอาหาร เป็นพืชพื้นเมืองของเม็กซิโก บราซิล และเปรู ต่อมาได้ถูกนำเข้ามานในเอเชียใต้ เอเชียอาคเนย์ หมู่เกาะแปซิฟิก และฮาวาย เมล็ดเมื่อรับประทาน จะทำให้ปวดศีรษะ อาเจียน ถ้าเป็นพิษรุนแรง ทำให้ระบบไหลเวียนเลือดไม่สม่ำเสมอ หรือทำให้ชักได้

จำฉาด้านแรกในประเทศไทยปลูกอยู่ภายในโรงเรียนอัสสัมชัญ โดยบาทหลวง รอมิเอล ซึ่งเป็นนักบวชที่อยู่วัดอัสสัมชัญ เป็นผู้นำพันธุ์มาจากเมืองไซ่ง่อน ประเทศเวียดนาม ต่อมาภายหลังก็เป็นที่แพร่หลายและนิยมนำมาปลูกเป็นต้นไม้ยืนต้นขนาดใหญ่เพื่อใช้ร่มเงา

1.43 จำเจง 三清 (sānqīng ซานชิง)

“จำเจง” มีความหมายว่า จี๊ผั่นครั้งที่ 3 ซึ่งเป็นคำยืมจากภาษาจีนว่า 三清 (sānqīng ซานชิง) คำนี้ภาษาจีนถิ่นแต้จิ๋วออกเสียงว่า “ซำเซ้ง” ไทยน่าจะเรียกตามถิ่นแต้จิ๋ว หมายถึง การชำระครั้งที่สาม คำนี้เป็นภาษาที่ใช้ในการสูบฝิ่น เพราะเมื่อสูบฝิ่นและแคะจี๊ผั่นออกจากกล้องแล้ว ยังสามารถนำมาสูบอีกเป็นครั้งที่ 2 เมื่อแคะจี๊ผั่นออกมาแล้วก็ยังสูบได้อีกเป็นครั้งที่ 3 จี๊ผั่นครั้งที่ 3 นี้เองที่เรียกว่า 三清 (sānqīng ซานชิง)

1.44 เฉาก๊วย 龟苓膏 (guīlínggāo กุยหลิงเกา)

“เฉาก๊วย” เป็นชื่อขนมชนิดหนึ่ง คำนี้สำเนียงภาษาจีนถิ่นแต้จิ๋วออกเสียงว่า “เฉาก๊วย” ซึ่งน่าจะเป็นที่มาของคำที่ใช้ในภาษาไทย มีลักษณะเป็นวุ้นเส้นสีดำ ทำจากเมือกของหอยชนิดหนึ่งในตระกูลเดียวกับสระแหม่น ส่วนคนไทยเรียกหอยชนิดนี้ว่า หอยเฉาก๊วย

นำไปต้มจนเดือดแล้วกรองเอาแต่น้ำออกมาจะได้น้ำที่เป็นสีค้ำ จากนั้นผสมกับแป้งมันสำปะหลัง เพื่อช่วยในการจับตัว ทิ้งไว้ให้เย็น มีลักษณะเป็นวุ้น รับประทานกับน้ำเชื่อมหรือใส่น้ำตาลทรายแดง

1.45 ซาลาเปา 包子 (bāozi เปาจี)

คำว่า “ซาลาเปา” เป็นคำยืมภาษาจีน คำนี้ภาษาจีนถิ่นแต้จิ๋วออกเสียงว่า “ซอลอเปา” อันที่จริงแล้วชาวจีนแผ่นดินใหญ่จะเรียกว่า “เปาจี” เป็นอาหารจีนที่ทำมาจากแป้งสาลี และยีสต์แล้วนำไปนึ่ง อาจมีไส้เนื้อหรือผัก แบ่งเป็นประเภทต่าง ๆ ได้แก่ ซาลาเปาไส้หมู ซาลาเปาไส้ถั่ว ซาลาเปาไส้ครีม หากเป็นซาลาเปาที่ไม่มีไส้จะเรียกว่าหมั่นโถว ในสังคมจีนซาลาเปาสามารถนำมารับประทานได้ในทุกมื้ออาหาร ซึ่งนิยมมากในมื้ออาหารเช้า คนจีนนิยมรับประทานกับน้ำเต้าหู้หรือข้าวต้ม

ส่วนในสังคมไทย คงไม่มีคนไหนไม่รู้จักซาลาเปา ซาลาเปาของไทยมีไส้อยู่สองชนิดทั้งเค็มและหวาน ถ้าเค็มก็มักจะเป็นไส้หมูสับหรือหมูแดง ถ้าเป็นไส้หวานมักจะเป็นไส้ครีมหรือไส้ถั่วเหลือง แต่ที่ประเทศจีนจะมีไส้มากกว่านี้ทั้งเค็มและทั้งหวาน ที่ทำให้คุณภาพของซาลาเปาในไทยอยู่ในระดับพื้น ๆ แค่อร่อยรับประทานได้ ซึ่งหากจะเปรียบเทียบกับประเทศจีนในฐานะต้นตำรับแล้วยังห่างไกลกันมาก

1.46 ซำปอกง 三保公 (sānbǎogōng ซานเป่ากง)

คำว่า “ซำปอกง” ในภาษาไทยใช้เรียกพระพุทธรูปใหญ่ประจำวัด 3 วัด คือ วัดกัลยาณมิตรวรมหาวิหาร วัดพนัญเชิง วัดอภัยภูฏาภิคาราม 三保公 (sānbǎogōng) ตามคำศัพท์หมายถึงพระรัตนตรัย ด้วยเหตุนี้ พระพุทธรูปที่วัดกัลยาณมิตรวรมหาวิหาร และวัดพนัญเชิง จึงมีนามว่า พระพุทธไตรรัตนนายก

1.47 ซี้ว 酱油 (jiàngyóu เจียงโยว)

ซี้ว คือ เครื่องปรุงรสเหมือนอย่างน้ำปลา ทำจากถั่วเหลือง แป้งสาลี เกลือ และน้ำอาจใส่จุลินทรีย์บางชนิดเพื่อสังเคราะห์โปรตีนจากถั่วเหลืองหมักทิ้งไว้ ในประเทศไทย บางครั้งอาจเรียกว่า น้ำปลาถั่วเหลือง หากเป็นแบบใสเรียกว่า ซี้วขาว คำนี้เขียนเป็นภาษาจีนกลางว่า 酱油 (jiàngyóu เจียงโยว)

1.48 ซินแส 先生 (xiānsheng เซียนเซิง)

“ซินแส” ที่ใช้ในภาษาไทยหมายถึง หมอ ครู คำนี้ภาษาจีนแต้จิ๋วออกเสียงว่า “ซิงแซ” บางครั้งเรียกว่า “จินแส” ฉะนั้น ภาษาไทยน่าจะรับคำนี้มาจากภาษาจีนถิ่นแต้จิ๋ว ส่วนภาษาจีนกลางจะออกเสียงว่า 先生 (xiānsheng เซียนเซิง)

ทุกวันนี้ในประเทศจีนยังใช้คำว่า “ซินแส” อยู่ แต่ความหมายกว้างกว่าเดิม ในบางกรณี ซินแสยังใช้แทนคำว่า สามี เมื่อสนทนากับหญิงจีน ซึ่งนั่นก็คือคุณผู้ชายนั่นเอง เช่น

ตัวอย่างประโยคว่า “คุณผู้ชายของคุณสบายดีหรือครับ” และในบางกรณีใช้เรียกหมอดูจีนก็มี ส่วนจีนแสจาวจินในประเทศไทยนั้นทุกวันนี้ยังพอมิให้ได้พบเห็นอยู่บ้าง แต่ก็น้อยเต็มที ที่สำคัญคือ จีนแสเหล่านี้ยังคงเป็นจีนแสแบบเก่า ไม่เหมือนประเทศจีนที่เริ่มเป็นแบบใหม่

จีนแสแบบไทยในวันนี้ก็น่าเป็นห่วง เพราะจะหาพระสงฆ์องค์เจ้าหรือครูบา อาจารย์ในอุคมคคืออย่างแต่ก่อนนั้นยากเต็มที ที่แน่กว่านั้นคือ จีนแสที่เป็นครูบาอาจารย์ ตามโรงเรียนทั้งในกรุงเทพฯ และต่างจังหวัด ก็มักจะมีข่าวอยู่เสมอว่าขายยาบ้าให้นักเรียน จีนแสในปัจจุบันจึงตกอยู่ท่ามกลางสภาพแวดล้อมของสิ่งยั่วต่าง ๆ ที่มาจากการเปลี่ยนแปลง คุณค่าทางจริยธรรมเดิมของสังคมไทยถูกสั่นคลอนจนโอบอ้อมไปมา จีนแสในสังคมไทยจึงต้องมีความเข้มแข็งอย่างยิ่ง

1.49 ซึ้ง 甞 (zēng เจิง)

“ซึ้ง” เรียกว่า ลั้งถึง ในภาษาไทยหมายความว่า ภาชนะสำหรับนั่ง ทำด้วย โลหะ มีลักษณะกลมคล้ายหม้อ ซ้อนกันเป็นชั้น ๆ อาจมี 2 – 3 ชั้น หรืออาจมากกว่านั้น ชั้นสุดท้าย ใส่น้ำสำหรับต้มให้ความร้อน มีฝาครอบคล้ายฝาชี

เดิมทีคำว่า “ซึ้ง” มีที่มาจากภาษาจีนแต่คำว่าลั้งซึ้ง ในขณะที่ภาษาจีนฮกเกี้ยน จะออกเสียงว่า “ลั้งลั้ง” โดยอาจเขียนรูปจีนกลางเป็น 笼甞 (lóngzēng หลงเจิง) “หลง” แปลว่า ภาชนะทรงกลมสานด้วยไม้ไผ่ ใช้สำหรับนั่งอาหาร ส่วน “เจิง” แปลว่า ภาชนะไม้ไผ่สาน ใช้สำหรับนั่งอาหาร รวมแล้วความหมายก็คือ การนำอาหารใส่ในภาชนะทรงกลมทำจากไม้ไผ่ สาน แล้วนั่งอาหารให้สุกด้วยไอน้ำร้อน

1.50 เซียน 仙 (xiān เซียน)

“เซียน” เป็นคำยืมภาษาจีนในภาษาไทย แปลว่า ผู้วิเศษ นอกจากนี้ยังเป็นคำ เรียกคนที่มีความสามารถพิเศษ เซียน คำนี้แปลว่า เทพเจ้าในประเพณีจีน เซียน ในความเชื่อของจีน คือคนที่ตายไปแล้ว แต่คนนั้นยังเป็นคนดีด้วย ที่สำคัญคือ เซียนมักอยู่บนสวรรค์ และมีการแบ่ง ออกเป็น “เทียนเซียน”

แต่คนไทยไม่ได้ซึมซับรับความเชื่อเรื่อง เซียน เหมือนที่คนจีน เพราะว่า คนไทยมีสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่ตนยึดถือมาแต่เดิมอยู่แล้ว แม้คนไทยส่วนใหญ่จะไม่ได้เชื่อ เซียน แต่คนไทยก็สนุกกับเทพนิยายเกี่ยวกับเซียนของจีนอยู่ไม่น้อย และเป็นที่มาของการยกย่อง คนที่มีความสามารถเป็นเลิศในทุกเรื่อง ด้วยการเปรียบเทียบกับให้เสมอด้วยเซียน

1.51 ตะเกียบ 筷子 (kuàizi ไคว้จี้)

คำว่า “ตะเกียบ” เป็นคำยืมภาษาจีน คำนี้ภาษาจีนถิ่นแต้จิ๋วออกเสียงว่า “เต็กเกียบ” ด้วยเหตุนี้ไทยจึงรับมาจากภาษาจีนถิ่นแต้จิ๋ว ส่วนภาษาจีนกลางเรียกว่า 筷子 (kuàizi ไคว้จี้) แปลว่า เครื่องใช้สำหรับคีบอาหารเป็นคู่ ๆ ทำด้วยไม้

ในสังคมไทย คงไม่มีคนไทยคนไหนไม่รู้จัก “ตะเกียบ” กล่าวกันว่า ตะเกียบเป็นภาพสะท้อนวัฒนธรรมการกินที่มีเฉพาะในหมู่ชาวจีน ที่อื่นใดในโลกไม่ได้พบว่ามีใครใช้กัน ส่วนไทยที่รับเอาตะเกียบมาจากชาวจีนแต้จิ๋ว บ่อยครั้งมักจะนำตะเกียบมาใช้เป็นสัญลักษณ์ของความป็นจีน นอกเหนือแล้ว ในประเทศไทยยังมีอีกความหมายหนึ่ง คือ ใช้เรียกของที่เป็นคู่สำหรับคีบ เช่น ตะเกียบรถจักรยาน

1.52 ตะหลิว 锅铲 (guōchǎn กัวฉ่าน)

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2542, น. 448) เขียนถึงคำว่า “ตะหลิว” โดยอธิบายว่า เป็นคำนาม หมายถึงเครื่องมือทำด้วยเหล็ก ใช้แซะหรือตักของที่ทอดหรือผัดในกระทะ (เทียบ จ. เตี้ยะ ว่า กระทะ + หลิว ว่า เครื่องแซะ เครื่องตัก)

แม้พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน จะไม่ได้บอกว่าเทียบจีนนั้น หมายถึงจีนแต้จิ๋ว แต่ก็พอเดาออกได้ เพราะเรียกกระทะว่า “เตี้ยะ” ซึ่งสำเนียงที่ถูกต้องคือ “เตี้ย” และต้องออกเสียงขึ้นนาสิกด้วย ส่วน “หลิว” สะกดได้ค่อนข้างตรงกับเสียงแต้จิ๋ว เมื่ออ่านทั้ง 2 คำพร้อมกัน ก็ต้องผันเสียงโทของคำแรก เป็นเสียงจัตวา ส่วนคำหลังคงเสียงเดิมไว้ จึงออกเสียงเป็น “เตี้ยหลิว” แต่ก็มีชาวจีนแต้จิ๋วบางส่วนออกเสียงคำแรกเป็นเสียงสามัญ จึงได้ยินเป็น “เตียหลิว” ซึ่งต่อมาคนไทยรับเอามาใช้ แต่เรียกเพี้ยนไป กลายเป็น “ตะหลิว” และหมายถึงเครื่องแซะหรือเครื่องตักเพียงอย่างเดียว ไม่ได้หมายรวมถึงกระทะ

คำว่า “เตี้ย” จีนกลางออกเสียงว่า 鼎 (dǐng ดิง) แต่ไม่เพียงออกเสียงต่างกันเท่านั้น แม้นิยามหรือความหมายก็ต่างกันโดยสิ้นเชิง เพราะ “ดิง” ในภาษาจีนกลาง ไม่ได้หมายถึงภาชนะดิน ๆ มีก้นค่อนข้างแบนแบบกระทะ แต่หมายถึงภาชนะทรงกลมแบบกระถางรูป มีหูสองหู และมีขาตั้ง 3 ขา อีกทั้งดิงแบบทรงสี่เหลี่ยม มี 4 ขาก็มีเหมือนกัน โดยในวัดจีนส่วนมาก จะมี “ดิง” ขนาดใหญ่ ทำด้วยโลหะ เอาไว้ต่างกระถางรูป สรุปลักษณะก็คือ คำว่า “ดิง” หรือ “เตี้ย” ในสำเนียงแต้จิ๋วเป็นภาชนะที่มีรูปทรงหน้าตาต่างกัน อีกทั้ง ลักษณะการใช้งานก็ต่างกันด้วย

ส่วนคำว่า “หลิว” 鏟 จีนกลางออกเสียงว่า “ลวี่” และพิมพ์ได้แต่อักษรตัวเต็ม ส่วนอักษรตัวย่อพิมพ์ไม่ได้ คำว่ากระทะ ภาษาจีนกลางใช้คำว่า “เถียนกั๋ว” 铁锅 (tiěguō)

ส่วนตะหลิว จีนกลางเรียกว่า “กั่วฉั่น” 锅铲 (guōchǎn) หรือ “ฉั่นจื่อ” 铲子 (chǎnzi) ก็ได้
คำว่า “กั่ว” 锅 (guō) ในภาษาจีนกลาง แปลว่า กระทะ

1.53 ตังเก 东家 (dōngjiā ตงเจีย)

คำว่า “ตังเก” เป็นคำยืมภาษาจีนแต้จิ๋ว ภาษาจีนกลางออกเสียงว่า 东家 (dōngjiā ตงเจีย) แปลว่า เจ้าของกิจการ สันนิษฐานว่าน่าจะเป็นคำที่ลูกจ้างใช้เรียกรับของนายจ้าง แต่ต่อมาในประเทศไทย ความหมายของตังเกต่างกับความหมายที่กล่าว คนไทยจึงเข้าใจผิดว่า ตังเกเป็นชื่อเรือที่หาปลาชนิดหนึ่ง ที่สามารถแล่นออกไปได้ไกลถึงทะเลของประเทศเพื่อนบ้าน ปัจจุบันนี้ คนไทยจึงสามารถเห็นเรือตังเกบนท้องทะเลได้ง่ายกว่าเรือประเภทอื่น ๆ

1.54 ตัวเฮีย 大兄 (dàxiōng ต้าซง)

“ตัวเฮีย” คำนี้ภาษาจีนถิ่นแต้จิ๋วออกเสียงว่า “ตัวเฮย” ไทยน่าจะเรียกตาม ภาษาจีนถิ่นแต้จิ๋ว โดยทั่วไป “ตัวเฮีย” หมายถึงพี่ชายคนใหญ่ หรืออาจเป็นคำเรียกชายจีน อย่าง นักร้องหรือเกรงใจว่า ตัวเฮีย คำนี้ยังใช้เรียกหัวหน้าคนเลวใหญ่ว่า ตัวเฮีย

ในประวัติศาสตร์ไทยได้บันทึกคำว่า “ตัวเฮีย” ไว้ว่า ในสมัย พ.ศ. 2391 ซึ่งตรงกับรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้มีกลุ่มชาวจีน อันมีผู้นำประกอบด้วย จีนเซียงทองและจีนบู๊ คบคิดกันเป็น “จีนตัวเฮีย” ขึ้นที่เมืองฉะเชิงเทรา เมื่อวันเสาร์ขึ้น 5 ค่ำ เดือน 5 และเข้ายึดเมืองฉะเชิงเทราไว้ ตั้งแต่วันจันทร์ ขึ้น 7 ค่ำ เดือน 5 แล้วจึงขึ้นครองเมือง ตั้งตนเป็น เจ้าเมืองทางกรุงเทพฯ จึงจัดกำลังยกมาปราบ ครั้นรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว พวก “ตัวเฮีย” ได้เปลี่ยนชื่อเป็นพวก “อั้งยี่” (นวรรตน์ ภักดีคำ, 2553, น. 103)

1.55 ตัว 票 (piào เปี้ยว)

คำว่า “ตัว” ภาษาจีนกลางออกเสียงว่า 票 (piào เปี้ยว) แต่คำนี้ภาษาไทย น่าจะ รับภาษาจีนถิ่นแต้จิ๋วออกเสียงว่า “ตัว” แปลว่า ใบ บัตรแสดงสิทธิของผู้ใช้ มีเรียกเป็นกรณี ไป เช่น ตัวรถไฟ ตัวจำนำ แปลว่า กระดาษจดบันทึกเรื่องราวสิ่งของ นอกจากนี้ “ตัว” ยังหมายถึง ใบเสร็จได้อีกด้วย

ในสังคมไทย คงไม่มีคนไทยคนไหนไม่รู้จักคำว่า ตัว แต่อาจมีไม่น้อยที่เข้าใจ ว่า “ตัว” เป็นคำไทย จริง ๆ แล้ว คำนี้เป็นคำจีนแต้จิ๋ว ทุกวันนี้ ตัวกับคนไทยจึงเป็นสิ่งที่แทบจะ แยกกันไม่ได้ แต่ความหมายตามที่คนไทยรู้จักกันแตกต่างจากความหมายเดิมในคำจีนอย่างมาก เพราะตัวที่คนไทยรู้จักคือกระดาษแผ่นเล็ก ๆ

1.56 ตือฮวน 猪番 (zhūfān จูฟาน)

“ตือฮวน” เป็นคำยืมภาษาจีนในภาษาไทย แปลว่า ไล่หมู คำนี้ภาษาจีนถิ่นแต้จิ๋ว ออกเสียงว่า ตือตึง คำว่า ตึง ฟ้องเสียงกับคำว่า 唐人 (ถังเหริน) ที่ภาษาจีนสำเนียงถิ่นแต้จิ๋ว

ออกเสียงว่า ตุ้นั่น ซึ่งเป็นคำเรียกตนเองของชาวจีน ดังนั้นชาวจีนแต้จิ๋วจึงเปลี่ยนเป็น 猪番 (จูฟาน) ซึ่งภาษาจีนแต้จิ๋วออกเสียงว่า ตือฮวน ในสังคมไทย “ตือฮวน” เป็นชื่อเรียกอาหารของจีนชนิดหนึ่ง ทำจากเครื่องในหมูต้มกับผักกาดดอง

1.57 ตุ้น 炖 (dùn ตุ้น)

คำว่า “ตุ้น” เป็นคำยืมภาษาจีน ภาษาจีนกลางออกเสียงว่า炖 (dùn ตุ้น) คำนี้น่าจะรับมาจากภาษาจีนถิ่นแต้จิ๋วออกเสียงว่า “ตุ้น” ในประเทศจีน ความหมายของ “ตุ้น” คือ วิธีการปรุงอาหารประเภทหนึ่ง ส่วนในประเทศไทย “ตุ้น” ในความเข้าใจของคนไทยมี 2 ความหมาย ความหมายแรกเป็นวิธีการทำอาหารประเภทหนึ่งเหมือนกับในภาษาจีน เช่น ตุ้นไก่ ตุ้นข้าว ส่วนความหมายที่ 2 ในภาษาไทยปัจจุบันหมายถึง ชื่อเรียกสิ่งที่ทำให้สุกด้วยวิธีดังกล่าว เช่น ไก่ตุ้น ข้าวตุ้น

1.58 ตู้ 櫥 (chú ตู้)

“ตู้” เป็นคำยืมภาษาจีนที่ใช้ในภาษาไทย คำว่า “ตู้” มาจากภาษาจีนว่า 櫥 (chú ตู้) แต่ชื่อที่ไทยใช้เรียกน่าจะมาจากภาษาจีนสำเนียงถิ่นแต้จิ๋วที่ออกเสียงว่า “ตู่”

“ตู่” เป็นคำจีนที่ใช้กันค่อนข้างกว้างขวางในสังคมไทย คำนี้ใช้กันจนคนไทยส่วนใหญ่คิดว่าเป็นภาษาไทยแท้ ในภาษาไทยหมายถึง เครื่องใช้สำหรับเก็บหรือบรรจุสิ่งของ มีประตูปิดเปิดได้ นอกจากนี้ยังใช้เรียกสิ่งอื่นที่มีลักษณะคล้ายคลึงเช่นนั้น เช่น ตู้จดหมาย ตู้เย็น

1.59 เตอ้อโล่ 风炉 (fēnglú เฟิงหลู)

“เตอ้อโล่” เป็นคำยืมภาษาจีนในภาษาไทย คำนี้ภาษาจีนถิ่นแต้จิ๋วออกเสียงว่า “ฮวงโล้ว” ด้วยเหตุนี้ไทยจึงรับมาจากภาษาจีนถิ่นแต้จิ๋ว คำนี้เป็นชื่อเรียกเตาหุงต้มอาหารทำจากดินเผามีตะแกรงสำหรับให้ขี้เถ้าร่วงลงมาข้างล่าง

คนไทยเชื่อกันว่า การประกอบอาหารถ้าใช้เตาด่าน อาหารจะมีรสชาติดีกว่าเตาแก๊ส ยิ่งเป็นการปิ้งย่างอาหารจะมีกลิ่นที่เข้ายวนชวนให้น้ำลายไหล ได้บรรยากาศ ในการรับประทาน เพราะความร้อนที่ลุกไหม้ถ่านไม้ให้กลิ่นที่เป็นเอกลักษณ์ ระคนกับควันที่หลายคนคุ้นชินมาตั้งแต่เด็ก ต่างกับกลิ่นของแก๊สหุงต้ม เตาด่าน หรือเตอ้อโล่จึงเป็นอุปกรณ์ที่คนไทยนำมาปรับใช้ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

1.60 เต้าเจี้ยว 豆酱 (dòujiàng โต้วเจียง)

คำว่า “เต้าเจี้ยว” เป็นคำยืมภาษาจีนในภาษาไทย คำนี้ภาษาจีนถิ่นแต้จิ๋วออกเสียงว่า “เต้าเจี้ยว” ด้วยเหตุนี้ภาษาไทยน่าจะได้รับอิทธิพลจากภาษาจีนถิ่นแต้จิ๋ว

“เต้าเจี้ยว” เป็นเครื่องปรุงรสที่ได้รับอิทธิพลมาจากจีน ปรากฏรายชื่ออาหารที่ทำจากเต้าเจี้ยวตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 5 ตำราแม่ครัวหัวป่าก์ เล่ม 5 ของท่านผู้หญิงเปลี่ยน ภาสกรวงศ์

กล่าวถึงเต้าเจี้ยวพล่า เต้าเจี้ยวหลน (นวรรตน์ ภักดีคำ, 2553, น. 111) ในปัจจุบันนี้ คนไทยนิยมนำเต้าเจี้ยวมาทำเป็นเครื่องจิ้มที่ เรียกว่า “หลนเต้าเจี้ยว” ไม่ว่าจะเป็นหลนเต้าเจี้ยวหมูสับ หรือกุ้งสับ และยังสามารถนำมาทำน้ำจิ้มได้อีก เช่น น้ำจิ้มข้าวมันไก่ หรือนำมาทำเป็นเครื่องปรุงรสในการประกอบอาหารตามตำรับจีน เช่น ทำเป็ะชะ ผัดราดหน้า ตลอดจนผัดผักชนิดต่าง ๆ

1.61 เต้าทัง 豆汤 (dòutāng โต้วทัง)

ในภาษาไทย “เต้าทัง” เป็นชื่อของหวานของจีน มีที่มาจากภาษาจีนกลางว่า 豆汤 (dòutāng) แปลตามตัวอักษรได้ว่า ถั่วต้มน้ำตาล เป็นอาหารหวานจากเต้าจั่ว แต่ปัจจุบันในสังคมไทย นอกจากถั่วแล้ว ยังมีธัญพืชอื่น ๆ ด้วย เช่น ลูกเดือย ลูกบัว พักเชื่อม ลำไย แป้งกรอบ และลูกพลับแห้ง เป็นต้น ต้มใส่น้ำตาล แม้ในความเป็นจริงจะใส่เครื่องประกอบมากกว่าถั่วก็ตาม คนไทยน่าจะเรียกตามคนจีนแต้จิ๋วที่เป็นคนขายขนมชนิดนี้ว่า เต้าทัง

1.62 โต๊ะ 桌 (zhuō โจว)

คำว่า “โต๊ะ” ก็เหมือนคำจีนหลายคำที่มีการใช้กันจนเข้าใจว่าเป็นคำไทย หมายถึงของใช้ทำด้วยไม้เป็นต้น พื้นราบหน้าเรียบ โดยมากมักทำ 4 ขา แต่อาจมีรูปลักษณะต่าง ๆ กัน เช่น โต๊ะเขียนแบบ โต๊ะเขียนหนังสือ โต๊ะนักเรียน เป็นต้น

ก่อนที่จีนจะมีโต๊ะใช้อย่างที่เห็นในทุกวันนี้ โต๊ะของจีนไม่ได้ใหญ่ดังปัจจุบัน โดยมีขนาดใหญ่กว่าโต๊ะของคนไทยไม่มากนัก จึงมีผู้สันนิษฐานว่า บางทีโต๊ะที่เป็นคำไทยภาคเหนืออาจเกี่ยวพันกับคำจีนก็ได้ ส่วนในประเทศไทยสมัยอยุธยายังไม่พบการใช้ โต๊ะ กันอย่างแพร่หลายจนถึงสมัยรัตนโกสินทร์จึงได้เห็นการใช้โต๊ะกันเป็นปกติ โดยเฉพาะในหมู่ผู้ที่อาศัยอยู่ในเมืองและเนื่องจากเป็นคำจีนแต้จิ๋ว จึงเป็นไปได้ว่าคนจีนแต้จิ๋วเป็นผู้นำโต๊ะเข้ามาเผยแพร่

1.63 ตะ 塔 (tǎ ถ่า)

คำว่า “ตะ” เป็นคำยืมภาษาจีนในภาษาไทย ในภาษาไทยหมายถึง เจริญแบบจีน ตะในภาษาไทยน่าจะเป็นคำยืมมาจากภาษาจีนถิ่นแต้จิ๋ว ในความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับจีน ตะเป็นรูปแบบศิลปะอย่างจีนที่เข้ามาผสมผสานกับศิลปะไทย

1.64 ไท่เก็ก 太极 (tàijí ไท้จี)

“ไท่เก็ก” เป็นชื่อมวยจีนอย่างหนึ่ง วิชามวยไท่เก็กเป็นศิลปะยุทธ์ที่มีชื่อเสียงในประเทศจีน เชื่อกันว่าปรมาจารย์ผู้ให้กำเนิดมวยไท่เก็กคือนักพรตชื่อ จางซานฟง (เตี้ยซ่าฮง ในภาษาแต้จิ๋ว) ซึ่งมีชีวิตอยู่ในช่วงคริสต์ศตวรรษที่ 12 – 14 แต่วิชานี้มีชื่อเสียงเอาในสมัยราชวงศ์ชิง โดยท่านหยางลู่ฉานซึ่งเป็นผู้ให้กำเนิดมวยไท่เก็กตระกูลหยาง และภายหลังได้แพร่ขยายจรจรายไปทั่วโลก สำหรับในประเทศไทยอาจารย์ต่งอิงเจี๋ย (ต่งเองเกี้ยก) นำมวยไท่เก็กมาเผยแพร่ในประเทศไทย เมื่อพ.ศ. 2498 ต่อมาในปี พ.ศ. 2499 อาจารย์ต่งส่งบุตรชายของท่านคืออาจารย์

ต่งหูหลิ่ง (ต่งโหวเนี่ย) มาเป็นक्रमวยไท่เก๊กคนแรกในประเทศไทย จึงกล่าวได้ว่ามวยไท่เก๊กในไทย นั้น สืบสายมาจากมวยไท่เก๊กตระกูลหยาง

1.65 บ๊วย 梅 (méi เหมย)

คำว่า “บ๊วย” เป็นคำยืมภาษาจีนในภาษาไทย เป็นชื่อไม้เมืองหนาวชนิดหนึ่ง ผลใช้รับประทานได้ มีรสเปรี้ยว ภาษาไทยเรียกต้นไม้อะและผลไม้ชนิดนี้ตามภาษาจีนถิ่นแต้จิ๋ว

บ๊วยที่ใช้กันในสังคมไทยมีอยู่ 2 ความหมาย ความหมายแรกแปลว่า ปลายสุด ที่สุด สุดท้าย ความหมายที่สองเป็นชื่อต้นไม้ชนิดหนึ่งที่ให้ผลกินได้ ส่วนใหญ่จะขึ้นที่ประเทศจีน ในที่นี้จะกล่าวเฉพาะความหมายแรก ในประเทศไทยนิยมปลูกบริเวณภาคเหนือของไทย เช่น คอยอ่างขางในโครงการหลวง โดยนำพันธุ์มาจากไต้หวันและญี่ปุ่น

1.66 บะ 肉 (ròu โร่ว)

“บะ” ในภาษาไทยเป็นอาหารจีนประเภทหนึ่ง แปลว่า หมี่ใส่เนื้อ มาจากคำว่า 肉 (ròu โร่ว) ภาษาจีนแต้จิ๋วออกเสียงว่า บะ แปลว่า เนื้อ ภาษาไทยจึงน่าจะรับมาจากภาษาจีนถิ่นแต้จิ๋ว พร้อม ๆ กับรับวัฒนธรรมการรับประทานอาหารประเภทนี้มาด้วย

คำว่า “บะ” เป็นคำที่คนไทยรู้จักดี โดยรู้จักผ่านอาหารจีนอย่างบะหมี่ บะซ่อ บะจ่าง เป็นต้น คำนี้เป็นคำพูด ในสังคมไทย คนไทยใช้คำว่า “บะ” กับอาหารที่มีเนื้อไปหมดทุกอย่าง แต่จะเรียกกันเฉพาะอย่าง เช่น บะหมี่ บะจ่าง เป็นต้น การเรียกนี้เป็นการเรียกทับศัพท์ โดยส่วนใหญ่ นอกจากนี้ คนไทยยังรับคำนี้มาใช้แล้วก็ขยายความหมายออกไปจากเดิมด้วย เช่น ถ้าเห็นว่าใครถูกสับโขกหรือล้มเหลวไม่เป็นท่า ก็จะเรียกภาวะเช่นนี้ว่า “ละเป็นบะซ่อ” หรือ ถ้าหญิงใครรูปร่างอวบอ้อมก็จะเรียกว่า “เซพบะ” หรือไม่ก็ “หุ่นบะจ่าง” เป็นต้น (วรศักดิ์ มหัทธโนบล, 2555, น. 385)

1.67 บ๊ะจ่าง 粽子 (zòng zi จ้งจี)

คำว่า “บ๊ะจ่าง” มาจากภาษาจีนว่า 粽子 (zòng โจ้งจี) คำนี้ภาษาจีนถิ่นแต้จิ๋ว ออกเสียงว่า “บะจ้ง” ไทยน่าจะเรียกตามถิ่นแต้จิ๋ว “บ๊ะจ่าง” ในประเทศจีนรับประทานในเทศกาลตวนอู่เจี๋ยว ถือเป็นเทศกาลสำคัญมากของชาวจีน ในเทศกาลนี้ก็จะมียกกิจกรรมที่สำคัญ ซึ่งก็คือ การแข่งเรือมังกรซึ่งคล้ายกับการแข่งพายเรือหางยาวของไทย

คำนี้ไทยเรียกว่า “บะจ่าง” ออกเสียงตามแบบภาษาจีนถิ่นแต้จิ๋ว บ๊ะจ่างในไทย จะใส่เนื้อสัตว์ลงไปในตัวอาหาร ในแบบของไทยจะเอาข้าวเหนียวดิบจนหอมใส่เครื่องอย่าง ห่อด้วยใบจ่าง แล้วเอาไปต้มหรือนึ่ง ที่จริงแล้ว บ๊ะจ่างในไทยแตกต่างกับที่จีนอยู่บ้าง ความแตกต่าง น่าจะแบ่งได้ประมาณ 3 ด้าน ด้านที่ 1 คือ ใบไม้ที่ใช้ห่อ ด้านที่ 2 ใส่ในทีนอกเหนือจากข้าวเหนียว ส่วนด้านที่ 3 คือ วิธีการห่อ

1.68 บุ้งกี 畚箕 (běnjī เป็นจี)

คำว่า “บุ้งกี” เป็นคำภาษาจีนในภาษาไทย คำนี้ภาษาไทยน่าจะรับมาจากภาษาจีนถิ่นแต้จิ๋วออกเสียงว่า “ปุงกี” เป็นอุปกรณ์ชนิดหนึ่งที่มีการใช้กันอย่างแพร่หลาย

ในสังคมไทย ความเข้าใจของคนไทย คือ เครื่องจักสานชนิดหนึ่งที่น่ามาใช้ขนถ่ายสิ่งของจากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่ง ในประเทศจีน บุ้งกี ที่คนจีนแผ่นดินใหญ่ใช้กันโดยมาก มักจะทำที่จับโดยสพายเอาไว้กับตัว บุ้งกี ของจีนจึงสะดวกในการใช้ ปัจจุบันนี้สังคมไทยใช้บุ้งกีน้อยลง เพราะว่าคนไทยมีเครื่องมือที่ทันสมัยและสะดวกให้ใช้กัน บุ้งกี จึงใช้อยู่แต่ผู้ผลิตรายย่อยบางประเภท งานก่อสร้าง หรืองานที่ใช้แรงงานเล็ก ๆ น้อย ๆ เช่น งานทำความสะอาด เป็นต้น

1.69 บังตอ 板刀 (bǎndāo ป่านเตา)

หลายคนเมื่อผ่านร้านขายเนื้อในตลาดคงเคยเห็นมีดสำหรับสับเนื้อ เป็นมีดที่มีใบมีดเป็นแผ่นกว้าง มีดประเภทนี้มีลักษณะแผ่น หัวตัด เรียกกันทั่วไปว่า บังตอ คำนี้ ภาษาไทยน่าจะรับมาจากภาษาจีนถิ่นแต้จิ๋ว แต่ชาวจีนแผ่นดินใหญ่ไม่ได้ใช้คำว่า บังตอ เพื่อเรียกมีดชนิดนี้ แต่เรียกว่า ซ้ายดาว 菜刀 (càidāo) โดยคำว่า ซ้าย นี้ แปลว่า ผัก หรืออาหาร ดังนั้น คำว่า ซ้ายดาว จึงแปลว่า มีดสำหรับหั่นเครื่องประกอบอาหาร

1.70 ป่า 爸 (bà ป้า)

คำว่า “ป่า” เป็นคำยืมภาษาจีน คำนี้ภาษาจีนถิ่นแต้จิ๋วออกเสียงว่า “ป้า” ซึ่งไทยน่าจะรับมาจากภาษาจีนถิ่นแต้จิ๋ว

เมื่อชาวจีนเข้ามาอาศัยอยู่ในประเทศไทย ทำให้ไทยมีคำเรียกพ่อที่มาจากภาษาจีนเพิ่มขึ้นอีก คำว่า ป่าน่าจะมาจากคำที่เรียกว่า “ปะป้า” ส่วนในสังคมไทย คำว่า “ป่า” ที่คนไทยใช้นั้นเป็น “ป่า” ที่มีหลายสถานะ ต่างกับที่คนจีนใช้ซึ่งมีเพียงสถานะเดียวคือพ่อ ดังนั้น คำว่า “ป่า” จึงเป็นคำจีนที่ถูกคนไทยนำมาขยายให้กว้างไปจากเดิม คือเป็นการใช้แบบนับญาติกับชายสูงวัย การเรียกแบบนี้จะอยู่บนความสัมพันธ์ที่ดี เพราะหากความสัมพันธ์ไม่ดี นอกจากจะไม่นับญาติกันแล้ว ก็ยังแสดงความไม่พอใจด้วย

1.71 ป่าน 茶壺 (chá hú ฉาหู)

คำว่า “ป่าน” เป็นคำยืมภาษาจีนถิ่นแต้จิ๋วที่ออกเสียงว่า “ปั้ง” ภาษาจีนเรียกว่า 茶壺 (chá hú ฉาหู) แปลว่า กาชา

คำนี้ในภาษาไทยบางทีก็เรียกว่า “ปั้น” แปลว่า ภาชนะดินสำหรับชงน้ำชา คนไทยรับเอาป่านนี้หมายถึงชวดมาก่อน และเมื่อเริ่มดื่มชาจีนแล้ว ป่านนี้หมายถึงกาชงน้ำชา

1.72 เปีย 癖 (biàn เปี้ยน)

“เปีย” หมายถึงทรงผมแบบหนึ่ง มาจากคำจีนแต้จิ๋ว ในภาษาไทย ผมที่ถักห้อยยาวลงมาเรียกว่าเปีย แท้จริงแล้ว การไว้ผมเปียไม่ใช่วัฒนธรรมดั้งเดิมของชาวจีน แต่เป็นวัฒนธรรมของชาวแมนจู ซึ่งต่อมาได้สถาปนาราชวงศ์ชิง (ร่วมสมัยกับกรุงศรีอยุธยาตอนกลาง จนถึงตอนปลายรัชกาลที่ 5 ของกรุงรัตนโกสินทร์) ปกครองประเทศจีน แล้วได้ออกกฎหมายบังคับให้ชาวจีนทุกคนไว้หางเปีย โดยให้โกนผมครึ่งศีรษะหน้า แล้วปล่อยผมหลังถักเป็นเปีย ดังนั้น ภาพที่คนจีนไว้เปียหลังไหลเข้ามาเป็นจำนวนมากในสมัยรัตนโกสินทร์จึงได้แพร่หลายในสายตาของคนไทย การเรียกชื่อทรงผมนี้ว่า เปีย จึงน่าจะแพร่หลายในสมัยนี้

1.73 โป 押宝 (yābǎo ยาเป่า)

คำว่า “โป” ในภาษาไทยใช้ในความหมายว่า การพนันประเภทหนึ่งของจีน ที่นิยมเล่นกันในสมัยก่อน วิธีการเล่นโปมีหลากหลาย เช่น มีอุปกรณ์การเล่นเป็นกระบอก มีไม้ตัวเป็นสี ๆ หรือเป็นแต้มคะแนน ใครดึงได้แต้มมากกว่าถือว่าเสียไป หรือแพ้พนัน ต้องเสียเงินให้คนอื่น

1.74 โป๊ยเซียน八仙 (bāxiān ปาเซียน)

โป๊ยเซียน ในภาษาจีนหมายถึง เทพดาของจีน มี 8 องค์ ได้แก่ เซียนทิ่ก้วยลี เซียนอันจงหลี่ เซียนลือท่งปิ่น เซียนเจียงกั๋วเล่า เซียนหลันไฉเหอ เซียนฮ่อเซียนโกว เซียนหันเซียงจื่อ เซียนเซากี้กู่ เชื่อกันว่า ถ้าบ้านใดมีดอกโป๊ยเซียนครบ 8 ดอก จะนำความโชคดีมาให้แก่บ้านของผู้คน นอกจากนี้ในภาษาไทยยังเป็นชื่อดั้งเดิมไม้ประเภทหนึ่งใบมีลักษณะยาวรี ปลายใบแหลม ออกดอกเป็นกลุ่ม ๆ แต่ละดอกจะมีกลีบอยู่ตรงข้ามกัน ดอกโป๊ยเซียนมีหลายสี เช่น แดง เหลือง ชมพู ส้ม ขาว เป็นต้น ดอกโป๊ยเซียนจะออกดอกทั้งปี แต่ออกมากในหน้าหนาว และดอกจะทนมาก ลำต้นมีหนามแหลม และแข็งคล้ายกระบองเพชร

1.75 ฆะหมี่打谜 (dǎmí ต่ำหมี่)

คำว่า “ฆะหมี่” เป็นคำยืมภาษาจีน ภาษาจีนกลางออกเสียงว่า 打谜 (dǎmí ต่ำหมี่) คำนี้ภาษาจีนถิ่นแต้จิ๋วออกเสียงว่า “ฆะหมี่” เหตุนี้ไทยน่าจะเรียกตามถิ่นแต้จิ๋ว

เมื่อชาวจีนที่เข้ามาประเทศไทย จะนำการละเล่นนี้เข้ามาด้วย ฆะหมี่น่าจะมาก่อนสมัยรัชกาลที่ 5 การละเล่นฆะหมี่เป็นส่วนหนึ่งของการออกร้านในงานกาชาดด้วย นับแต่นั้นมา ฆะหมี่ก็เป็นการละเล่นที่คนไทยรู้จักกันดี ยุคพัฒนาของไทยได้ก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงมากมายไม่เว้นแม้แต่การเล่นฆะหมี่ ซึ่งต่อมาได้ค่อย ๆ หายไปจากสังคมไทย ปัจจุบันนี้จึงไม่พบการเล่นฆะหมี่แพร่หลายดังอดีต จะมีก็แต่การเล่นเกมโชว์เข้ามาแทนที่ แต่ในปัจจุบันนี้คงมีการเล่น

พะหมื่ออยู่ในบางชุมชนของกรุงเทพฯ หลงเหลืออยู่ แต่ไม่แน่ใจว่าได้มีการเปลี่ยนแปลงวิธีการเล่นไปจากเดิมหรือไม่

1.76 พะโล้ 卤 (lǔ หลู่)

คำว่า “พะโล้” เป็นคำยืมภาษาจีนในภาษาไทย ภาษาจีนกลางออกเสียงว่า 卤 (lǔ หลู่) คำนี้ภาษาจีนถิ่นแต้จิ๋วออกเสียงว่า “โล่ว” เหตุนี้ไทยน่าจะเรียกตามภาษาถิ่นแต้จิ๋ว ซึ่งหมายถึง อาหารที่ใช้วิธีการต้มเค็มแบบจีน

ในประเทศจีน อาหารพะโล้ เป็นอาหารนิยมของชาวจีนได้ห้วน จินแต้จิ๋ว และฮองกง อาหารพะโล้ต้มด้วยน้ำเต้าเจี้ยวหรือน้ำซีอิ้วพร้อมเครื่องเทศและเกลือ เช่น หมูพะโล้ เป็ดพะโล้ รวมทั้งไข่พะโล้ โดยเฉพาะเต้าหู้พะโล้

ส่วนในประเทศไทยส่วนใหญ่จะเป็นพะโล้ที่ทำจากหมูสามชั้น เป็ดหรือไก่ นอกจากคนไทยจะปรุงด้วยหมูสามชั้นเป็นส่วนใหญ่แล้ว ยังนำคำนี้มาใช้อธิบายวัฒนธรรมการกินอีกด้วย นั่นคือ วัฒนธรรมที่ปฏิเสธความอ้วน ด้วยเหตุนี้ คนไทยจำนวนไม่น้อยจึงมักจะเรียกเปรียบคนอ้วนว่า “อ้วนเป็นพะโล้” การถูกเปรียบเป็นพะโล้จึงไม่ใช่เรื่องดี

1.77 โม่ 磨 (mó โม)

“โม่” ในภาษาไทยเป็นทั้งคำนามและทั้งคำกริยา ถ้าเป็นคำนาม หมายถึง เครื่องมือใช้สำหรับบดเมล็ดพืช เช่น ข้าวสาร ถั่วเขียวให้เป็นแป้ง ทำจากหิน มีหลายขนาด

โม่ในสังคมไทยเป็นเครื่องมือที่มีใช้กันแทบทุกบ้าน แต่เนื่องจากในปัจจุบันมีแป้งสำเร็จรูปขายตามท้องตลาดซึ่งหาซื้อได้ง่าย ความจำเป็นในการใช้โม่จึงลดลงไป โม่จึงค่อย ๆ หายไปจากครัวไทยในปัจจุบัน คำว่า “โม่” ภาษาไทยน่าจะรับจากภาษาจีนถิ่นแต้จิ๋ว แต่นำมาใช้ในความหมายที่เป็นคำนามและคำกริยา

1.78 เย็นตาโฟ 酿豆腐 (niàngdòufu เนียงโด้วฟู)

“เย็นตาโฟ” เป็นอาหารที่นิยมอีกอย่างหนึ่งของคนไทย เป็นชื่อเรียกของ ก๋วยเตี๋ยวชนิดหนึ่ง แต่ที่ีมีความเป็นเอกลักษณ์ที่ไม่เหมือนกันในการทำ คือ ต้องใส่ซอสเย็นตาโฟ ลงไปในน้ำก๋วยเตี๋ยว ทำให้น้ำก๋วยเตี๋ยวมีสีแดง ที่มาของชื่อ “เย็นตาโฟ” มาจากภาษาจีนแคะ ซึ่งเป็นอาหารเลื่องชื่อของชาวจีนแคะมาแต่โบราณ

ชาวไทยรู้จักในชื่อ “เต้าหู้แคะ” ซึ่งเป็นเครื่องประกอบอย่างหนึ่งของ “ก๋วยเตี๋ยวแคะ” ในประเทศไทยด้วยนั้น เป็นวัฒนธรรมอาหารพื้นบ้านโบราณของชาวแคะ ที่สืบทอดมาเป็นเวลายาวนานนับพันปีจนกลายเป็นอาหารพื้นเมืองเลื่องชื่อของประเทศไทยเอง ตลอดจนประเทศมาเลเซีย สิงคโปร์ ฮองกง ไต้หวัน ไทย และอื่น ๆ ที่มีชนเชื้อชาติแคะอาศัยอยู่ ซึ่งเป็นชนเชื้อชาติจีนที่มีพลเมืองรวมกันมากที่สุดในโลก

กล้วยเดี่ยวเริ่มถูกปรุงแต่งเป็นเหินตาโฟเมื่อใด ไม่มีการบันทึกไว้ แต่ตามที่มี การศึกษาต้นตำรับอาหารของจีนจะมีรสชาติจัด ซึ่งคนไทยในสมัยก่อนนั้นไม่ชอบอาหารจัด ชอบ อาหารที่มีรสจืด โดยมีการนำเต้าหู้มาใส่เพื่อปรุง และนำชื่อเรียกของเต้าหู้ชนิดนั้นมาตั้งเป็นชื่อของ กล้วยเดี่ยวใส่เต้าหู้ยี้ว่า เหินตาโฟ โดยเป็นที่รู้จักกันทั่วไป

1.79 ยี่ห้อ 字号 (zìhào จื่อห่าว)

คำว่า “ยี่ห้อ” ในภาษาไทยปัจจุบันแปลว่า ป้าย หรือเครื่องหมายการค้า คำนี้ ปรากฏหลักฐานการใช้ว่ามีที่มาจากภาษาจีนว่า 字号 (zìhào) แปลว่า ยี่ห้อ ภาษาไทยน่าจะรับ คำนี้มาจากภาษาจีนถิ่นแต้จิ๋วออกเสียงว่า “หยี่ห้อ”

ในสมัยก่อน คนจีนที่ทำการค้าจะใช้ชื่อของตนหรือชื่อของร้านค้าเป็น เครื่องหมายการค้า ยี่ห้อที่ใช้กันในทุกวันนี้ แบ่งได้เป็น 2 แบบ แบบหนึ่ง เป็นสมญานามของคนจีน แต่ละคน อีกแบบหนึ่ง เป็นชื่อตัวของคนจีนโดยไม่มีสมญานาม ส่วนการใช้จะเริ่มจากคนจีนที่ทำมา ค้าขายโดยตั้งชื่อของร้านค้า จนทุกวันนี้ คนไทยยังได้เพิ่มความหมายใหม่ให้แก่คำนี้อีกด้วย ยี่ห้อ ของคนไทยจึงไม่ได้หมายถึงชื่อของร้านค้าเพียงความหมายเดียวอีกต่อไปหากยังหมายถึงสิ่งที่เป็น สัญลักษณ์ ตรา หน้าตาท่าทางของบุคคล และอาการอย่างใดอย่างหนึ่งของบุคคลด้วย ด้วยเหตุนี้ การใช้คำว่า “ยี่ห้อ” ของคนไทยไม่ได้ผูกติดอยู่กับคนจีน อย่างคำจีนคำอื่น ๆ แต่เป็นการใช้อย่าง กว้างขวางเหมือนเป็นคำไทยอีกคำหนึ่ง

1.80 ล่อโก๊ะ 锣鼓 (luógǔ หลั่วกู่)

“ล่อโก๊ะ” ในภาษาไทยเป็นชื่อเครื่องดนตรีสำหรับประโคม หมายถึง ม้าล่อ และกลอง เป็นวงดนตรีลักษณะหนึ่งที่ใช้บรรเลงอยู่ในประเพณีและพิธีกรรมต่าง ๆ ทั้งในงานมงคล และงานศพของชาวไทยเชื้อสายจีน เช่น ประเพณีไหว้เทวดา คนจีนชาวฮกเกี้ยนจัดขึ้นในวันถัดจาก วันตรุษจีนไป 9 วัน เริ่มตั้งแต่หลังเที่ยงคืนของวันที่ 8 เป็นต้น ไปถึงวันที่ 9 เพื่อเป็นการรำลึกถึง เทวดาชื่อ องค์เดียวเทียนชื่อ เทวดาองค์นี้มีความสารถในด้านโหราศาสตร์ท่านเคยทำนายชะตา บ้านเมืองและบุคคลสำคัญถูกต้องตลอดมา ต่อมาท่านได้เสียชีวิตในวันถัดจากตรุษจีนไป 9 วัน เพื่อ เป็นการตอบแทนพระคุณของเทวดาองค์นี้ และรวมถึงบรรดาเทพเจ้าบนสรวงสวรรค์องค์อื่น ๆ ด้วย เมื่อถึงช่วงเทศกาลนี้ก็จะมีการตีกลองล่อโก๊ะขึ้นตามศาลเจ้าต่าง ๆ

1.81 ลิ่นจี 荔枝 (lízhi ลี่จื่อ)

ลิ่นจี เป็นชื่อของผลไม้ประเภทผลเดี่ยวซึ่งมีลักษณะเปลือกสีแดงชนิดหนึ่ง คำนี้ภาษาจีนถิ่นแต้จิ๋วออกเสียงว่า หลี่กั ทว่าจีนแต้จิ๋วในปัจจุบันจะเรียกลูกลิ่นจีว่า โนยก้วย 荔果 (lìguǒ) ลิ่นจินั้นเป็นผลไม้ที่มีรสชาติอร่อยให้ผลผลิตคู่มากับการลงทุนจึงถือว่าเป็นผลไม้ ทางเศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศไทยที่สามารถนำผลผลิตที่ได้มาจำหน่ายในรูปของผลไม้สดและ

ผลไม้แปรรูป ปัจจุบันนี้ลันจี้ได้รับการพัฒนาสายพันธุ์ให้มีความหลากหลายขึ้นเรื่อย ๆ จากสายพันธุ์ดั้งเดิมที่มีอยู่แล้ว

ลันจี้ถูกกล่าวถึงในประวัติศาสตร์จีนในสมัยราชวงศ์ถัง โดยเป็นผลไม้โปรดของหยางกุ้ยเฟย พระสนมของจักรพรรดิถังเสวียนจง ทรงบัญชาให้ทหารม้านำลันจี้จากแหล่งปลูกทางตอนใต้ของจีน เดินทางข้ามวันข้ามคืนมาถวายที่นางอานเป่ลือกผลของลันจี้มีฤทธิ์ด้านอนุมูลอิสระ

1.82 ลูกเต๋า 骰 (tóu โถว)

ลูกเต๋า เป็นวัตถุทรงลูกบาศก์หรือทรงเรขาคณิตอื่น ๆ ซึ่งแต่ละด้านกำกับด้วยสัญลักษณ์ต่าง ๆ ลูกเต๋าเป็นอุปกรณ์สำคัญในการสุ่ม สำหรับเกมต่าง ๆ

คำนี้มาจากภาษาจีนแต้จิ๋วว่า “เตาแจ้” คำว่า เตายืมแบบถอดเสียงมาเป็น “เต๋า” ส่วนคำว่า แจ้ ยืมแบบแปลมาเป็นคำว่า “ลูก” คำภาษาจีน “เตาแจ้” จึงกลายมาเป็นคำภาษาไทยว่า ลูกเต๋า ลูกเต๋าเป็นอุปกรณ์สำหรับเล่นเกมและเล่นการพนัน เช่น เกมเศรษฐี เกมบันไดงู ไพ่นกกระจอก ไฮโล ลูกเต๋ในปัจจุบันมีหลายแบบ หลายรูปทรง แต่ที่คุ้นตาคือลูกเต๋าทรงลูกบาศก์ มี 6 หน้า แต่ละหน้าแสดงแต้มด้วยจุดที่คว้านลงไปบนเนื้อลูกเต๋า ซึ่งมีตั้งแต่แต้ม 1 ถึงแต้ม 6 ลูกเต๋แบบนี้นิยมทั้งในซีกโลกตะวันตกและในซีกโลกตะวันออก ต่างกันที่ลูกเต๋ที่ใช้ในซีกโลกตะวันออกมักทำเป็นลูกเต๋าแบบจีน คือ เฉพาะจุดแสดงแต้ม 1 กับแต้ม 4 เป็นสีแดงขาดส่วนแต้มอื่นเป็นสีดำ

1.83 โลโต 骆驼 (luòtuo ลั่วถัว)

“โลโต” เป็นคำยืมภาษาจีนที่ปรากฏหลักฐานการใช้มาตั้งแต่สมัยโบราณ เนื่องจากเป็นชื่อตราประทับที่ราชวงศ์ชิงพระราชทานแก่พระเจ้าแผ่นดินกรุงศรีอยุธยาเนื่องจากได้รับแต่งตั้งเป็น “อ๋อง” เมื่อ พ.ศ. 2216 ครานี้มีคุณทำเป็นรูปอุฐหมอบ จึงเรียกว่า ตราโลโต นอกจากนี้ยังปรากฏหลักฐานในพระราชสาส์นคำหับที่ไทยส่งไปจิมก้องราชสำนักจีนสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้น กล่าวถึงตราประทับว่า “ตราโลโต” และปรากฏในเรื่อง ห่องสิน ซึ่งเป็นวรรณกรรมจีนที่แปลเป็นภาษาไทยในสมัยรัชกาลที่ 2 หมายถึง อุฐ

1.84 หยวนโล่ 暖炉 (nuǎnlú หวนหลู)

“หยวนโล่” ที่ใช้กันในภาษาไทยหมายถึงเตาอุ่น (ไฟร้อน) หรือหม้อไฟ หม้อไฟของจีนอาจทำด้วยวัสดุแตกต่างกัน เช่น กระเบื้อง เงิน ทองเหลือง และอะลูมิเนียม มีรูปทรงคล้ายขามก้นหม้อมีเชิงเพื่อใส่ถ่าน ตรงกลางทำเป็นปล่องทรงกระบอกสูงชันมาจากก้นหม้อเพื่อระบายความร้อนและควัน ปากหม้อมีฝาปิด มักใช้สำหรับอาหารที่มีน้ำ เช่น แกงจืด ต้มยำ และเกาเหลา เป็นต้น ภาษาไทยน่าจะรับมาจากภาษาจีนแต้จิ๋ว

1.85 หมูหย็อง 肉松 (ròusōng โร่วซง)

คำว่า “หมูหย็อง” เป็นชื่ออาหารของจีนประเภทหนึ่ง ทำด้วยเนื้อหมูฉีกเป็นฝอยมีรสหวานเล็กน้อย คำนี้น่าจะรับมาจากภาษาจีนแต้จิ๋ว

หมูหย็องเป็นอาหารแบบจีนที่คนไทยรู้จักกันดี มีจำหน่ายกันทั่วไปทั้งในตลาด ร้านค้าปลีก ไปจนถึงในห้างสรรพสินค้า กล่าวกันว่าหมูหย็องมีกำเนิดจากชาวฮกเกี้ยนและถูก นำเข้ามาในประเทศไทยพร้อมกับชาวจีนอพยพ ส่วนคำว่าหมูหย็อง ไม่แน่ว่ามาจากลักษณะของอาหารที่เป็นเส้นคล้ายขนสัตว์ (หย็อง ในภาษาไทยโบราณแปลว่า ผมหยิกเป็นฝอยฟู) หรือมาจากภาษาแต้จิ๋ว “บะซัง” ก็เป็นไปได้ทั้งสองทาง นอกจากหมูแล้ว ในปัจจุบันก็ยังมีกรนำเนื้อสัตว์อย่างอื่นมาทำเป็นอาหารในลักษณะเดียวกันนี้ เช่น ไก่หย็อง ปลาหย็อง เป็นต้น

1.86 อั่งเปา 红包 (hóngbāo หงเปา)

“อั่งเปา” หมายถึง เงินที่ผู้ใหญ่ให้เด็กโดยห่อกระดาษหรือถุงแดง เรียกว่าเงินอั่งเปา ภาษาจีนกลางออกเสียงว่า红包 (hóngbāo หงเปา) ซึ่งมักแจกในช่วงเทศกาลตรุษจีน คำว่า อั่ง แปลว่า แดง ซึ่งในวัฒนธรรมจีนเชื่อกันว่าเป็นสิริมงคล การที่สีแดงเป็นสิริมงคลเช่นนี้ คนจีนจึงใช้ซองแดงเป็นอั่งเปา สำหรับใส่ธนบัตรให้แก่ลูกหลานในวันตรุษจีน

การที่สีแดงเป็นสิริมงคลของคนจีนคนจีนจึงใช้ซองแดงเป็นอั่งเปา ความเป็นมงคลสีแดงคงทำให้เข้าใจถึงความหมายของสีขาวในวัฒนธรรมจีน ซึ่งโดยทั่วไปจะเป็นสีที่ใช้ไว้ทุกข์ และเป็นสีที่ไม่เป็นมงคลนักสำหรับชาวจีน มีการใช้สีขาวในการสื่อความหมายที่ไม่สู้ดี เช่น หารยขึ้นของขาวให้แก่ผู้ที่ถูกออกจากราชการ หรือการนำเงินช่วยงานศพใส่ในซองขาว เป็นต้น ความหมายของสีขาวสำหรับชาวจีนกับชาวไทยคงต่างกัน เพราะบ่อยครั้งที่พระสงฆ์องค์เจ้ารับเงินทำบุญ ซึ่งเป็นมงคลด้วยซองขาวตามนัยที่แสดงถึงความบริสุทธิ์

1.87 โอยัวะ 乌热 (wūrè วูเร่อ)

คำว่า “โอยัวะ” เป็นเครื่องดื่มชนิดหนึ่งทำจากกาแฟและน้ำเชื่อม หรือกาแฟดำร้อน ซึ่งอาจแตกต่างจากกาแฟของชาวยุโรป โอยัวะอาจมีส่วนผสมแตกต่างจากกาแฟของชาวยุโรป หรืออาจจัดว่าแตกต่างจากกาแฟของชาวยุโรป โอยัวะเป็นวัฒนธรรมกาแฟของชาวจีน คำว่า “โอยัวะ” มาจากภาษาจีนแต้จิ๋วว่า乌热 (wūrè) คำว่า โอ หมายถึง ดำ ยัวะ หมายถึง ร้อน รวมแล้วหมายถึง ดำและร้อน

นอกจากนี้แล้ว ยังมีคำว่า “โอเลี้ยง” ในภาษาไทยแปลว่า กาแฟดำเย็น ทำจากกาแฟผสมกับน้ำตาลหรือน้ำเชื่อมแล้วจึงใส่น้ำแข็งลงไป คำว่า โอเลี้ยง 乌凉 (wūliáng) ก็มาจากภาษาจีนแต้จิ๋ว เหมือนกันคำว่า โอ หมายถึง ดำ ส่วนคำว่า เลี้ยง หมายถึง เย็น รวมแล้วหมายถึง ดำและเย็น

1.88 สก ลก ชั่ว 福禄寿 (fú lù shòu ฝู่ ลู่ โช่ว)

“สก ลก ชั่ว” มาจากภาษาจีนว่า 福禄寿 (fú lù shòu) หรือว่า ซานชิง (三星 sānxīng) แปลว่า ดาว 3 ดวง “สก ลก ชั่ว” เป็น เทพเจ้าจีน 3 องค์ ซึ่งเป็นสัญลักษณ์แทนความเป็นมงคล 3 ประการ แห่งการอวยพรของจีน ปัจจุบันนิยมสร้างเป็นเทวรูปประดับตั้งวางอยู่ภายในบ้าน นิยมให้เพื่อเป็นของขวัญขึ้นบ้านใหม่หรือให้เป็นของฝากแก่ผู้ใหญ่ ซึ่ง สก ลก ชั่ว สามารถตั้งในห้องทำงาน หรือห้องโถง ห้องนั่งเล่นได้ ที่ห้ามคือห้องนอน ไม่เหมาะสม และควร ตั้งแยกจากรูปเคารพอื่น คือแยกโต๊ะที่วาง ตั้งในที่ที่เหมาะสม และให้สูงกว่า โต๊ะทำงาน

คนไทยส่วนมากรวมถึงคนจีนส่วนหนึ่งก็มักเข้าใจผิด คิดว่าเทพสก คือ เทพองค์กลางที่เป็นขุนนาง แท้จริงเทพสก คือเทพองค์ที่อุ้มเด็ก เพราะคำว่า ลก หมายถึง ขสภาพรรดาศักดิ์ จึงหมายถึงเทพองค์กลางที่เป็นขุนนาง บางทีจะถูกวาดคู่กับกวาง เพราะใน ภาษาจีน คำว่ากวางพ้องเสียงกับคำว่า ขสภาพรรดาศักดิ์ ส่วนเทพสกจะอุ้มเด็ก หมายถึงความสุขต่าง ๆ ในชีวิต พึงระวังการจำสับสนกัน

1.89 ฮวยจ้อ 蟹枣 (xièzǎo เชี่ยวจ่าว)

คำว่า “ฮวยจ้อ” เป็นคำยืมภาษาจีนในภาษาไทย เป็นชื่อของหวานชนิดหนึ่งของจีนทำจากเนื้อปูทะเลผสมหมู แห้ว และเครื่องปรุงอื่น ๆ แล้วใช้แผ่นฟองเต้าหู้ห่อ ม้วนเป็นแท่งยาว ๆ ใช้เชือกปอมัดให้เป็นลูก ๆ (แต่ในปัจจุบันอาจไม่ได้มัดให้เป็นลูก ๆ ก็ได้) จากนั้นนำไปนึ่งให้สุกแล้วจึงหั่นตามข้อที่มัดไว้ นำลงทอดในน้ำมันให้เหลืองกรอบ มักนิยมจิ้มน้ำจิ้มบ๊วยเจีย “ฮวยจ้อ” มีที่มาจากภาษาจีนถิ่นแต้จิ๋ว แปลตามรูปศัพท์ว่า “ปูพุทรา” ตามลักษณะที่มัดเป็นลูก ๆ

1.90 อื้อแซ 生鱼片 (shēngyúpiàn เซิงหยูเพียน)

“อื้อแซ” หมายถึง ปลาดิบ เป็นอาหารว่างประเภทต้มชาของจีน ภาษาไทยน่าจะรับคำนี้มาจากภาษาจีนถิ่นแต้จิ๋ว ปลาดิบจากจีนแพร่เข้าไปในญี่ปุ่น และไป “ได้ดิบได้ดี” ที่นั่น กลายเป็น “ซาซิมิ” ที่เป็นสัญลักษณ์อาหารญี่ปุ่นไป ทั้งยังแพร่ไปให้ผู้คนในหลายประเทศชื่นชอบกัน รวมทั้งในประเทศไทยด้วย ซึ่งน่าชื่นชมมาก เพราะชาวญี่ปุ่นสามารถยกระดับการกินปลาดิบจากการเสพรสอาหารไปสู่การเสพสุนทรียะ ปลาดิบญี่ปุ่นจึงเป็นศิลปะในอาหาร

ปัจจุบัน ชาวจีนส่วนใหญ่ไม่นิยมกินปลาดิบกันแล้ว ที่ยังพอหลงเหลืออยู่ในบางพื้นที่ของมณฑลกวางตุ้ง ซึ่งเป็นคนส่วนน้อยมาก ๆ ที่ยังคงกินปลาดิบกันอยู่ ส่วนชาวแต้จิ๋วในไทยก็ลดความนิยมกินปลาดิบลง บางคนถึงกับไม่เคยกินมาก่อนเลย ทว่าตามร้านอาหารจีนและภัตตาคารจีนของชาวแต้จิ๋วบางแห่ง ที่ยังมีปลาดิบขาย เรียกว่า อื้อแซ โดยนิยมใช้ปลาจีน

2. คำที่ยืมจากภาษาจีนกวางตุ้ง

2.1 ปาท่องโก๋ 白糖糕 (báitánggāo ปายถังเกา)

“ปาท่องโก๋” เป็นชื่อขนม ทำจากแป้งข้าวเจ้าหมักกับยีสต์และน้ำตาลทราย นานหลายชั่วโมงก่อนจะนำไปนึ่งให้สุก มักทำเป็นรูปสี่เหลี่ยม ลักษณะคล้ายขนมถ้วยฟู ภาษาจีนถิ่นกวางตุ้งออกเสียงว่า ปักถ่องโกว แปลว่า ขนมน้ำตาลขาว

ส่วนขนมที่คนไทยเรียกว่าปาท่องโก๋นั้น ตามคนจีนแต้จิ๋วเรียกว่า อี้จ้าวก้วย (油炸粿 yóuzhàguǒ) หมายถึง ขนมทอดน้ำมัน

2.2 หย้าฉา 饮茶 (yǐnchá หยิ่นฉา)

คำว่า “หย้าฉา” เป็นคำยืมภาษาจีน คำนี้ภาษาไทยจึงรับมาจากภาษาจีนถิ่นกวางตุ้ง คำนี้เป็นคำเพียงไม่กี่คำที่ไม่ใช่คำจีนแต้จิ๋ว คือเป็นคำจีนกวางตุ้ง รูปแบบการดื่มน้ำชาเป็นคนกวางตุ้งนำเข้าไปในประเทศไทยจนเป็นที่รู้จักกันว่า “โรงน้ำชา” และเป็นที่มาของคำว่า หย้าฉา ด้วยรูปแบบที่วันนี้ หยู้งที่ให้บริการจึงมักจะถูกเหยียดหยามว่าเป็นหยู้งชั้นต่ำ กระทั่งถูกนำมาใช้เป็นคำเปรียบเทียบกับหยู้งสำสอนหรือโสเภณีว่า เป็นผู้หยู้งหย้าฉาในที่สุด

2.3 เจียน 煎 (jiān เจียน)

“เจียน” มาจากภาษาจีนกลางว่า 煎 (jiān เจียน) เป็นวิธีการทำหรือการปรุงอาหารประเภทหนึ่ง หมายถึง ทอดในน้ำมันเดือด เมื่อชาวจีนเข้ามาประเทศไทยก็ย่อมถ่ายทอดวิธีการทำอาหารของตนให้แก่สังคมไทย แต่ในปัจจุบันนี้ เจียนที่อยู่ในความเข้าใจของคนไทยมักเกี่ยวข้องกับอาหารประเภทปลา เป็นชื่อเรียกอาหารชนิดหนึ่งทำจากปลาทอดแล้วปรุงด้วยเครื่อง ต่าง ๆ ว่า ปลาเจียน เช่น เจียนปลาสด ปลาเจียนในตำรา แม่ครัวหัวป่าก์ เล่ม 3 ของท่านผู้หยู้งเปลี่ยน ภาสกรวงศ์ สมัยรัชกาลที่ 5 มีกล่าวถึง “ปลาจะละเม็ดสดเจียน” คำนี้เป็นคำยืมภาษาจีนกวางตุ้ง และรับอิทธิพลเข้ามา อาหารที่ทำด้วยการทอดแบบนี้จึงเรียกว่า เจียน

2.4 ได้ฝุน 台风 (táifēng ไถเฟิง)

คำว่า “ได้ฝุน” เป็นชื่อพายุประเภทหนึ่งที่รู้จักกันดีและเป็นคำที่มาจากคำจีนกวางตุ้ง จะว่าไปแล้ว พายุได้ฝุนก็ไม่ต่างกับพายุชื่ออื่น ๆ โดยทั่วไป แต่ที่เรียกว่า ได้ฝุนก็เพราะเป็นพายุที่มักจะส่งผลกระทบต่อจีนอยู่เสมอ ส่วนประเทศไทยยังไม่ได้เจอได้ฝุนก็จริง แต่เท่าที่เจออยู่ทุกวันนี้ก็หนักเอาการอยู่ไม่น้อย แต่จะเกี่ยวกับผู้ปกครองประเทศหรือไม่นั้น คงต้องพิจารณาเอง

2.5 ไหมฝั้น 米粉 (mǐfěn หมี่เฟิ่น)

“ไหมฝั้น” ภาษาจีนกลางออกเสียงว่า 米粉 (mǐfěn หมี่เฟิ่น) คือ เส้นหมี่ขาวแบบจีนชนิดหนึ่ง คำนี้ภาษาไทยน่าจะรับมาจากภาษาจีนถิ่นกวางตุ้ง

ในจังหวัดภูเก็ตของไทย “เส้นไหมผืน” นิยมนำมาแช่น้ำแล้วลวก รับประทานกับแกงกะหรี่ไก่และผักลวกทำเป็นแกงกะหรี่ไหมผืนนั้นจัดเป็นเมนูหาทานยากเมนูหนึ่ง และเป็นอาหารขบเคี้ยวแบบดั้งเดิมในจังหวัดภูเก็ต ส่วนในจังหวัดที่อื่น ๆ น่าจะหาไม่เจอ

2.6 สะเก๋า 虾饺 (xiājiǎo เซียเจี้ยว)

“สะเก๋า” หมายถึง อาหารว่างอย่างหนึ่งของจีนกวางตุ้ง มักจะรับประทานเป็นอาหารเช้า สะเก๋า ถือเป็น 1 ใน 3 อาหารจานหลักต้นตำรับที่สำคัญของชาวกวางตุ้ง ซึ่งประกอบด้วย ขนมหีบ ชาลาเปาไส้หมู และสะเก๋า สะเก๋าใช้แผ่นแป้งห่อกุ้งแล้วนำไปนึ่ง คำนี้มีที่มาจากภาษาจีนว่า เกี้ยวกุ้ง ภาษาไทยน่าจะรับมาจากภาษาจีนถิ่นกวางตุ้ง

3. คำที่ยืมจากภาษาจีนกลาง

3.1 เกาเหลียง 高粱 (gāoliáng เกาเหลียง)

เมื่อกล่าวถึง “เกาเหลียง” ในภาษาไทยจะมีความหมายสองอย่าง คือ หมายถึง เหล้าขาวของจีนชนิดหนึ่งที่หมักด้วยข้าวเกาเหลียง และความหมายที่สองคือ ดินชนิดหนึ่ง นิยมใช้ปั้นทำเครื่องเคลือบดินเผา บางครั้งเรียกว่าดินเกาลิน

3.2 เกาลิน 高岭 (gāolíng เกาหลิง)

“เกาลิน” หมายถึงว่า ดินเกาเหลียง ซึ่งมาจากภาษาจีนว่า 高岭 (gāolíng เกาหลิง) มีสีขาว นุ่ม ซึ่งประกอบด้วยอนุภาคแบบแผ่นขนาดเล็กดินชนิดนี้ไม่ทำปฏิกิริยากับกรดหรือด่างไม่มีสารขจัดและมีการนำความร้อนและการนำไฟฟ้าต่ำ ดินเหนียวจะมีหลากหลายสี แต่เมื่อเผาไฟแล้ว ดินเหนียวบางชนิดก็จะเปลี่ยนเป็นสีขาวบริสุทธิ์ ดินเหนียวถูกนำมาใช้ในการทำเครื่องปั้นดินเผา ใช้เคลือบและเคลือบกระดาช และในตลาดอื่น ๆ อีกมากมาย

“เกาลิน” ในภาษาไทยหมายถึง ดินเกาเหลียง ซึ่งเป็นดินที่นิยมนำมาปั้นทำเครื่องเคลือบดินเผาและเครื่องปั้นดินเผาของจีนที่ใช้ดินเกาลินในการผลิตที่ขึ้นชื่อที่สุดก็คือเครื่องลายครามและเครื่องกังไสจากเมืองจิ่งเต๋อเจิน มณฑลเจียงซี

3.3 ชง 冲 (chōng ชง)

“ชง” เป็นวิธีการรดหรือผสมด้วยน้ำร้อนลงใบชา ยา หรือนม เป็นต้น คำนี้เป็นคำยืมภาษาจีนมีที่มาจากคำว่า 冲 (chōng) คำนี้น่าจะเป็นคำที่ภาษาไทยรับมาจากภาษาจีนกลาง เนื่องจากกรรมวิธีในการชงเป็นวัฒนธรรมจีนมาตั้งแต่โบราณซึ่งไทยรับมา เช่น การชงชา เป็นต้น

3.4 ปี้ 币 (bì ปี้)

“ปี้” ปรากฏการใช้ในภาษาไทยตั้งแต่สมัยอยุธยา หมายถึง เงินตรา และใช้ในคำว่า ผูกปี้ ซึ่งเป็นการเก็บเงินจากชาวจีนเข้ามาทำงานในประเทศไทยแต่ละปี ชาวจีนเหล่านี้

ต้องเสียเงินไปให้กับรัฐบาล รวมทั้งลูกหลานจีนที่เกิดในประเทศไทย เพื่อไม่ให้ต้องมีฐานะเป็นไพร่ ซึ่งต้องถูกเกณฑ์แรงงานลูกหลานจีนเหล่านี้จึงยอมผูกปี้ คือจ่ายเงินให้กับรัฐบาล ดังนั้น การผูกปี้ หมายถึง ผูกเงิน การผูกปี้จะมีสัญลักษณ์คือ ไข่ครึ่งประตูปตราผูกที่ข้อมือ

นอกจากนี้ “ปี้” ยังหมายถึงกระเบื้องถ้วยทองเหลือง หรือแก้วที่ทำเป็นเครื่องหมายสำหรับใช้แทนเงินในบ่อนเบี้ย

4. คำที่ยืมจากภาษาจีนฮกเกี้ยน

4.1 จิม 琴 (qín ฉิน)

คำว่า “จิม” ตรงกับภาษาจีนว่า จิม琴 (qín ฉิน) คำนี้ภาษาจีนถิ่นฮกเกี้ยน ออกเสียงว่า “จิม” ส่วนภาษาจีนถิ่นแต้จิ๋วออกเสียงว่า “คิม” ดังนั้น คำนี้น่าจะรับมาจากภาษาจีนถิ่นฮกเกี้ยน

จิมเป็นเครื่องดนตรีประเภทหนึ่งที่ไทยรับมาจากจีน โดยเริ่มนำมาใช้บรรเลงผสมในวงเครื่องสายไทยสมัยรัชกาลที่ 6 แต่จิมที่ไทยรับมานั้นเป็นชนิดดี ซึ่งชาวจีนแต้จิ๋วเรียกว่า “เอี้ยวคิม” หมายถึง จิมที่สั้น ส่วนชาวจีนทั่วไปเรียกว่า “เอี้ยคิม” หมายถึงจิมจากต่างประเทศ แสดงว่าจิมประเภทนี้ไม่ใช่เครื่องดนตรีเดิมของจีน

แม้จะเพิ่งมีการนำจิม (ประเภทที่ใช้ดี) มาใช้บรรเลงประกอบวงเครื่องสายในสมัยรัชกาลที่ 6 ก็ตาม แต่เครื่องดนตรีจีนประเภทจิมน่าจะเป็นที่รู้จักของคนไทยมาตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยาแล้ว ด้วยเหตุที่พบว่า มีเพลงสำเนียงจีนเพลงหนึ่งในสมัยกรุงศรีอยุธยา ชื่อว่า เพลงจิม

น่าสังเกตว่า คนไทยมักคิดว่าเครื่องดนตรีที่ขึงเบ้งบรรเลงบนกำแพงเมืองเพื่อหลวงสุมาลี ในสามก๊ก นั้นเป็น “จิม” (ประเภทดี) และกล่าวว่าขึงเบ้งดีจิมหลวงสุมาลี อย่างไรก็ดี ในสามก๊กฉบับเจ้าพระยาพระคลัง (หน) กล่าวว่า “ขึงเบ้งดีดกระจับปี้” แสดงว่าผู้แปล สามก๊กน่าจะรู้ว่าเครื่องดนตรีที่ขึงเบ้งใช้เป็นเครื่องดนตรีประเภทดีด จึงแปลว่า “กระจับปี้” ไม่แปลว่า “จิม” ซึ่งตามความเข้าใจของคนไทยเป็นเครื่องดนตรีประเภทดี ดังความในเนื้อเพลงจิมเล็กว่า (นวรรณ์ ภักดีคำ, 2553, น. 41)

โยธาสาเฮบ้างเสสรวล

ร้องเป็นลำนำน่านองใน

จิ่น ไปนั่งบนกำแพงแล้งดีจิม

ไพรีมิได้แจ้งแห่งยุบล

ขับครวญตามภาษาอักษาสัย

เรื่องขึงเบ้งเมื่อใช้อุบายกล

พยักยิ้มให้ข้าศึกนึกถอน

ก็เลิกทัพกลับพลริบหนีไป

4.2 ไข่เต๋า 菜头 (càitóu ไซโถว)

ไข่เต๋า หรือหัวไข่เต๋า เป็นคำยืมภาษาจีนในภาษาไทย แปลว่า หัวผักกาดขาว หัวไข่เต๋าเป็นพืชประเภทหัวหรือราก มีถิ่นกำเนิดมาจากประเทศจีน และเริ่มมีการแพร่หลายไปยังประเทศต่าง ๆ จากการอพยพย้ายถิ่นฐานของชาวจีน ดังนั้นชื่อของพืชชนิดนี้จึงมีทั้งไข่เต๋า ไข่โป้ว ผักกาดหัวจีน และหัวผักกาด ในขณะที่ภาษาจีนกลางเรียกว่า 萝卜 (luóbo หลัวโป) ส่วนชื่อวิทยาศาสตร์ของหัวไข่เต๋าคือ *Raphanus sativus* L. และในภาษาอังกฤษก็เรียกหัวไข่เต๋าว่า Chinese Radish

หัวไข่เต๋าหรือที่หลายคนเรียกว่าหัวผักกาด ในประเทศไทยเป็นผักประเภทหัวที่นำมาทำอาหารได้หลากหลาย และยังมีรสอร่อยอยู่ในตัวอีกด้วย ดังนั้นจึงไม่น่าแปลกใจที่คนไทยจะได้เห็นหัวไข่เต๋าดำในต้มซุป ต้มจืด และในน้ำชุบถ้วยเดียวเป็นประจำ

4.3 เต้าหู้ 豆腐 (dòufu ไต้ฝู)

“เต้าหู้” เป็นคำยืมภาษาจีนในภาษาไทย คำนี้ตรงกับภาษาจีนว่า 豆腐 (dòufu) ภาษาจีนถิ่นแต้จิ๋ว หรือภาษาจีนถิ่นฮกเกี้ยนออกเสียงว่า “เต้าหู้” ภาษาไทยน่าจะรับคำนี้มาจากภาษาจีนถิ่นแต้จิ๋ว หรือภาษาจีนถิ่นฮกเกี้ยน หมายถึงเครื่องประกอบอาหารทำจากถั่วเหลืองที่ไม่เป็นแป้งแล้วทำเป็นแผ่น ๆ

เต้าหู้เป็นอาหารที่อยู่คู่โลกของเรามาแล้ว ประเทศจีนซึ่งเป็นต้นตำรับมีวัฒนธรรมในการกินมาหลายชั่วอายุคนรวมถึงญี่ปุ่นซึ่งก็ได้รับเอาวัฒนธรรมนี้ไปในราวศตวรรษที่ 11 ชาวญี่ปุ่นมักจะมีเต้าหู้บนโต๊ะอาหารเกือบทุกมื้อ ในประเทศอื่น ๆ พึงหันมาสนใจกินเต้าหู้เมื่อไม่นานมานี้ สำหรับในประเทศไทยมีเต้าหู้อยู่หลายชนิด ส่วนมากเป็นเต้าหู้ที่ทำสำเร็จออกมาเป็นแผ่น ๆ มีทั้งชนิดสีเหลืองและสีขาว ทุกวันนี้เต้าหู้เป็นอาหารที่คนไทยนิยมอย่างสูง

สรุปได้ว่า ในสังคมไทย คำยืมภาษาจีนในภาษาไทยปัจจุบันส่วนใหญ่จะเป็นคำที่ยืมจากภาษาจีนแต้จิ๋ว ในส่วนนี้จึงมีบริบททางประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และสังคมของจีนเข้ามาประกอบการอธิบายด้วย อีกส่วนหนึ่งที่สำคัญเป็นการอธิบายคำนั้นในบริบทของสังคมไทยว่าคนไทยใช้ตรงกับความหมายเดิมหรือแตกต่างในคำจีน โดยเปรียบเทียบให้เห็นเพื่อให้เข้าใจได้มากขึ้น

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 2 ประการ คือ 1) เพื่อศึกษาคำยืมภาษาจีนในภาษาไทย 2) เพื่อศึกษาประเภทของคำยืมที่สะท้อนการสื่อสารข้ามวัฒนธรรมภาษาจีนในภาษาไทย ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย คือ คำยืมภาษาจีนที่ผู้วิจัยรวบรวมจากพจนานุกรม และหนังสือที่เกี่ยวข้อง จำนวน 4 เล่ม ผู้วิจัยศึกษาวิเคราะห์ประเภท ที่มา ความหมาย และลักษณะของคำยืม คำยืมที่สะท้อนการสื่อสารข้ามวัฒนธรรมในภาษาไทยโดยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

สรุปผลการวิจัย

1. ประเภทของคำยืมภาษาจีนในภาษาไทย พบว่า คำยืมทั้งหมดที่รวบรวมจากเอกสารและสิ่งพิมพ์อ้างอิงต่าง ๆ มีจำนวน 223 คำ จากคำเหล่านี้ ผู้วิจัยสามารถแบ่งออกเป็น 8 ประเภท ได้แก่ ประเภทที่ 1 อาหารและการปรุงอาหาร จำนวน 103 คำ คิดเป็นร้อยละ 46.2 ประเภทที่ 2 เครื่องยนต์และบุคคล จำนวน 21 คำ คิดเป็นร้อยละ 9.4 ประเภทที่ 3 เครื่องมือและเครื่องใช้ จำนวน 35 คำ คิดเป็นร้อยละ 15.7 ประเภทที่ 4 การเล่นเกมและมหรสพ จำนวน 19 คำ คิดเป็นร้อยละ 8.5 ประเภทที่ 5 เครื่องแต่งกาย จำนวน 9 คำ คิดเป็นร้อยละ 4.0 ประเภทที่ 6 ความเชื่อและศาสนา จำนวน 10 คำ คิดเป็นร้อยละ 4.5 ประเภทที่ 7 ประเพณี จำนวน 7 คำ คิดเป็นร้อยละ 3.2 และประเภทที่ 8 ธรรมชาติ จำนวน 19 คำ คิดเป็นร้อยละ 8.5

การรับคำยืมภาษาจีนเข้ามาในสังคมไทย สรุปได้ว่า คำยืมภาษาจีนในภาษาไทยปัจจุบันนั้นยืมมาจากประเภทอาหารมากที่สุด และยืมมาจากประเภทเครื่องมือเครื่องใช้เป็นอันดับรองลงมา

2. ประเภทของคำยืมที่สะท้อนการสื่อสารข้ามวัฒนธรรมจีนในภาษาไทย

จากการศึกษาวิเคราะห์ประเภทของคำยืม ผู้วิจัยเลือก 103 คำมาอธิบายคำยืมกลุ่มนี้ที่สะท้อนการสื่อสารข้ามวัฒนธรรม พบว่า

2.1 คำที่ผู้วิจัยเลือกมาอธิบายมากกว่าร้อยละห้าเป็นคำที่มาจากภาษาจีน และมาจากประเทศจีนถิ่นไหหลำ ตัวอย่างเช่น คำว่า “ซาเลาเปา” เป็นคำยืมภาษาจีน ภาษาจีนกลางเรียกว่า 包子 (bāozi เปาจี) คำนี้ภาษาจีนถิ่นแต้จิ๋วออกเสียงว่า “ซอลอเปา”

2.2 คำยืมจีนกลุ่มนี้เป็นคำยืมที่คนไทยรู้จัก เมื่อพูดถึงคำใดคำหนึ่งที่เป็นคำยืมภาษาจีนแล้ว คนไทยส่วนใหญ่จะรู้จัก

2.3 คำยืมจีนกลุ่มนี้เคยใช้กันในอดีต คำยืมบางคำเคยมีการใช้กันเป็นปกติมาก่อน และเมื่อสังคมไทยเปลี่ยนตามกาลเวลา คำเหล่านี้ค่อย ๆ เลือนไปจากการใช้หรือการรู้จักในที่สุด การเลือกและนำคำยืมจีนในกลุ่มนี้มาอธิบาย เพื่อต้องการบันทึกให้เห็นว่า ครั้งหนึ่งสังคมไทยเคยใช้คำนี้มาก่อน และเมื่อไม่ใช้แล้วก็จะเห็นต่อไปว่า การเปลี่ยนแปลงของสังคมไทย นับว่ามีผลต่อการเปลี่ยนแปลงการใช้ภาษาไปด้วย ดังนั้น การบันทึกเอาไว้เป็นหลักฐานน่าจะเป็นประโยชน์แก่การศึกษาคำยืมภาษาจีนในภาษาไทย เช่นคำว่า “เกี๊ยว” ในสมัยก่อน เกี๊ยวเป็นคำที่รู้จักกันแพร่หลายในประเทศไทย แต่ปัจจุบันคนไทยรู้จักน้อยลงไปแล้ว

2.4 จากการเลือกคำยืมจีนกลุ่มนี้เป็นคำที่สะท้อนการสื่อสารข้ามวัฒนธรรมของสังคมจีนกับไทย แสดงให้เห็นว่า คำในกลุ่มนี้การใช้ในภาษาไทย ความหมายที่กว้างกว่าหรือความหมายเดิม หรือความหมายเปลี่ยนแปลงไปในภาษาไทย คำเหล่านี้สะท้อนให้เห็นการสื่อสารข้ามวัฒนธรรมทางสังคมไทยกับจีน เช่นคำว่า เจียว 焦 (jiāo) ในภาษาจีนเป็นคำคุณศัพท์ หมายถึง ความกรอบไหม้ของอาหารหรือสิ่งของทั่วไป ถ้าเป็นอาหารส่วนมากจะใช้น้ำมันร้อนที่มีปริมาณไม่มาก เชื่อว่าคำที่คนไทยนำเข้ามามีมาก่อนคือ ไข่เจียว และคนไทยอาจเพิ่งจะรู้จักการเจียวเมื่อคนจีนอพยพเข้ามาและนำวิธีมาใช้ในเมืองไทย หลังจากนั้น จึงใช้คำนี้เป็นคำกริยาด้วย และนำคำว่า “เจียว” มาต่อท้ายคำนามต่าง ๆ เช่น ไข่เจียว กระเทียมเจียว เป็นต้น

จากการวิเคราะห์ประเภทของคำยืม ผู้วิจัยแบ่งคำยืมออกเป็นคำยืมภาษาจีนถิ่นต่าง ๆ ได้แก่ คำยืมจากภาษาจีนแต้จิ๋ว จำนวน 191 คำ คิดเป็นร้อยละ 85.8 คำยืมจากภาษาจีนกวางตุ้ง จำนวน 16 คำ คิดเป็นร้อยละ 7.2 คำยืมจากภาษาจีนกลาง จำนวน 8 คำ คิดเป็นร้อยละ 3.6 คำยืมจากภาษาจีนฮกเกี้ยน จำนวน 8 คำ คิดเป็นร้อยละ 3.6 สรุปได้ว่า คำยืมภาษาจีนในภาษาไทยปัจจุบันนี้ยืมมาจากภาษาจีนถิ่นแต้จิ๋วมากที่สุด และยืมมาจากภาษาจีนกวางตุ้งเป็นอันดับรองลงมา

อภิปรายผล

จากการวิเคราะห์คำยืมภาษาจีนในภาษาไทยที่สะท้อนการสื่อสารข้ามวัฒนธรรม พบว่า ภาษาจีนเป็นภาษาประเภทหนึ่งที่นิยมใช้ในภาษาไทย ชาวจีนแต่จิ๋วอพยพเข้ามาอาศัยอยู่ในประเทศไทยนานมาแล้ว นำภาษาจีนถิ่นแต้จิ๋วเข้ามาปะปนในภาษาไทย ทำให้ภาษาจีนแต้จิ๋วเข้ามามีอิทธิพลต่อภาษาไทยเป็นอย่างมาก ซึ่งสอดคล้องกับ นักภาษาศาสตร์ที่ชื่อว่า โรเมน (Romaine, 2559, น. 228) กล่าวว่า การสลับภาษาในสังคมไทยเป็นการสลับภาษาระหว่างภาษาไทยกับภาษาประจำชาติพันธุ์หรือกับภาษาต่างประเทศ เช่น การสลับระหว่างภาษาจีนแต้จิ๋วกับภาษาไทย

จากการวิเคราะห์ที่มาของคำยืมภาษาจีนในภาษาไทย พบว่า คำยืมภาษาจีนในภาษาไทยปัจจุบันนั้นยืมมาจากภาษาจีนถิ่นแต้จิ๋วมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 85.8 คำยืมมาจากภาษาจีนกวางตุ้งเป็นอันดับรองลงมา คิดเป็นร้อยละ 7.2 ส่วนภาษาจีนฮกเกี้ยนกับภาษาจีนกลางเป็นอันดับเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 3.6 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กว่างลี หวง (2555, น. 293) ที่กล่าวว่า “...คำที่สัมพันธ์กับคำในภาษาจีนแต้จิ๋วจำนวนมากที่สุด รองลงมาเป็นภาษาจีนกวางตุ้งและภาษาจีนกลาง” และงานวิจัยของ ปราณี กายอรุณสิทธิ (2527, น. 320) ที่กล่าวว่า “คำยืมภาษาจีนในภาษาไทยมี 463 คำส่วนใหญ่เป็นคำยืมภาษาจีนแต้จิ๋ว ซึ่งมีจำนวน 202 คำ คิดเป็นร้อยละ 43.46 และเป็นคำยืมที่มากเป็นอันดับหนึ่งของคำยืมภาษาจีนทั้งหมด...” วิชุดา พรายยงค์ (2556, น. 118) ที่กล่าวว่า “...คำยืมภาษาจีนแต้จิ๋วมากที่สุด เนื่องจากในสมัยกรุงธนบุรีจีนแต้จิ๋วได้รับการยกย่องจากสมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรีให้เป็นเงินหลวง เนื่องจากพระองค์ทรงมีเชื้อสายจีนแต้จิ๋วและชาวจีนเหล่านี้ช่วยกอบกู้บ้านเมือง”

จากการวิเคราะห์ประเภทของคำยืมภาษาจีนในภาษาไทยที่สะท้อนการสื่อสารข้ามวัฒนธรรม พบว่า ในการรับคำยืมภาษาจีนเข้ามาในสังคมไทย คำที่ยืมจากประเภทรับประทานอาหารมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 48 ส่วนคำยืมที่มาจากเครื่องใช้เป็นอันดับรองลงมา คิดเป็นร้อยละ 15.2 เพราะตั้งแต่สมัยสุโขทัย คนจีนเข้ามาทำมาหากินในเมืองไทย ชาวจีนเหล่านี้มีความชำนาญเอกลักษณ์ที่สำคัญของชาวจีนซึ่งทั่วโลกกราบทราบกันดี คือ ความสามารถในการค้า ทำให้พวกเขาก่อร่างสร้างตัวอย่างมั่นคงในประเทศไทย มีนักธุรกิจที่ร่ำรวยอันดับต้น ๆ การก่อสร้างร้านเหล่านี้ส่วนใหญ่จะเป็นร้านอาหาร เมื่อชาวจีนอพยพพาเข้ามาตั้งอยู่ในเมืองไทย ได้นำวัฒนธรรม วิถีชีวิต อาหารของสังคมชาวจีนเข้ามาในสังคมไทย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อมรา ประสิทธิ์ รัฐสินธุ์ (2542, น. 98) กล่าวว่า “ชาวจีนที่ย้ายมาปักหลักในประเทศไทย ใกล้เคียงชาวบ้าน ไม่เป็นภาษาวิชาการหรือภาษาศาสนา แต่เป็นภาษาที่ต้องการใช้ในชีวิตประจำวัน โดยเฉพาะเป็นภาษาที่เกี่ยวกับอาหาร” แต่ไม่ตรงกับงานวิจัยของวิชุดา พรายยงค์ (2556, น. 117) ที่กล่าวว่า “ผลการวิจัยพบคำยืมภาษาจีนในวรรณกรรมสมัยกรุงธนบุรี ประเภทคำเรียกเครื่องใช้ สิ่งประดิษฐ์มีจำนวนมากที่สุด”

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 สามารถนำผลวิจัยไปประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนเรื่องการใช้คำยืมภาษาต่างประเทศ

1.2 ผลการวิจัยจะเป็นแนวทางในการศึกษาเรื่องคำยืมในภาษาไทยที่สะท้อนการข้ามวัฒนธรรมกับภาษาต่างประเทศอื่น ๆ

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาคำยืมภาษาอื่น ๆ ที่ใช้ในภาษาไทย

2.2 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบคำยืมภาษาอื่นที่สะท้อนการสื่อสารข้ามวัฒนธรรมในภาษาไทย

บรรณานุกรม

- กิตติ โล่ห์เพชรรัตน์. (2554). *ลูกหลานจีนในสยาม*. กรุงเทพฯ: ก้าวแรก.
- กว้างหลี่ หวง. (2555). *การศึกษาเชิงวิเคราะห์คำยืมภาษาจีนในภาษาไทย*. (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์).
- กรรณิการ์ พันชนะ. (2559). *หลักภาษาไทย*. เชียงใหม่: ภาควิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- คณินิจ ปัทมปราณี. (2542). *ศึกษาคำยืมภาษาจีนที่ใช้ในภาษาไทยถิ่น คำบล่อย่าง อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา*. สงขลา: มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- จุฑาพรรษ์ (จามจุรี) ผดุงชีวิต. (2551). *วัฒนธรรม การสื่อสาร และอัตลักษณ์*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- เฉลิม ขงบุญเกิด. (2516). *ภาษาไทย ภาษาจีน*. กรุงเทพฯ: หน่วยศึกษานิเทศก์กรมการศึกษาพิเศษ.
- ชนารัตน์ ยิ้มแย้ม. (2557). *การสื่อสารข้ามวัฒนธรรมผ่านซีรีส์เกาหลี*. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ดวงมน จิตรจำนงค์ และอาภาพรณ วรรณโชติ. (2529). *ลักษณะสำคัญของภาษาไทย*. สงขลา: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ดิฐ ศรีนราวัฒน์. (2559). *ภาษาและภาษาศาสตร์*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- นลินลักษณ์ หอมหวล. (2556). *การใช้คำจีนสกเกี้ยนของคนที่ย้ายอยู่ในจังหวัดภูเก็ตตามตัวแปรทางสังคมบางประการ*. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- เมตตา วิวัฒนานุกูล (กฟตวิทย์). (2559). *การสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มัลลิกา มาภา. (2559). *ภาษาต่างประเทศในภาษาไทย*. อุตรธานี: คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรธานี.
- ปราณี กายอรุณสุทธิ. (2526). *คำยืมภาษาจีนในภาษาไทยปัจจุบัน*. (วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาภาษาไทย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย).
- ฝ่ายวิชาการภาษาไทย. (2553). *พจนานุกรมไทย ฉบับทันสมัยและสมบูรณ์*. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดดูเลชั่น
- ภรณ์ ยี่ถิ้น. (2559). *โกปี้: วิถีชีวิตคนตรัง*. สงขลา: สาขาวิชาพัฒนามนุษย์และสังคม มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

- แพรวไพลม บุญชะพลี. (2547). *คำยืมจากภาษาฝรั่งเศสในภาษาไทยปัจจุบัน*. (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, ภาควิชาภาษาตะวันตก คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย).
- พิชณี โสคติโยธิน. (2555). กระบวนการเปลี่ยนแปลงความหมายของคำยืมภาษาแต้จิ๋วในภาษาไทย. *วารสารจีนศึกษา*, 5(5), 129 – 162.
- รุ่งรัตน์ ทองสกุล. (2544). *วิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงการใช้คำยืมภาษาจีนสกเกี้ยนของชาวไทยเชื้อสายจีนสามระดับอายุในจังหวัดภูเก็ต*. (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, วิชาเอกภาษาไทย มหาวิทยาลัยทักษิณ).
- ละเอียด ฝอยทอง. (2550). *กลวิธีการใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารระหว่างผู้หญิงไทยกับคู่สมรสชาวต่างชาติ*. (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย).
- วิไลศักดิ์ กิ่งคำ. (2550). *ภาษาต่างประเทศในภาษาไทย*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- วิไลวรรณ ขนิษฐนันท์. (2550). อิทธิพลภาษาอังกฤษ ภาษาเขมร และภาษาจีนในภาษาไทย: มุมมองใหม่. *วารสารภาษาและภาษาศาสตร์*, 26(1), 1 – 24.
- วิชุดา พรายขงค์. (2556). *คำยืมภาษาจีนในวรรณกรรมสมัยกรุงธนบุรี: การศึกษาเชิงสังคมและวัฒนธรรม*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ศุภกร เลิศอมรมิสุข. (2556). *พัฒนาการของคำยืมภาษาจีนที่ปรากฏในพจนานุกรมไทย*. (วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร).
- สุธิวงศ์ พงศ์ไพบูลย์. (2535). *หลักภาษาไทย*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- สัญญา สอนบุญทอง. (2558). *การสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่าน ชุด มารยาทไทย สำหรับผู้อ่านภาษาไทยแบบข้ามวัฒนธรรม ระดับประถมศึกษาปีที่ 6*. (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่).
- อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. (2540). *ภาษาไทยในสังคมไทย ความหลากหลาย การเปลี่ยนแปลง และการพัฒนา*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อรณิชา ชนะเลิศ. (2558, กุมภาพันธ์, 11). *Ethnic. Cuture. Social. Foods*. สืบค้นจาก <https://beeonc.wordpress.com>
- Jandt, F. E. (1988). *Intercultural Communication : An Introduction*. Thousand Oaks : Sage Publication.

Qin, X. (2017). *The Influence of Chinese Food Culture on Thailand from the Chinese*

Loanwords in Thai. Guangxi : Guangxi University for Nationalities.

Shen, H. (2008). *Thai Language Adopt Chinese Language Case* Xiamen: Xiamen University.

Thai Culture BUU. (2553, ตุลาคม, 5). *เส้นทางสู่วิถีไทยรู้จักวัฒนธรรมและประเพณีไทยให้มากกว่าที่ตาเห็น*. สืบค้นจาก <https://thaiculturebuu.wordpress.com>

Wang, Y. (2017). *On the Phenomenon of Chinese Loanwords in Thai*. Si Chuan: Si Chuan University.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์

1. รองศาสตราจารย์ ดร. วีระศักดิ์ ชมภูคำ	คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์กรรณิการ์ พันชนะ	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
3. อาจารย์ ดร. ขวัญใจ กิจชาลรัตน์	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

ภาคผนวก ข

หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

ที่ อว. ๐๖๑๒.๑๔.๐๑/ว.๑๒๒๓/

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
๒๐๒ ถนนช้างเผือก อ.เมือง
จ.เชียงใหม่ ๕๐๓๐๐

๑๖ กันยายน ๒๕๖๒

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.วีระศักดิ์ ชมภูคำ

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์ จำนวน ๑ ชุด

ด้วยบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ได้อนุมัติให้ MISS LI WEILING นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย การทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “คำยืมภาษาจีนในภาษาไทยที่สะท้อนการสื่อสารข้ามวัฒนธรรม” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรรณิตา ถึงแสง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย เห็นว่าท่านเป็นผู้มีประสบการณ์เกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี โดยนักศึกษาได้ประสานกับท่านแล้ว บัณฑิตวิทยาลัย จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตรวจสอบและให้ความเห็นเกี่ยวกับเครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์ ดังเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กมลนังษ์ พลวัน)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

บัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์. ๐๕๓-๘๘๕๙๙๙

โทรสาร. ๐๕๓-๘๘๕๙๙๙

แบบประเมิน~~การ~~ความสอดคล้อง (IOC) ของแบบตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือของ ^{นักวิจัย}

คำยืมภาษาจีนในภาษาไทยที่สะท้อนการสื่อสารข้ามวัฒนธรรม โดย ผู้เชี่ยวชาญ

คำชี้แจง ^{โปรด} ขอให้ท่านผู้เชี่ยวชาญได้กรุณาแสดงความคิดเห็นของท่านที่มีต่อแบบเก็บข้อมูลคำยืมภาษาจีนในภาษาไทยที่สะท้อนการสื่อสารข้ามวัฒนธรรม โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องความคิดเห็นของท่านพร้อมเขียนข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการนำไปพิจารณาปรับปรุงต่อไป

+1 หมายถึง แน่ใจ / ถูกต้อง / สอดคล้อง / เหมาะสม

0 หมายถึง ไม่แน่ใจ

-1 หมายถึง ยังไม่ถูกต้อง / ไม่สอดคล้อง / ไม่เหมาะสม

ข้อ	รายการของความคิดเห็น	ความคิดเห็น			หมายเหตุ
		+1	0	-1	
แบบเก็บข้อมูลคำยืมภาษาจีนที่ใช้ในภาษาไทย					
1	รูปแบบตารางมีความเหมาะสมและชัดเจน	/			
2	ประเด็นการวิเคราะห์ในแต่ละช่องเหมาะสมและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย	/			
3	คำยืมภาษาจีนในภาษาไทยชัดเจนและเหมาะสม	/			
4	ที่มาของคำยืมจากภาษาจีนท้องถิ่นชัดเจนและเหมาะสม	/			
5	ภาษาจีนกลางชัดเจนและเหมาะสม	/			
6	หน้าที่ของคำชัดเจนและเหมาะสม	/			
7	การออกเสียงภาษาจีนชัดเจนและเหมาะสม	/			

8	ความหมายในภาษาไทยชัดเจนและเหมาะสม	/			
แบบบันทึกคำสัมภาษณ์ที่สะท้อนการสื่อสารข้ามวัฒนธรรม					
1	รูปแบบตารางมีความเหมาะสมและชัดเจน	/			
2	ประเด็นการวิเคราะห์ในแต่ละช่องเหมาะสม และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย	/			
3	ประเภทของคำสัมภาษณ์ที่สะท้อนการ สื่อสารข้ามวัฒนธรรมชัดเจนและเหมาะสม	/			

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

ลงชื่อ ผู้ประเมิน

(ดร.วิระศักดิ์ วัฒนคำ)

๒๗ / ๑๑. / ๖๒

ที่ อว. ๐๖๑๒.๑๔.๐๑/ว.๑๒๒๓

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
๒๐๒ ถนนช้างเผือก อ.เมือง
จ.เชียงใหม่ ๕๐๓๐๐

๑๖ กันยายน ๒๕๖๒

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์กรรณิการ์ พันชนะ

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์ จำนวน ๑ ชุด

ด้วยบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ได้อนุมัติให้ MISS LI WEILING นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย การทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “คำยืมภาษาจีนในภาษาไทยที่สะท้อนการสื่อสารข้ามวัฒนธรรม” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรรณิตา ถึงแสง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย เห็นว่าท่านเป็นผู้มีประสบการณ์เกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี โดยนักศึกษาได้ประสานกับท่านแล้ว บัณฑิตวิทยาลัย จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตรวจสอบและให้ความเห็นเกี่ยวกับเครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์ ดังเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กมลณัฐ พลวัน)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

บัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์. ๐๕๓-๘๘๕๕๙๙

โทรสาร. ๐๕๓-๘๘๕๕๙๙

แบบประเมินค่าความสอดคล้อง (IOC) ของแบบตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือของ

คำยืมภาษาจีนในภาษาไทยที่สะท้อนการสื่อสารข้ามวัฒนธรรม โดย ผู้เชี่ยวชาญ

คำชี้แจง ขอให้ท่านผู้เชี่ยวชาญได้กรุณาแสดงความคิดเห็นของท่านที่มีต่อแบบเก็บข้อมูลคำยืมภาษาจีนในภาษาไทยที่สะท้อนการสื่อสารข้ามวัฒนธรรม โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องความคิดเห็นของท่านพร้อมเขียนข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการนำไปพิจารณาปรับปรุงต่อไป

+1 หมายถึง แน่ใจ / ถูกต้อง / สอดคล้อง / เหมาะสม

0 หมายถึง ไม่แน่ใจ

-1 หมายถึง ยังไม่ถูกต้อง / ไม่สอดคล้อง / ไม่เหมาะสม

ข้อ	รายการของความคิดเห็น	ความคิดเห็น			หมายเหตุ
		+1	0	-1	
แบบเก็บข้อมูลคำยืมภาษาจีนที่ใช้ในภาษาไทย					
1	รูปแบบตารางมีความเหมาะสมและชัดเจน	✓			
2	ประเด็นการวิเคราะห์ในแต่ละช่องเหมาะสม และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย	✓			
3	คำยืมภาษาจีนในภาษาไทยชัดเจนและ เหมาะสม	✓			
4	ที่มาของคำยืมจากภาษาจีนท้องถิ่นชัดเจนและ เหมาะสม	✓			
5	ภาษาจีนกลางชัดเจนและเหมาะสม	✓			
6	หน้าที่ของคำชัดเจนและเหมาะสม	✓			
7	การออกเสียงภาษาจีนชัดเจนและเหมาะสม	✓			

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

(ณ.มรส.สง. พันธ.)

ที่ ขว. ๐๖๑๒.๑๔.๐๑/ว.๑๒๒๓

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
๒๐๒ ถนนช้างเผือก อ.เมือง
จ.เชียงใหม่ ๕๐๓๐๐

๑๖ กันยายน ๒๕๖๒

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน อาจารย์ ดร.ขวัญใจ กิจชาลรัตน์

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์ จำนวน ๑ ชุด

ด้วยบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ได้อนุมัติให้ MISS LI WEILING นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย การทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “คำยืมภาษาจีนในภาษาไทยที่สะท้อนการสื่อสารข้ามวัฒนธรรม” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรรณิตา ถึงแสง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย เห็นว่าท่านเป็นผู้มีประสบการณ์เกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี โดยนักศึกษาได้ประสานกับท่านแล้ว บัณฑิตวิทยาลัย จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตรวจสอบและให้ความเห็นเกี่ยวกับเครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์ ดังเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กมลณัฐ พลวัน)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

บัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์. ๐๕๓-๔๔๕๙๙๙

โทรสาร. ๐๕๓-๔๔๕๙๙๙

แบบประเมินค่าความสอดคล้อง (IOC) ของแบบตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือของ

คำยืมภาษาจีนในภาษาไทยที่สะท้อนการสื่อสารข้ามวัฒนธรรม โดย ผู้เชี่ยวชาญ

คำชี้แจง ขอให้ท่านผู้เชี่ยวชาญได้กรุณาแสดงความคิดเห็นของท่านที่มีต่อแบบเก็บข้อมูลคำยืม

ภาษาจีนในภาษาไทยที่สะท้อนการสื่อสารข้ามวัฒนธรรม โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง

ความคิดเห็นของท่านพร้อมเขียนข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการนำไปพิจารณาปรับปรุงต่อไป

+1 หมายถึง เห็นใจ / ถูกต้อง / สอดคล้อง / เหมาะสม

0 หมายถึง ไม่เห็นใจ

-1 หมายถึง ยังไม่ถูกต้อง / ไม่สอดคล้อง / ไม่เหมาะสม

ข้อ	รายการของความคิดเห็น	ความคิดเห็น			หมายเหตุ
		+1	0	-1	
แบบเก็บข้อมูลคำยืมภาษาจีนที่ใช้ในภาษาไทย					
1	รูปแบบตารางมีความเหมาะสมและชัดเจน	✓			
2	ประเด็นการวิเคราะห์ในแต่ละช่องเหมาะสม และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย	✓			
3	คำยืมภาษาจีนในภาษาไทยชัดเจนและ เหมาะสม	✓			
4	ที่มาของคำยืมจากภาษาจีนท้องถิ่นชัดเจนและ เหมาะสม	✓			
5	ภาษาจีนกลางชัดเจนและเหมาะสม				
6	หน้าที่ของคำชัดเจนและเหมาะสม				
7	การออกเสียงภาษาจีนชัดเจนและเหมาะสม				

8	ความหมายในภาษาไทยชัดเจนและเหมาะสม	✓			
แบบบันทึกคำยืมภาษาจีนที่สะท้อนการสื่อสารข้ามวัฒนธรรม					
1	รูปแบบตารางมีความเหมาะสมและชัดเจน	✓			
2	ประเด็นการวิเคราะห์ในแต่ละช่องเหมาะสม และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย	✓			
3	ประเภทของคำยืมภาษาจีนที่สะท้อนการ สื่อสารข้ามวัฒนธรรมชัดเจนและเหมาะสม	✓			

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

ลงชื่อ กมลไพ ผู้ประเมิน

(๐๗. กรกฎาคม ๒๕๖๒)

...../...../.....

การตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือ

การหาความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดมุ่งหมายของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ในการพิจารณาข้อคำถามข้อที่ 1 – 11 กับจุดประสงค์ โดยนำคะแนนของผู้เชี่ยวชาญมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง โดยใช้สูตรของโรวินลลี และแฮมเบลตัน มีสูตรการคำนวณ ดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

กำหนดให้

IOC หมายถึง ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์
 $\sum R$ หมายถึง ผลรวมของคะแนนจากการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ
 N หมายถึง จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ มีดังนี้

ข้อที่	คนที่ 1			คนที่ 2			คนที่ 3			ผลรวม $\sum R$	$IOC = \frac{\sum R}{N}$	ผล การวิเคราะห์
	+1	0	-1	+1	0	-1	+1	0	-1			
แบบเก็บข้อมูลคำสัมภาษณ์ภาษาจีนที่ใช้ในภาษาไทย												
1	/			/			/			3	$= \frac{3}{3} = 1$	นำไปใช้ได้
2	/			/			/			3	$= \frac{3}{3} = 1$	นำไปใช้ได้
3	/			/			/			3	$= \frac{3}{3} = 1$	นำไปใช้ได้
4	/			/			/			3	$= \frac{3}{3} = 1$	นำไปใช้ได้
5	/			/			/			3	$= \frac{3}{3} = 1$	นำไปใช้ได้
6	/			/			/			3	$= \frac{3}{3} = 1$	นำไปใช้ได้
7	/			/			/			3	$= \frac{3}{3} = 1$	นำไปใช้ได้
8	/			/			/			3	$= \frac{3}{3} = 1$	นำไปใช้ได้
แบบบันทึกคำสัมภาษณ์ภาษาจีนที่สะท้อนการสื่อสารข้ามวัฒนธรรม												
1	/			/			/			3	$= \frac{3}{3} = 1$	นำไปใช้ได้
2	/			/			/			3	$= \frac{3}{3} = 1$	นำไปใช้ได้
3	/			/			/			3	$= \frac{3}{3} = 1$	นำไปใช้ได้

ภาคผนวก ค

คำยืมภาษาจีนที่ใช้ในภาษาไทย

การวิเคราะห์ด้านประเภทนี้ผู้ศึกษาแบ่งประเภทคำยืมภาษาจีนออกเป็น 8 ประเภท ดังนี้

1. ประเภทที่เกี่ยวกับอาหารและการปรุงอาหาร คือ ประเภทที่รวมคำศัพท์ที่มีความหมายเกี่ยวกับอาหาร ขนม เครื่องดื่ม พืช และสัตว์ที่สามารถนำมาปรุงได้ รวมถึงคำเรียกวิธีปรุงอาหาร และเครื่องดื่ม พบจำนวนคำยืมภาษาจีน 103 คำ ตามตารางต่อไปนี้

ลำดับ	คำยืมภาษาจีนในภาษาไทย	ที่มาของคำยืม	ภาษาจีนกลาง	หน้าที่ของคำ	การออกเสียงในภาษาจีน	ความหมายในภาษาไทย
1	กะลอจี	แต้จิ๋ว	糯米糍 (nuòmǐcí)	น.	นัวหมี่ลือ	ชื่อขนมของจีนชนิดหนึ่ง ทำด้วยแป้งข้าวเหนียวทอดไฟอ่อน ๆ เวลากินคลุกผงสมน้ำตาลทรายขาว
2	กงไฉ่	แต้จิ๋ว	贡菜 (gòngcài)	น.	กั้งซ่าย	ผักกาดเค็มชนิดหนึ่งของจีน
3	กวา	จีนกลาง	瓜 (guā)	น.	กวา	แตงกวา
4	กวยจั๊พ	แต้จิ๋ว	粿汁 (guǒzhī)	น.	กั่วจือ	ขนมที่เปี๊ยก
5	กวยจี๊	แต้จิ๋ว	瓜子 (guāzi)	น.	กวาจือ	เมล็ดแตงโม
6	ก้วยเตี่ยว	แต้จิ๋ว	粿条 (guǒtiáo)	น.	กั่วเถียว	เป็นหนึ่งในอาหารประเภทเส้นของจีน
7	กาน้ำ	แต้จิ๋ว	橄榄 (gǎnlǎn)	น.	ก้านหล่าน	ต้นสมอ หรือผลสมอ
8	กวยซ่าย	แต้จิ๋ว	韭菜 (jiǔcài)	น.	จิวซ่าย	ผักชนิดหนึ่งของจีน
9	กุนเชียง	แต้จิ๋ว	腊肠 (làcháng)	น.	ล่าฉาง	ไส้กรอกจีน
10	กูด	กวางตุ้ง	蕨菜 (juécài)	น.	จู้ไฉ่	ผักใบคล้ายใบโหระพา

ลำดับ	คำยืม ภาษาจีนใน ภาษาไทย	ที่มาของ คำยืม	ภาษาจีนกลาง	หน้าที่ ของคำ	การออกเสียง ในภาษาจีน	ความหมายในภาษาไทย
11	เก๊กฮวย	แต้จิ๋ว	菊花 (júhuā)	น.	จู้ฮวา	ดอกไม้ประเภทหนึ่ง
12	เกาลัด	แต้จิ๋ว	板栗 (bǎnlǐ)	น.	บันลี่	ชื่อต้นไม้พวกต้นก่อ มีขอบใบหนา ไม่มีหนาม เมล็ดมีเปลือกแข็ง เนื้อข้างในมีรสหวานมัน ใช้คั่ว ก่อนรับประทาน
13	เกาเหลียง	จีนกลาง	高粱 (gāoliang)	น.	เกาเหลียง	เหล้าขาวของจีนชนิดหนึ่งที่หมัก ด้วยข้าวเกาเหลียง
14	เกาเหลา	แต้จิ๋ว	高樓面 (gāolóumiàn)	น.	เกาโหลว เมี่ยน	แกงมีลักษณะอย่างแกงจืด คือไม่ใช่ แกงเผ็ดแกงส้ม
15	เกี่ยมฉ่าย	ฮกเกี้ยน	咸菜 (xiáncài)	น.	เสียนซ่าย	ผักดองเค็มอย่างจีน
16	เกี่ยมอี	แต้จิ๋ว	尖米丸 (jiānmǐwán)	น.	เจียนหมี่ หวาน	ของกินชนิดหนึ่ง ทำด้วยแป้งข้าว เจ้า เป็นตัว ๆ คล้ายลอดช่อง
17	เกี้ยว	แต้จิ๋ว	饺子 (jiǎozi)	น.	เจียวจี	อาหารที่ใช้แป้งสาไลทำเป็นรูป พระจันทร์ครึ่งซีก
18	โก๋	แต้จิ๋ว	糕 (gāo)	น.	เกา	ขนมชนิดหนึ่ง ทำด้วยแป้งข้าว เหนียวผสมน้ำตาลทราย อัดใส่ พิมพ์เป็นรูปต่าง ๆ
19	โกปี	แต้จิ๋ว	咖啡 (kāfēi)	น.	คาเฟีย	กาแฟ
20	จีนฉ่าย	แต้จิ๋ว	芹菜 (qíncài)	น.	จินซ่าย	ผักจีนชนิดหนึ่ง
21	คะน้า	แต้จิ๋ว	芥蓝 (gàilán)	น.	ไก่หลัน	ผักจีนชนิดหนึ่ง
22	จันฮับ	แต้จิ๋ว	荐盒 (jiànhé)	น.	เจียนเหอ	ชื่อขนมหวานอย่างหนึ่งของจีนมี หลายอย่างรวมกัน
23	จับกิม	แต้จิ๋ว	杂锦 (zájīn)	น.	จ่าจิน	ขนมแห้ง 5 อย่าง ประกอบด้วย ถั่ว ตัด งาคัด ถั่วเคลือบ ฟักเชื่อม และ ข้าวพอง
24	จับเกี่ยม	แต้จิ๋ว	什锦咸菜 (shíjīn-xiáncài)	น.	สือจิ้น เสียนซ่าย	เครื่องเค็มหลายชนิด กินกับข้าวต้ม

ลำดับ	คำยืม ภาษาจีนใน ภาษาไทย	ที่มาของ คำยืม	ภาษาจีนกลาง	หน้าที่ ของคำ	การออกเสียง ในภาษาจีน	ความหมายในภาษาไทย
25	จับฉ่าย	แต้จิ๋ว	杂菜 (zácài)	น.	จ๋าซ่าย	อาหารจีนอย่างหนึ่ง ใส่ผักหลาย ๆ อย่าง
26	จิ๊กโฉ่ว	แต้จิ๋ว	浙醋 (zhècù)	น.	เจ้อซู่	น้ำจิ้มที่กินกับขนมจีบชาลาเปา หูลวาม
27	จ๊ว	สกเกี้ยน	酒 (jiǔ)	น.	จ๊ว	เหล้า
28	จุ่ม	กวางตุ้ง	蘸 (zhàn)	ก.	จั้น	จุ่ม / จุ่ม
29	เงาเกี้ยว	แต้จิ๋ว	龟苓膏 (guīlínggāo)	น.	กฺยหลิงเกา	ขนมชนิดหนึ่ง มีลักษณะเป็นวุ้นสีดำ ทำจากเมือกของหอยชนิดหนึ่งในตระกูลเดียวกับสระแห่น
30	ชง	จีนกลาง	冲 (chōng)	น.	ชง	วิธีการราดหรือผสมด้วยน้ำร้อนลงใบชา ยาหรือนม เป็นต้น
31	ชิงฮือ	แต้จิ๋ว	青鱼 (qīngyú)	น.	ชิงหยู	ชื่อปลาน้ำจืด ไม่มีหนวด
32	เซ้ง	แต้จิ๋ว	橙 (chéng)	น.	เล็ง	ชื่อส้มชนิดหนึ่ง จัดอยู่ในกลุ่มส้มเกลี้ยง
33	ไช้เท้า	สกเกี้ยน	菜头 (càitóu)	น.	ซ่ายโถว	หัวผักกาดขาว
34	ไช้โป้ว	แต้จิ๋ว	菜脯 (càifǔ)	น.	ซ่ายฝู	หัวผักกาดหมักแห้ง มีทั้งอย่างเค็มและหวาน
35	ชาลาเปา	แต้จิ๋ว	包子 (bāozi)	น.	เป่าจี	อาหารจีนที่ทำมาจากแป้งสาลีและยีสต์แล้วนำไปนึ่ง อาจมีไส้เนื้อหรือผัก
36	ซีเซ็กน่าย	แต้จิ๋ว	四色菜 (sìsècài)	น.	ซื่อเซ่อซ่าย	ชื่อผักคองเค็มปนหวานหลายชนิด
37	ซีอิ้ว	แต้จิ๋ว	酱油 (jiàngyóu)	น.	เจียงโยว	เครื่องปรุงรสเหมือนอย่างน้ำปลา ทำจากถั่วเหลือง
38	ดั่งกวยแฉะ	แต้จิ๋ว	冬瓜餸 (dōngguājìàn)	น.	ดงกวาเจี้ยน	ผักแช่ต้ม
39	ดั่งฉ่าย	แต้จิ๋ว	冬菜 (dōngcài)	น.	ดงซ่าย	ผักคองตากแห้งแบบจีนชนิดหนึ่ง ใช้ปรุงอาหาร

ลำดับ	คำยืม ภาษาจีนใน ภาษาไทย	ที่มาของ คำยืม	ภาษาจีนกลาง	หน้าที่ ของคำ	การออกเสียง ในภาษาจีน	ความหมายในภาษาไทย
40	ตังอิ๊	แต้จิ๋ว	茼蒿 (tónghāo)	น.	ตงเฮา	ผักชนิดหนึ่ง คล้ายผักกาดขึ้นใหม่ๆ ใบเล็กหนา มีกลิ่นหอม
41	ตุ๋น	แต้จิ๋ว	炖 (dùn)	ก.	ตุ๋น	นึ่งของที่มีน้ำประกอบจนสุกนุ่ม
42	ติ่มซำ	กวางตุ้ง	点心 (diǎnxīn)	น.	เตียนซิน	อาหารว่างแบบจีนประเภทขนมจีบ ชาลาเปา เป็นต้น
43	ค้อฮวน	แต้จิ๋ว	猪番 (zhūfān)	น.	จูฟาน	ไส้หมู
44	บ๊วย	แต้จิ๋ว	梅 (méi)	น.	เหมย	ไม้เมืองหนาวชนิดหนึ่ง ผลใช้ รับประทานได้ มีรสเปรี้ยว
45	บ๊วยเจียง	แต้จิ๋ว	梅酱 (méijiàng)	น.	เหมยเจียง	น้ำจิ้มชนิดหนึ่ง มีรสเปรี้ยวทำจาก เนื้อบ๊วย น้ำตาล และเกลือเคี้ยว ผสมกัน
46	ป๊ะจ่าง	แต้จิ๋ว	肉粽 (ròuzòng)	น.	โร่วจ้ง	ขนมของจีน ทำจากข้าวเหนียวห่อ ด้วยใบไผ่
47	บะหมี่	แต้จิ๋ว	面条 (miàntiáo)	น.	เมี่ยนเถียว	อาหารจีนประเภทหนึ่ง ทำด้วยแป้ง สีเหลืองหั่นเป็นเส้นยาว
48	ปวยเล้ง	แต้จิ๋ว	菠菜 (bōcài)	น.	โปซ่าย	ผักชนิดหนึ่ง
49	ปาท่องโก๋	กวางตุ้ง	油条 (yóutiáo)	น.	โฮยเถียว	ของกินชนิดหนึ่งของจีน ทำด้วย แป้งข้าวเจ้ากับน้ำตาลทราย รูป สี่เหลี่ยม เนื้อมีลักษณะคล้ายฟลุ
50	เป้าฮื้อ	แต้จิ๋ว	鲍鱼 (bàoyú)	น.	เป้าฮู	หอยชนิดหนึ่งที่ใช้เป็นอาหาร
51	เปาะเปี๊ยะ	แต้จิ๋ว	薄饼 (báobǐng)	น.	ป้าวป้ง	อาหารที่ทำด้วยแป้งมีสีขาว ลักษณะกลม
52	จี่	กวางตุ้ง	烤 (kǎo)	ก.	ข้าว	เผา/โดยปริยายหมายความว่าทอด
53	เจียน	กวางตุ้ง	煎 (jiān)	น.	เจียน	ชื่ออาหาร เป็นปลาทอดราด เครื่องปรุงรสหวาน ๆ
54	เจียว	แต้จิ๋ว	焦 (jiāo)	ก.	เจียว	ทอดมันสัตัวเพื่อเอาน้ำมัน

ลำดับ	คำยืม ภาษาจีนใน ภาษาไทย	ที่มาของ คำยืม	ภาษาจีนกลาง	หน้าที่ ของคำ	การออกเสียง ในภาษาจีน	ความหมายในภาษาไทย
55	โจ้ว	แต้จิ๋ว	粥 (zhōu)	น.	โจว	ข้าวต้มชนิดหนึ่งที่ใส่ปลายข้าวต้ม จนละเอียด
56	เต้า	แต้จิ๋ว	豆 (dòu)	น.	โด้ว	ถั่ว
57	เต้าเจี้ยว	แต้จิ๋ว	豆醬 (dòujiàng)	น.	โด้วเจียง	ถั่วเหลืองที่หมักเกลือสำหรับปรุง อาหาร
58	เต้าซี่	แต้จิ๋ว	豆豉 (dòuchǐ)	น.	โด้วฉื่อ	ชื่อของถั่วดำที่เหลืองจากการหมัก จีอู๋ซัน
59	เต้าทัง	แต้จิ๋ว	豆汤 (dòutāng)	น.	โด้วทัง	ชื่อของหวาน
60	เต้าส่วน	แต้จิ๋ว	豆璇 (dòuxuán)	น.	โด้วเสวียน	ชื่อของหวาน ทำจากถั่วเขียวที่ กะเทาะเปลือกหรือถั่วทองนั่นเอง แล้วนำมาต้ม
61	เต้าหู้	สกลโยน แต้จิ๋ว	豆腐 (dòufu)	น.	โด้วฝู	ถั่วเหลืองที่ไม่เป็นแป้งแล้วทำเป็น แผ่นๆ ใช้เป็นอาหาร มี 2 ชนิด คือ เต้าหู้ขาว และเต้าหู้เหลือง
62	เต้าหู้ซี่	แต้จิ๋ว	豆腐乳 (dòufūrǔ)	น.	โด้วฝูรุ	เต้าหู้หมักแช่เกลือจนเปรี้ยว
63	เต้าฮวย	แต้จิ๋ว	豆花 (dòuhuā)	น.	โด้วฮวา	ชื่อของหวานของจีนทำจากน้ำแข็ง คั้นน้ำตาล ประสมกับชั้นน้ำตาล เหลืองที่มีลักษณะแข็งตัว
64	ท้อ	แต้จิ๋ว	桃 (táo)	น.	ถาว	ต้นไม้เมืองหนาวชนิดหนึ่ง ผล รับประทานได้
65	แท่	แต้จิ๋ว	蜇 (zhé)	น.	เจ้อ	อาหารที่ทำจากเนื้อแมงกะพรุน หมักเกลือ
66	เปี๊ยะ	แต้จิ๋ว	餅 (bǐng)	น.	ปิ่ง	ขนมของจีน ทำด้วยแป้งสาลี เป็น ชั้น มีไส้
67	แป้งมี่	แต้จิ๋ว	面 (miàn)	น.	เมี่ยน	แป้งข้าวสาลี แป้งสาลี หรือ แป้ง หมี่ ก็เรียก
68	แปะก๊วย	แต้จิ๋ว	白果 (báiguǒ)	น.	ไป่กั่ว	เมล็ดชนิดหนึ่ง รับประทานได้
69	แป๊ะฉ่าย	แต้จิ๋ว	白菜 (báicài)	น.	ไป่ซ่าย	ผักกาดขาว

ลำดับ	คำยืม ภาษาจีนใน ภาษาไทย	ที่มาของ คำยืม	ภาษาจีนกลาง	หน้าที่ ของคำ	การออกเสียง ในภาษาจีน	ความหมายในภาษาไทย
70	เป๊ะชะ	แต้จิ๋ว	白煮 (báizhǔ)	น.	ไป๋จู่	อาหารปรุงอย่างจีน
71	เป๊ะม้วย	แต้จิ๋ว	白粥 (báizhōu)	น.	ไป๋โจว	ข้าวต้มก๊วย
72	โป๊ยก๊าก	แต้จิ๋ว	八角 (bājiǎo)	น.	ปาเจี้ยว	เครื่องเทศชนิดหนึ่ง ใช้ปรุงอาหาร อย่างจีน
73	พะโล้	แต้จิ๋ว	卤 (lǔ)	ก.	หลู่	อาหารที่ใช้วิธีการต้มเค็มแบบจีน
74	ม้วย	แต้จิ๋ว	粥 (zhōu)	น.	โจว	ข้าวต้ม
75	หมีสั่ว	แต้จิ๋ว	面线 (miànxiàn)	น.	เมี่ยนเซี่ยน	อาหารจีนประเภทหนึ่งที่มีลักษณะ เป็นเส้นทำด้วยแป้งสาลี
76	โม้	แต้จิ๋ว	磨 (mó)	ก.	โม้	บดให้ละเอียดด้วยโม้
77	ย่า	แต้จิ๋ว	凉拌菜 (liángbàncài)	น.	เหลียง ปิ่นซ่าย	ชื้อกับข้าวอย่างหนึ่งที่ปรุงโดยเอา ผักและเนื้อสัตว์เป็นต้นมาเคล้าเข้า ด้วยกัน
78	เย็นดาไฟ	แต้จิ๋ว	酿豆腐 (niàngdòufu)	น.	เนียงไค่วฟู	อาหารประเภทก๊วยเตี๋ยวใส่ เครื่องปรุง มีเต้าหู้ทอด ปลาหมึก กรอบ เลือดหมู ผักบู่ ซอสมะเขือ เทศ หรือน้ำเต้าหู้เป็นหลัก
79	ลันเตา	แต้จิ๋ว	荷兰豆 (hélándòu)	น.	เหอหลาน ไค่ว	ถัวยีนิดหนึ่ง
80	ลิ้นจี่	แต้จิ๋ว	荔枝 (lìzhī)	น.	ลี่จื่อ	ผลไม้ชนิดหนึ่ง
81	ลิ้นฮื้อ	แต้จิ๋ว	鲮鱼 (língyú)	น.	หลิงหยู	ปลาน้ำจืดชนิดหนึ่ง
82	เล้งฮื้อ	แต้จิ๋ว	鲢鱼 (liányú)	น.	เหลียนหยู	ปลาน้ำจืดชนิดหนึ่ง
83	เลียงฮุ้น	แต้จิ๋ว	凉粉 (liángfěn)	น.	เหลียงเฟิ่น	แป้งเส้นเย็น รับประทานกับ น้ำเชื่อมหรือน้ำตาล ใส่ น้ำแข็งบาง ที่เรียก ลอดช่องสิงคโปร์

ลำดับ	คำยืม ภาษาจีนใน ภาษาไทย	ที่มาของ คำยืม	ภาษาจีนกลาง	หน้าที่ ของคำ	การออกเสียง ในภาษาจีน	ความหมายในภาษาไทย
84	สาลี่	แต้จิ๋ว	梨 (lí)	น.	หลี่	ผลไม้ชนิดหนึ่งมาจากเมืองจีน มีรสเปรี้ยว อมหวาน กลิ่นหอม เนื้อกรอบ
85	เสียบ	แต้จิ๋ว	猪肘饭 (zhūzhǒufàn)	น.	จูโจ้วฟั่น	เรียกอาหารจำพวกเป็นอย่าง ขาหมู ยัดไส้หยาบๆ
86	หมี	แต้จิ๋ว	面 (miàn)	น.	เมี่ยน	แป้งที่ทำเป็นเส้นแล้วตากหรืออบแห้ง
87	หย่าฉา	กวางตุ้ง	饮茶 (yǐnchá)	ก.	หยิ่นฉา	ดื่มชา
88	โสม	แต้จิ๋ว	参 (shēn)	น.	เชิน	ชื่อต้นไม้ชนิดหนึ่งเป็นเถา หัวคล้ายหัวผักกาด ใช้ทำยา มีกิ่งก้านแยกจากหัวเหมือนแขนขาคน มีมากในประเทศจีน บางทีเรียกโสมคน
89	หน้าพวย	แต้จิ๋ว	橄榄皮 (gǎnlǎnpí)	น.	ก้านหลานผี	เปลือกของสมอจีน
90	หน้าเลียบ	แต้จิ๋ว	橄榄粒 (gǎnlǎnli)	น.	ก้านหลานลี่	ลูกกาน้ำดองเค็ม บางทีออกเสียงเป็น หน้าเนียบ
91	หมั่นโถว	แต้จิ๋ว	馒头 (mántou)	น.	หมานโถ้ว	ซาลาเปาแบบจีน ไม่มีไส้
92	หมูหย็อง	แต้จิ๋ว	肉松 (ròusōng)	น.	โร่วซง	อาหารของจีนประเภทหนึ่ง ทำด้วยเนื้อหมูฉีกเป็นฝอย มีรสหวานเล็กน้อย
93	ไหมผืน	กวางตุ้ง	米粉 (mǐfěn)	น.	หมี่ผืน	แป้งข้าวเจ้าทำเป็นเส้นเล็ก ๆ
94	ออสวน	แต้จิ๋ว	牡蛎煎 (mǔlìjiān)	น.	หมู่ลี่เจียน	อาหารจีนชนิดหนึ่งปรุงจากหอยนางรม แป้ง และใช้น้ำมันทอด
95	โอ๊วะ	แต้จิ๋ว	乌热 (wūrè)	น.	อูเร่อ	กาแฟร้อนที่ไม่ใส่นม
96	โอเลี้ยง	แต้จิ๋ว	乌凉 (wūliáng)	น.	อูเหลียง	กาแฟเย็น
97	อี	แต้จิ๋ว	元宵 (yuánxiāo)	น.	หยวนเซียว	ขนมจีนชนิดหนึ่ง ทำด้วยแป้งข้าวเจ้า ปั้นเป็นลูกกลม

ลำดับ	คำยืม ภาษาจีนใน ภาษาไทย	ที่มาของ คำยืม	ภาษาจีนกลาง	หน้าที่ ของคำ	การออกเสียง ในภาษาจีน	ความหมายในภาษาไทย
98	ฮื้อฉี	แต้จิ๋ว	鱼翅 (yúchì)	น.	หุ่ยชื้อ	หูลฉลาม
99	ฮื้อแซ	แต้จิ๋ว	生鱼片 (shēngyúpiàn)	น.	เซ็งหุ่ยเพียน	ปลาดิบ อาหารจีนชนิดหนึ่ง
100	สะเก๋า	กวางตุ้ง	虾饺 (xiājiǎo)	น.	เซี่ยเจี่ยว	อาหารว่างหนึ่งของจีน ใช้แผ่นแป้ง ห่อกุ้งแล้วนำไปหนึ่ง
101	ฮ้อยจ้อ	แต้จิ๋ว	蟹枣 (xièzǎo)	น.	เซี่ยจ้าว	ชื่ออาหารแบบจีนชนิดหนึ่ง ใช้น้ำมันหมูแข็งคัมสุก ผสมกับแป้ง มันและเครื่องปรุงรส บดหรือ โกลกจนเหนียวแล้วห่อด้วยฟอง เต้าหู้เป็นท่อน กลม ๆ ยาว ๆ มัด เป็นปลาสี ๆ หนึ่งแล้วทอดให้สุกกิน กับน้ำจิ้ม
102	เฮ้งฮิง	แต้จิ๋ว	杏仁 (xìng rén)	น.	ซินเหริน	เมล็ดคลกแห้ง ใช้ประกอบอาหาร หรือกลั่นเอาน้ำ ประสมน้ำตาล สี ขาว มีกลิ่นสาบๆ
103	แฮกกัน	แต้จิ๋ว	虾卷 (xiājuǎn)	น.	เซี่ยเจวี่ยน	กึ่งม้วน

2. ประเภทของเครือญาติและบุคคล คือ ประเภทที่รวมคำศัพท์ที่มีความหมายเกี่ยวกับคำเครือญาติต่าง ๆ ของคนจีน คำที่หมายถึงบุคคลหรือกลุ่มบุคคล รวมถึงคำยืมภาษาจีนที่เป็นคำสรรพนามเรียกบุคคล พบจำนวนคำยืมภาษาจีนรวมทั้งสิ้น 21 คำ ตามตารางต่อไปนี้

ลำดับ	คำยืมภาษาจีนในภาษาไทย	ที่มาของคำยืม	ภาษาจีนกลาง	หน้าที่ของคำ	การออกเสียงในภาษาจีน	ความหมายในภาษาไทย
1	กง	แต่จิ๋ว	公 (gōng)	น.	กง	ปู่ พ่อของพ่อ
2	กู	จีนกลาง (ภาษาจว๋าง)	我 (wǒ)	ส.	หว่อ	คำใช้แทนตัวผู้พูด ในปัจจุบันมักถือกันว่า ไม่สุภาพ
3	กู่	แต่จิ๋ว	舅 (jiù)	น.	จี้ว	พี่ชายหรือน้องชาย ของแม่
4	โก	ไหหลำ	哥 (gē)	น.	เกอ	พี่ชาย
5	แคะ	แต่จิ๋ว	客 (kè)	น.	เค่อ	ชาวจีนกลุ่มหนึ่งว่า “จีนแคะ”
6	ซินแส	แต่จิ๋ว	先生 (xiānsheng)	น.	เซียนเซิง	หมอ ครู คุณ ท่าน นาย
7	เจี	แต่จิ๋ว	姐 (jiě)	น.	เจีย	พี่สาว
8	เจ็ก	แต่จิ๋ว	叔 (shū)	น.	ชู	อา หรือน้องของพ่อ
9	ซ้อ	แต่จิ๋ว	嫂 (sǎo)	น.	ส้าว	คำเรียกพี่สะใภ้
10	ซิม	แต่จิ๋ว	婶 (shěn)	น.	เลิ่น	หญิงชาวจีนที่มีอายุ
11	ตังเก	แต่จิ๋ว	东家 (dōngjiā)	น.	ตงเจีย	เจ้าของบ้านหรือ นายจ้าง
12	ตัวเจี	แต่จิ๋ว	大姐 (dàjiě)	น.	ต้าเจีย	พี่สาวคนโต
13	ตี้	แต่จิ๋ว	弟 (dì)	น.	ตี้	น้องชายหรือเด็กผู้ชาย เชื้อสายจีน

ลำดับ	คำยืม ภาษาจีนใน ภาษาไทย	ที่มาของ คำยืม	ภาษาจีนกลาง	หน้าที่ ของคำ	การออก เสียง ในภาษาจีน	ความหมายใน ภาษาไทย
14	เตี้ย	แต่จิ๋ว	爹 (diē)	น.	เตี้ย	บิดา
15	ป้า	แต่จิ๋ว	爸 (bà)	น.	ป้า	พ่อ
16	แปะ	แต่จิ๋ว	伯 (bó)	น.	โป๊	ลุง หรือเรียกชายเชื้อ สายจีนที่สูงอายุ
17	ม่วย	แต่จิ๋ว	妹 (mèi)	น.	เม้ย	น้องสาว
18	หลงจู๊	แต่จิ๋ว	廊主 (lángzhǔ)	น.	หลงจู่	ผู้จัดการร้าน
19	เหลาเหย่	จีนกลาง	老爷 (lǎoyé)	น.	เหล่าเหย่	แก่หง่อม
20	อี่	แต่จิ๋ว	姨 (yí)	น.	อี่	ป้าหรือน้าสาว
21	เสี่ย	แต่จิ๋ว	兄 (xiōng)	น.	โซยง	พี่ชาย

3. ประเภทเกี่ยวกับเครื่องมือและเครื่องใช้ คือประเภทที่รวมคำศัพท์ที่มีความหมายเกี่ยวกับ อุปกรณ์ เครื่องมือที่ใช้ในชีวิตประจำวัน ตลอดจนเครื่องของต่าง ๆ พบจำนวน 35 คำ ตามตารางต่อไปนี้

ลำดับ	คำยืม ภาษาจีนใน ภาษาไทย	ที่มาของ คำยืม	ภาษาจีนกลาง	หน้าที่ ของคำ	การออก เสียง ในภาษาจีน	ความหมายในภาษาไทย
1	กันหั่น	แต้จิ๋ว	宝剑 (bǎojiàn)	น.	เป่าเจี้ยน	ชื่อศาสตราวุธคมสองข้าง
2	ถ้วยเล็ก	แต้จิ๋ว	葵笠 (kuílì)	น.	ขุยลี่	ตะแປ้สวมหมวกปีก กว้างขอบแหลมทรง สามเหลี่ยม
3	กอเอี๊ยะ	แต้จิ๋ว	膏药 (gāoyào)	น.	เกาเย่า	ขี้ผึ้งปิดแผลชนิดหนึ่ง แบบจีน
4	ก๊	แต้จิ๋ว	几 (jǐ)	น.	จี	ฐานสำหรับรองรับ สิ่งของและกระถาง ต้นไม้ โต๊ะเล็ก ๆ
5	เกียะ	แต้จิ๋ว	屐 (jī)	น.	จี	เกือกไม้แบบจีน
6	กิม	แต้จิ๋ว	金 (jīn)	น.	จิน	ทอง
7	เก้าอี้	แต้จิ๋ว	交椅 (jiāoyǐ)	น.	เจียวอี้	ที่สำหรับนั่งมีขา โยกย้ายได้ มีหลายชนิด ด้วยกัน ถ้าเป็นเก้าอี้ นั่งมีรูปต่าง ๆ โดยมากมี พนักพิง
8	กาว	กวางตุ้ง	胶 (jiāo)	น.	เจียว	ของเหนียวที่เชื่อมมาจาก เอ็น หนัง กีบสัตว์ เป็น ต้น สำหรับใช้ติดหรือ ผนึกสิ่งของ
9	แข่ง	แต้จิ๋ว	筐 (kuāng)	น.	ควาง	ภาชนะสานอย่างหนึ่งมี รูปและขนาดต่าง ๆ เช่น แข่งลำไย แข่งปลาทุ

ลำดับ	คำยืม ภาษาจีนใน ภาษาไทย	ที่มาของ คำยืม	ภาษาจีนกลาง	หน้าที่ ของคำ	การออก เสียง ในภาษาจีน	ความหมายในภาษาไทย
10	จับเจี๊ว	สกเกี่ยม	砂罐 (shāguàn)	น.	ซาก้วน	หม้อดินเล็ก ๆ มีพวง สำหรับตักน้ำ และต้ม กระสายยา
11	จิ้ง	แต้จิว	钻 (zuàn)	น.	จ้วน	สวาน หรือเหล็กใช้เจาะ
12	แจกัน	แต้จิว	花瓶 (huāpíng)	น.	ฮวาผิน	ภาชนะที่ปักดอกไม้ตั้ง เครื่องบูชา มีรูปคล้าย ขวด
13	ชาเล้ง	แต้จิว	三轮 (sānlún)	น.	ซานหลุน	รถสามล้อแบบมีสองล้อ ข้างหน้า
14	ซึ้ง	แต้จิว	甕 (zèng)	น.	เจิ้ง	ภาชนะสำหรับนึ่งของ ทำด้วยโลหะมีลักษณะ กลมคล้ายหม้อ
15	ตะเกียบ	แต้จิว	筷子 (kuàizi)	น.	ไควจี	เครื่องใช้สำหรับตัก อาหารเป็นคู่ ๆ ทำด้วย ไม้ พลาสติก งาช้าง เป็นต้น.
16	ตะหลิว	แต้จิว	锅铲 (guōchǎn)	น.	ก้วน่าน	เครื่องมือทำด้วยเหล็ก ใช้แซะหรือตักของ ที่ทอดหรือผัดในกระทะ
17	ตั่ง	กวางตุ้ง	凳 (dèng)	น.	เต็ง	ที่สำหรับนั่งแบบจีน มีขา
18	ตั๋ว	แต้จิว	票 (piào)	น.	เพียว	บัตรแสดงสิทธิของผู้ใช้
19	ตู้	แต้จิว	橱 (chú)	น.	จู	เครื่องใช้สำหรับเก็บ หรือบรรจุสิ่งของ มี ประตูปิดเปิดได้
20	โต๊ะ	แต้จิว	桌子 (zhuōzi)	น.	จัวจี	สิ่งที่รองรับ และมาไม้ ที่ตั้งวางของ

ลำดับ	คำยืม ภาษาจีนใน ภาษาไทย	ที่มาของ คำยืม	ภาษาจีนกลาง	หน้าที่ ของคำ	การออก เสียง ในภาษาจีน	ความหมายในภาษาไทย
21	ถัง	แต้จิ๋ว	水桶 (shuǐtǒng)	น.	ส่วยโถ่ง	ชื่อแบ่งสิ่งที่ทำด้วยไม้ สำหรับใส่น้ำและดักน้ำ เป็นต้น
22	ป้าย	แต้จิ๋ว	招牌 (zhāopái)	น.	เจาผาย	แผ่นหนังสือที่เขียนไว้ ให้คนรู้ข้อความต่าง ๆ
23	บั้งกี	แต้จิ๋ว	畚箕 (běnjī)	น.	เบิ่นจี	ตะแกรงสำหรับโกยมูล สัตว์ ลักษณะคล้าย เปลือกหอยแครง
24	ปังตอ	แต้จิ๋ว	板刀 (bǎndāo)	น.	ปันตาว	มีดใหญ่ทำครัว
25	ป้าน	แต้จิ๋ว	茶壺 (cháhú)	น.	ฉาหู	ภาชนะดินสำหรับใช้ชง น้ำชา มีพวยเหมือนกา
26	ปิ้ง	แต้จิ๋ว	本 (běn)	น.	เบิ่น	เล่มหนังสือ
27	เป้า	แต้จิ๋ว	靶 (bǎ)	น.	เป้า	เครื่องหมายสำหรับหัด ยิงให้แม่น
28	เป้า	แต้จิ๋ว	包 (bāo)	น.	เปา	กระเป้า
29	โป๊ะ	แต้จิ๋ว	箔 (bó)	น.	โป	เครื่องดักปลาในทะเล ประเภทหนึ่ง สานด้วย ไม้ไผ่
30	โป๊ะจ้าย	แต้จิ๋ว	驳俵 (bózái)	น.	โป๊จี้	เรือบรรทุก
31	พวย	แต้จิ๋ว	被 (bèi)	น.	เป้ย	ผ้าห่มนอน
32	โล่	แต้จิ๋ว	槽 (lǎo)	น.	หลู่	เครื่องป้องกันอาวุธ โดยมากมักทำด้วย หนัง หวาย หรือโลหะ
33	ยี่ฮ่อ	แต้จิ๋ว	字号 (zìhào)	น.	จื่อฮ่าว	หนังสือ
34	หยวนโล่	แต้จิ๋ว	暖炉 (nuǎnlú)	น.	หน่วนหลู่	เตาอุ่น

ลำดับ	คำยืม ภาษาจีนใน ภาษาไทย	ที่มาของ คำยืม	ภาษาจีนกลาง	หน้าที่ ของคำ	การออก เสียง ในภาษาจีน	ความหมายในภาษาไทย
35	ฮับ	แต่จิ๋ว	盒 (hé)	น.	เหอ	ภาชนะมีฝาปิดกลับ

4. ประเภทเกี่ยวกับการละเล่นและมหรสพ คือ ประเภทที่รวมคำศัพท์ที่มีความหมายเกี่ยวกับกิจกรรมที่สร้างความบันเทิงต่าง ๆ เครื่องดนตรี การแสดง และการพนัน พบจำนวนคำยืมภาษาจีนทั้งสิ้น 19 คำ ตามตารางต่อไปนี้

ลำดับ	คำยืมภาษาจีนในภาษาไทย	ที่มาของคำยืม	ภาษาจีนกลาง	หน้าที่ของคำ	การออกเสียงในภาษาจีน	ความหมายในภาษาไทย
1	ก๊าก	แต้จิ๋ว	马甲 (mǎjiǎ)	น.	หม้าเจีย	เสื้อชนิดหนึ่งไม่มีแขน
2	กี๊เพ้า	แต้จิ๋ว	旗袍 (qípáo)	น.	ฉีผาว	เครื่องแต่งกายประจำชาติอย่างหนึ่งของสตรีจีน
3	กุยเฮง	แต้จิ๋ว	开胸 (kāixiōng)	น.	ไค-ซง	เสื้อแบบจีนชนิดหนึ่งคอกลม ผ่าอกตลอด คัดกระดุม มีกระเป๋าด้านล่างข้างละกระเป๋าคู่
4	ขาเกี้ยว	แต้จิ๋ว	脚坐 (jiǎozuò)	น.	เจียวจ้าว	กางเกงขาใหญ่อย่างกางเกงจีน
5	จินเจา	แต้จิ๋ว	大花锦绣 (dàhuājǐnxiù)	น.	ด้าฮวา จินซิว	ชื่อแพรจีนชนิดหนึ่งเป็นลายดอกโต ๆ
6	จีโบ	แต้จิ๋ว	毡帽 (zhānmào)	น.	จานม้าว	หมวกโบราณ ทำด้วยขนสัตว์
7	ฉ่งซำ	กวางตุ้ง	长衫 (chángshān)	น.	ฉางซัน	เสื้อคลุมยาวแบบจีนของผู้หญิง
8	ปังลั่น	แต้จิ๋ว	板綾 (bǎnlíng)	น.	ป๋านหลิง	แพรจีนประเภทหนึ่ง
9	เปี่ย	แต้จิ๋ว	辫 (biàn)	น.	เปี่ยน	ผมที่ถักห้อยยาวลงมา ลายที่ถักตอก 3 ขาไว้กันว่าลายเปี่ย

5. ประเภทเกี่ยวกับเครื่องแต่งกาย คือ ประเภทที่รวมคำศัพท์ที่มีความหมายเกี่ยวกับการแต่งกาย เครื่องแต่งกายต่าง ๆ ทั้งของหญิงและชาย รวมถึงเครื่องประดับร่างกายของหญิงและชายพบจำนวนคำยืมภาษาจีน จำนวน 9 คำ ตามตารางต่อไปนี้

ลำดับ	คำยืมภาษาจีน ในภาษาไทย	ที่มาของ คำยืม	ภาษาจีนกลาง	หน้าที่ ของคำ	การออก เสียงใน ภาษาจีน	ความหมายในภาษาไทย
1	กัก	แต้จิ๋ว	马甲 (mǎjiǎ)	น.	หม่าเจีย	เสื้อชนิดหนึ่ง ไม่มีแขน
2	กิ๊เพ้า	แต้จิ๋ว	旗袍 (qípáo)	น.	ฉีผาว	เครื่องแต่งกายประจำชาติ อย่างหนึ่งของสตรีจีน
3	กุยเฮง	แต้จิ๋ว	开胸 (kāixiōng)	น.	ไค-ซง	เสื้อแบบจีนชนิดหนึ่งคอ กลม ผ่าอกตลอด ติด กระดุม มีกระเป๋าด้านล่าง ข้างละกระเป๋าคอ
4	ขาเกี้ยว	แต้จิ๋ว	脚坐 (jiǎozuò)	น.	เจี้ยวจิว	กางเกงขาใหญ่ อย่างกางเกงจีน
5	จินเจา	แต้จิ๋ว	大花锦绣 (dàhuājǐnxiù)	น.	ต้าฮวาจิ้น ซิว	ชื่อแพรจีนชนิดหนึ่งเป็น ลายดอกโต ๆ
6	จีโบ	แต้จิ๋ว	毡帽 (zhānmào)	น.	จันม้าว	หมวกโบราณทำด้วย ขนสัตว์
7	น่องชำ	กวางตุ้ง	长衫 (chángshān)	น.	ฉางซัน	เสื้อคลุมยาวแบบจีนของ ผู้หญิง
8	ปังลั่น	แต้จิ๋ว	板綾 (bǎnlíng)	น.	บันหลิง	แพรจีนประเภทหนึ่ง
9	เป็ย	แต้จิ๋ว	辮 (biàn)	น.	เปี่ยน	ผมที่ถักห้อยยาวลงมา ลายที่ถักตอก 3 ขาไว้กันว่า ลายเป็ย

6. ประเภทของความเชื่อ ศาสนา คือประเภทที่รวมคำศัพท์ที่มีความหมายเกี่ยวกับความเชื่อทางศาสนาของคนจีน พบจำนวนคำยืมภาษาจีนรวมทั้งสิ้น 10 คำ ตามตารางต่อไปนี้

ลำดับ	คำยืมภาษาจีนในภาษาไทย	ที่มาของคำยืม	ภาษาจีนกลาง	หน้าที่ของคำ	การออกเสียงในภาษาจีน	ความหมายในภาษาไทย
1	กิเลน	เต๋จื๊ว	麒麟 (qílín)	น.	ฉีหลิน	ชื่อสัตว์ในนิยายจีน รูปร่างคล้ายกวาง หางเหมือนวัว หัวเป็นมังกร มีเขาอ่อน 1 เขา อยู่เหนือหน้าผากขึ้นไป กำเนิดจากราชทูตทั้ง 5 คือ ดิน น้ำ ไฟ ไม้ และโลหะ
2	ก๊วย	เต๋จื๊ว	鬼 (guǐ)	น.	ก๊วย	ภูตผีปิศาจ
3	ซาปอกง	เต๋จื๊ว	三保公 (sānbǎogōng)	น.	ซานเป่ากง	พระพุทธรูปใหญ่ประจำวัน
4	เซียน	เต๋จื๊ว	仙 (xiān)	น.	เซียน	ผู้วิเศษ หรือเทพเจ้า
5	เต๋า	เต๋จื๊ว	道 (dào)	น.	เต๋า	ลัทธิเต๋า
6	ทะ	เต๋จื๊ว	塔 (tǎ)	น.	ถ่า	พระเจดีย์แบบจีน
7	โป๊ยช่วย	เต๋จื๊ว	八卦 (bāguà)	น.	ปา-ก๊ว	ยันต์แปดทิศ ตามความเชื่อทางลัทธิเต๋า มีต้นกำเนิดมาจากคัมภีร์อี้จิง
8	โป๊ยเซียน	เต๋จื๊ว	八仙 (bāxiān)	น.	ปาเซียน	เซียน 8 องค์
9	ฮก ลก ชิว	เต๋จื๊ว	福禄寿 (fú lù shòu)	น.	ฝู่ ลู่ โช่ว	ตุ๊กตาจีนรูปเซียน 3 องค์ มีความหมายว่า มีความสุข มีโชคลาภ และอายุยืน
10	ฮวงซุ้ย	เต๋จื๊ว	风水 (fēngshuǐ)	น.	เฟิงสุ้ย	หลุมฝังศพชาวจีน

7. ประเภทของประเพณี คือประเภทที่รวมคำศัพท์ที่มีความหมายเกี่ยวกับพิธีกรรม ประเพณีต่าง ๆ ของคนจีน พบจำนวนคำยืมภาษาจีนรวมทั้งสิ้น 7 คำ ตามตารางต่อไปนี้

ลำดับ	คำยืม ภาษาจีนใน ภาษาไทย	ที่มา ของคำ ยืม	ภาษาจีนกลาง	หน้าที่ ของคำ	การออก เสียงใน ภาษาจีน	ความหมายในภาษาไทย
1	เกี่ยมซุก	แต้จิ๋ว	劍術 (jiànshù)	น.	เจี้ยนซู่	อิทธิฤทธิ์
2	เจ	แต้จิ๋ว	齋 (zhāi)	น.	จาย	เทศกาลกินเจ
3	เซ็งเม้ง	แต้จิ๋ว	清明 (qīngmíng)	น.	ชิงหมิง	เทศกาลเซ่นไหว้ วิญญาณ บรรพบุรุษที่หลุมฝังศพตาม ขนบธรรมเนียมประเพณีจีน
4	แต๊ะเอีย	แต้จิ๋ว	着腰 (zháoyāo)	น.	จ้าวเยา	เงินที่ให้เป็นพิเศษในเทศกาล ตรุษจีน
5	อั่งเปา	แต้จิ๋ว	红包 (hóngbāo)	น.	หงเปา	เงินที่ผู้ใหญ่ให้เด็กโดยห่อ กระดาษแดงหรือถุงแดง ซึ่งมัก แจกในช่วงเทศกาลตรุษจีน
6	เถาะ	แต้จิ๋ว	卯 (mǎo)	น.	เหม่า	ชื่อปีนักษัตรที่ 4 มีกระต่ายเป็น เครื่องหมาย
7	ประทัด	แต้จิ๋ว	爆竹 (bàozhú)	น.	เป้าจู้	เครื่องดอกไม้ไฟของจีน ทำด้วยกระดาษห่อดินปืน

8. ประเภทเกี่ยวกับธรรมชาติ คือ ประเภทที่รวมคำศัพท์ที่มีความหมายเกี่ยวกับสิ่งที่มีอยู่ตามธรรมชาติ แร่ธาตุ สิ่งแวดล้อม อวัยวะในร่างกายของสิ่งมีชีวิต รวมถึงพืชและสัตว์ที่ไม่ได้ระบุไว้ว่าสำหรับนำมาประกอบอาหาร พบจำนวนคำยืมภาษาจีนทั้งสิ้น 19 คำ ตามตารางต่อไปนี้

ลำดับ	คำยืมภาษาจีนในภาษาไทย	ที่มาของคำยืม	ภาษาจีนกลาง	หน้าที่ของคำ	การออกเสียงในภาษาจีน	ความหมายในภาษาไทย
1	กะจั้ว	แต้จิ๋ว	蟑螂 (zhāngláng)	น.	จางหลั่ง	แมลงสาบ
2	กิ้น	แต้จิ๋ว	胗 (zhēn)	น.	จิน	กระเพาะที่สองของสัตว์ปีกสำหรับย่อยหรือบดอาหาร
3	เกาลิน	จีนกลาง	高岭 (gāolǐng)	น.	เกาหลิง	ดินชนิดหนึ่ง ใช้ปั้นทำเครื่องเคลือบดินเผา
4	ไฉ้ว	ฮกเกี้ยน	鸟 (niǎo)	น.	เหินี่ยว	อวัยวะเพศชาย ไฉ้วไฉ้วกั๊ว
5	เง่า	แต้จิ๋ว	根茎 (gēnjīng)	น.	เก็นจิง	สิ่งที่อยู่ที่ต้นกล้วยเป็นต้น มันมีต่อโคลนลงไปเป็นปุ่มโตอยู่ใต้ดินนั้น
6	ฉำฉา	แต้จิ๋ว	杉柴 (shānchái)	น.	ซานฉาย	ไม้เนื้ออ่อน นิยมใช้ทำโครงหรือลังเพื่อบรรจุสินค้าขนส่งทางไกล
7	ฉำฉง	แต้จิ๋ว	三清 (sānqīng)	น.	ซานชิง	มูลฝิ่นครั้งที่ 3
8	ไต้ฝุ่น	แต้จิ๋ว	台风 (táifēng)	น.	ไทเฟิน	ชื่อพายุหมุนที่มีความรุนแรงที่สุดประเภทหนึ่ง
9	ถ่าน	แต้จิ๋ว	炭 (tàn)	น.	ถ่าน	ไม้ที่ไฟเผาไหม้แล้วเรียกว่าถ่าน
10	เบ๊	แต้จิ๋ว	马 (mǎ)	น.	หม่า	ม้าใช้
11	ปุ๋ย	แต้จิ๋ว	化肥 (huàféi)	น.	ฮว่าเฟย	เครื่องสำหรับบำรุงดินให้ลูกต้นไม้งาม

ลำดับ	คำยืม ภาษาจีนใน ภาษาไทย	ที่มาของ คำยืม	ภาษาจีนกลาง	หน้าที่ ของคำ	การออก เสียงใน ภาษาจีน	ความหมายในภาษาไทย
12	โบตัน	สกลเกี้ยน	牡丹 (mǔdān)	น.	หมุดัน	ดอกไม้นชนิดหนึ่ง ออก ดอกทางก้านใบ
13	โลโต	แต้จิ๋ว	骆驼 (luòtuo)	น.	ลั่วถั่ว	อูฐ
14	หยก	กวางตุ้ง	玉 (yù)	น.	ยวู้	หินแก้วสีต่าง ๆ ใช้ทำ เครื่องประดับและ เครื่องใช้ ถือเป็นของ มงคลและมีค่า
15	หลิว	แต้จิ๋ว	柳树 (liǔshù)	น.	หลิวชู่	ไม้ต้นชนิดหนึ่ง ดอก ออกเป็นช่อกิ่งและใบ ห้อยลงเป็นไม้ประดับ
16	หลีฮื้อ	แต้จิ๋ว	鲤鱼 (lǐyú)	น.	หลีหยู	ชื่อปลาน้ำจืดชนิดหนึ่ง
17	ฮวง	แต้จิ๋ว	风 (fēng)	น.	เฟิง	ลม
18	ฮวย	แต้จิ๋ว	花 (huā)	น.	ฮวา	ดอกไม้
19	ไผ่จีน	แต้จิ๋ว	竹子 (zhúzi)	น.	จู้จี	ต้นไม้นชนิดหนึ่งต้นเล็ก ๆ

ภาคผนวก ง

การวิเคราะห์ประเภทของคำยืมภาษาจีนที่สะท้อนการสื่อสารข้ามวัฒนธรรม

ตารางนี้เป็นตารางที่เก็บข้อมูลเกี่ยวกับการวิเคราะห์ประเภทของคำยืมภาษาจีนที่สะท้อนการสื่อสารข้ามวัฒนธรรม ซึ่งได้แบ่งประเภทคำยืมภาษาจีนในภาษาไทยออกเป็นหลายประเภท ได้แก่ อาหาร เครื่องใช้ การแต่งกาย ความเชื่อ การละเล่น ประเพณี เป็นต้น

ลำดับ	คำไทย	คำจีน	ประเภทคำยืมภาษาจีนที่สะท้อนการสื่อสารข้ามวัฒนธรรม							
			อาหาร ปรุง อาหาร	เครื่อง ญาติ และ บุคคล	เครื่องมือ เครื่องใช้	การละเล่น มหกรรม	เครื่อง แต่งกาย	ความ เชื่อ ศาสนา	ประเพณี	ธรรมชาติ
1	กะล่อจี	糯米糍 (nuòmǐc)	✓							
2	กงไผ่	贡菜 (gòngcài)	✓							
3	กาว	瓜 (guā)	✓							
4	กวยจั๊บน้ำ	粿汁 (guǒzhī)	✓							
5	กวยจี๊	瓜子 (guāzǐ)	✓							
6	ก้วยเตี๋ยว	粿条 (guǒtiáo)	✓							
7	กาน้ำ	橄榄 (gǎnlǎn)	✓							
8	กวยช่าย	韭菜 (jiǔcài)	✓							
9	กุนเชียง	腊肠 (làcháng)	✓							
10	กูด	蕨菜 (juécài)	✓							
11	เก็กฮวย	菊花 (júhuā)	✓							
12	เกาลัด	板栗 (bǎnlì)	✓							
13	เกาเหลียง	高粱 (gāoliang)	✓							
14	เกาหลา	高楼面 (gāolólumiàn)	✓							

ลำดับ	คำไทย	คำจีน	ประเภทคำยืมภาษาจีนที่สะท้อนการสื่อสารข้ามวัฒนธรรม							
			อาหาร ปรุง อาหาร	เครื่อง ญาติ และ บุคคล	เครื่องมือ เครื่องใช้	การละเล่น มหรรณพ	เครื่อง แต่งกาย	ความ เชื่อ ศาสนา	ประเพณี	ธรรมชาติ
15	แก๊มจ๋าย	咸菜 (xiáncài)	✓							
16	แก๊มอี	尖米丸 (jiānmǐwán)	✓							
17	เก๊ว	饺子 (jiǎozi)	✓							
18	โก้	糕 (gāo)	✓							
19	โกปี้	咖啡 (kāfēi)	✓							
20	จั้นฉ่าย	芹菜 (qíncài)	✓							
21	คะน้ำ	芥蓝 (gàilán)	✓							
22	จันฮับ	荐盒 (jiànhé)	✓							
23	จับกั้ม	杂锦 (zájīn)	✓							
24	จับแก๊ม	什锦咸菜 (shíjīn-xiáncài)	✓							
25	จับฉ่าย	杂菜 (zácai)	✓							
26	จิกไฉ่ว	浙醋 (zhècù)	✓							
27	จิว	酒 (jiǔ)	✓							
28	จิม	蘸 (zhàn)	✓							
29	ฉาก้วย	龟苓膏 (guīlínggāo)	✓							
30	ชง	冲 (chōng)	✓							
31	ชิงฮื้อ	青鱼 (qīngyú)	✓							
32	เซ้ง	橙 (chéng)	✓							
33	ไช่ท้าว	菜头 (càitóu)	✓							
34	ไช่ฟัว	菜脯 (càifú)	✓							
35	ชาลาเปา	包子 (bāozi)	✓							

ลำดับ	คำไทย	คำจีน	ประเภทคำยืมภาษาจีนที่สะท้อนการสื่อสารข้ามวัฒนธรรม							
			อาหาร ปรุง อาหาร	เครื่อง ญาติ และ บุคคล	เครื่องมือ เครื่องใช้	การละเล่น มหรรณพ	เครื่อง แต่งกาย	ความ เชื่อ ศาสนา	ประเพณี	ธรรมชาติ
36	ซีเซ็กถ่าย	四色菜 (sìsècài)	✓							
37	ซีอ้าว	酱油 (jiàngyóu)	✓							
38	ตังกวย และ	冬瓜钱 (dōngguājiàn)	✓							
39	ตังถ่าย	冬菜 (dōngcài)	✓							
40	ตังโถ้	茼蒿 (tónghāo)	✓							
41	ตุ๋น	炖 (dùn)	✓							
42	ติ่มซำ	点心 (diǎnxīn)	✓							
43	ตือฮวาน	猪番 (zhūfān)	✓							
44	บ๊วย	梅 (méi)	✓							
45	บ๊วยเจียง	梅酱 (méijiàng)	✓							
46	บ๊ะจ่าง	肉粽 (ròuzòng)	✓							
47	บะหมี่	面条 (miàntiáo)	✓							
48	ปวยเล้ง	菠菜 (bōcài)	✓							
49	ปาท่องโก๋	油条 (yóutiáo)	✓							
50	เป๋าซื้อ	鲍鱼 (bàoyú)	✓							
51	เปาะเปี๊ยะ	薄饼 (báobǐng)	✓							
52	จี่	烤 (kǎo)	✓							
53	เจียน	煎 (jiān)	✓							
54	เจียว	焦 (jiāo)	✓							
55	โจ้ว	粥 (zhōu)	✓							
56	เต้า	豆 (dòu)	✓							

ลำดับ	คำไทย	คำจีน	ประเภทคำยืมภาษาจีนที่สะท้อนการสื่อสารข้ามวัฒนธรรม							
			อาหาร ปรุง อาหาร	เครื่อง ญาติ และ บุคคล	เครื่องมือ เครื่องใช้	การละเล่น มหรรณพ	เครื่อง แต่งกาย	ความ เชื่อ ศาสนา	ประเพณี	ธรรมชาติ
57	เต้าเจี้ยว	豆酱 (dòujiàng)	✓							
58	เต้าซี่	豆豉 (dòuchǐ)	✓							
59	เต้าทึง	豆汤 (dòutāng)	✓							
60	เต้าส่วน	豆璇 (dòuxuán)	✓							
61	เต้าหู้	豆腐 (dòufu)	✓							
62	เต้าหู้ยี้	豆腐乳 (dòufūrǔ)	✓							
63	เต้าฮวย	豆花 (dòuhuā)	✓							
64	ท้อ	桃 (táo)	✓							
65	แทะ	蜇 (zhé)	✓							
66	เปี๊ยะ	饼 (bǐng)	✓							
67	แป้งมี	面 (miàn)	✓							
68	เปาะก๊วย	白果 (báiguǒ)	✓							
69	เปี๊ยะฉ่าย	白菜 (báicài)	✓							
70	เปี๊ยะหะ	白煮 (báizhǔ)	✓							
71	เปี๊ยะม้วย	白粥 (báizhōu)	✓							
72	โป๊ยจ๊ก	八角 (bājiǎo)	✓							
73	พะโล้	卤 (lǔ)	✓							
74	ม้วย	粥 (zhōu)	✓							
75	มี๊สั่ว	面线 (miànxiàn)	✓							
76	โม้	磨 (mó)	✓							
77	ซ่า	凉拌菜 (liángbàn)	✓							
78	เย็นตาโฟ	酿豆腐	✓							

ลำดับ	คำไทย	คำจีน	ประเภทคำยืมภาษาจีนที่สะท้อนการสื่อสารข้ามวัฒนธรรม							
			อาหาร ปรุง อาหาร	เครื่อง ญาติ และ บุคคล	เครื่องมือ เครื่องใช้	การละเล่น มหรรณพ	เครื่อง แต่งกาย	ความ เชื่อ ศาสนา	ประเพณี	ธรรมชาติ
		(niàngdòufu)								
79	ลันเตา	荷兰豆 (hélándòu)	✓							
80	ลิ้นจี่	荔枝 (lìzhī)	✓							
81	ลิ้นซ้อ	鲮鱼 (língyú)	✓							
82	เล้งซ้อ	鲢鱼 (liányú)	✓							
83	เลียงซึ้น	凉粉 (liángfěn)	✓							
84	ลาลี	梨 (lí)	✓							
85	เสื้ไป	猪肘饭 (zhūzhǒufàn)	✓							
86	หมี่	面 (miàn)	✓							
87	หย้าฉา	饮茶 (yǐnchá)	✓							
88	โสม	参 (shēn)	✓							
89	หน้าพ่าย	橄榄皮 (gǎnlǎnpí)	✓							
90	หน้าเลี่ยน	橄榄粒 (gǎnlǎnli)	✓							
91	หมั่นโถว	馒头 (mántou)	✓							
92	หมูหย็อง	肉松 (ròusōng)	✓							
93	ไผ่ฝืน	米粉 (mǐfěn)	✓							
94	ออส่วน	牡蛎煎 (mǔlìjiān)	✓							
95	โอะวะะ	乌热 (wūrè)	✓							
96	โอะเลียง	乌凉 (wūliáng)	✓							
97	อี	元宵 (yuánxiāo)	✓							
98	ฮื้อถี้	鱼翅 (yúchì)	✓							
99	ฮื้อแซ	生鱼片 (shēngyúpiàn)	✓							

ลำดับ	คำไทย	คำจีน	ประเภทคำยืมภาษาจีนที่สะท้อนการสื่อสารข้ามวัฒนธรรม							
			อาหาร ปรุง อาหาร	เครื่อง ญาติ และ บุคคล	เครื่องมือ เครื่องใช้	การเล่น มหรรณพ	เครื่อง แต่งกาย	ความ เชื่อ ศาสนา	ประเพณี	ธรรมชาติ
100	ซ่าเก๋า	虾饺 (xiǎjiǎo)	✓							
101	ฮ่อซ้อ	蟹枣 (xièzǎo)	✓							
102	เซ่งซ่ง	杏仁 (xìngrén)	✓							
103	แฮกเก็น	虾卷 (xiǎjuǎn)	✓							
104	ก้ง	公 (gōng)		✓						
105	กู	我 (wǒ)		✓						
106	จู๋	舅 (jiù)		✓						
107	โก	哥 (gē)		✓						
108	และ	客 (kè)		✓						
109	ซินแส	先生 (xiānsheng)		✓						
110	เจี๊	姐 (jiě)		✓						
111	เจ็ก	叔 (shū)		✓						
112	ซ้อ	嫂 (sǎo)		✓						
113	ซุ่ม	婶 (shěn)		✓						
114	ต้งเก	东家 (dōngjiā)		✓						
115	ตัวเจี๊	大姐 (dàjiě)		✓						
116	ตี้	弟 (dì)		✓						
117	เตี่ย	爹 (diē)		✓						
118	ป๊า	爸 (bà)		✓						
119	แปะ	伯 (bó)		✓						
120	ม่วย	妹 (mèi)		✓						

ลำดับ	คำไทย	คำจีน	ประเภทคำยืมภาษาจีนที่สะท้อนการสื่อสารข้ามวัฒนธรรม							
			อาหาร ปรุง อาหาร	เครื่อง ญาติ และ บุคคล	เครื่องมือ เครื่องใช้	การละเล่น มหรสพ	เครื่อง แต่งกาย	ความ เชื่อ ศาสนา	ประเพณี	ธรรมชาติ
121	หลงจู๋	廊主 (lángzhǔ)		✓						
122	เหลาเหย่	老爷 (lǎoyé)		✓						
123	อี่	姨 (yí)		✓						
124	เอี๋ย	兄 (xiōng)		✓						
125	กันหั่น	宝剑 (bǎojiàn)			✓					
126	ก้วยลี้	葵笠 (kuíli)			✓					
127	กอเอี๊ยะ	膏药 (gāoyào)			✓					
128	กี่	几 (jǐ)			✓					
129	เกี๊ยะ	屐 (jǐ)			✓					
130	กิม	金 (jīn)			✓					
131	เก้าอี้	交椅 (jiāoyǐ)			✓					
132	กาว	胶 (jiāo)			✓					
133	筐	筐 (kuāng)			✓					
134	จับเจี๊ว	砂罐 (shāguàn)			✓					
135	จิ้ง	钻 (zuàn)			✓					
136	แจกัน	花瓶 (huāpíng)			✓					
137	ชาเล้ง	三轮 (sānlún)			✓					
138	ซึ้ง	甕 (zèng)			✓					
139	ตะเกียบ	筷子 (kuàizi)			✓					
140	ตะหลิว	锅铲 (guōchǎn)			✓					
141	ตั่ง	凳 (dèng)			✓					

ลำดับ	คำไทย	คำจีน	ประเภทคำยืมภาษาจีนที่สะท้อนการสื่อสารข้ามวัฒนธรรม							
			อาหาร ปรุง อาหาร	เครื่อง ญาติ และ บุคคล	เครื่องมือ เครื่องใช้	การละเล่น มหรรณพ	เครื่อง แต่งกาย	ความ เชื่อ ศาสนา	ประเพณี	ธรรมชาติ
142	ตั๋ว	票 (piào)			✓					
143	ตู้	橱 (chú)			✓					
144	โต๊ะ	桌子 (zhuōzi)			✓					
145	ถัง	水桶 (shuǐtǒng)			✓					
146	ป้าย	招牌 (zhāopái)			✓					
147	บั้งก็	畚箕 (běnjī)			✓					
148	ปังดอ	板刀 (bǎndāo)			✓					
149	ป้าน	茶壶 (cháhú)			✓					
150	ปั้ง	本 (běn)			✓					
151	เป้า	靶 (bǎ)			✓					
152	เป้า	包 (bāo)			✓					
153	โป๊ะ	箔 (bó)			✓					
154	โป๊ะจ้าย	驳戟 (bózhài)			✓					
155	ผวย	被 (bèi)			✓					
156	โล่	櫓 (lǔ)			✓					
157	ชื่อ	字号 (zìhào)			✓					
158	หวนโล่	暖炉 (nuǎnlú)			✓					
159	ฮับ	盒 (hé)			✓					
160	กังฟู	功夫 (gōngfu)				✓				
161	จิม	琴 (qín)				✓				
162	จิ้ง	京剧 (jīngjù)				✓				

ลำดับ	คำไทย	คำจีน	ประเภทคำยืมภาษาจีนที่สะท้อนการสื่อสารข้ามวัฒนธรรม							
			อาหาร ปรุง อาหาร	เครื่อง ญาติ และ บุคคล	เครื่องมือ เครื่องใช้	การละเล่น มหรรณพ	เครื่อง แต่งกาย	ความ เชื่อ ศาสนา	ประเพณี	ธรรมชาติ
163	ง่วน	玩 (wán)				✓				
164	จับยี่เก	十二枝 (shíèrzhī)				✓				
165	จั่ว	开局 (kāijú)				✓				
166	เจิ้ง	箏 (zhēng)				✓				
167	แต้ม	点 (diǎn)				✓				
168	ใต้	底 (dǐ)				✓				
169	ถั่ว	豆 (dòu)				✓				
170	ลูกเต๋า	骰 (tóu)				✓				
171	ไท่เก๊ก	太极 (tàijí)				✓				
172	บู๊	武 (wǔ)				✓				
173	บี้	币 (bì)				✓				
174	โย	押宝 (yābǎo)				✓				
175	คะหมี	打谜 (dǎmí)				✓				
176	ไพ่	牌 (pái)				✓				
177	ล่อโก๊ะ	锣鼓 (luógǔ)				✓				
178	หวย	彩票 (cǎipiào)				✓				
179	กั๊ก	马甲 (mǎjiǎ)					✓			
180	กิ๊พ้า	旗袍 (qípáo)					✓			
181	กฤษสง	开胸 (kāixiōng)					✓			
182	ขาถั่ว	脚坐 (jiǎozuò)					✓			
183	จินจา	大花锦绣 (dàhuājǐnxiù)					✓			
184	จีโบ	毡帽 (zhānmào)					✓			

ลำดับ	คำไทย	คำจีน	ประเภทคำยืมภาษาจีนที่สะท้อนการสื่อสารข้ามวัฒนธรรม							
			อาหาร ปรุง อาหาร	เครื่อง ญาติ และ บุคคล	เครื่องมือ เครื่องใช้	การละเล่น มหรรณพ	เครื่อง แต่งกาย	ความ เชื่อ ศาสนา	ประเพณี	ธรรมชาติ
185	ถ่งซำ	长衫 (chángshān)					✓			
186	ปังลั่น	板綾 (bǎnlíng)					✓			
187	เปียบ	辮 (biàn)					✓			
188	กิเลน	麒麟 (qílín)						✓		
189	ก๊วย	鬼 (guǐ)						✓		
190	ซำปอกง	三保公 (sānbǎogōng)						✓		
191	เซียน	仙 (xiān)						✓		
192	เต๋า	道 (dào)						✓		
193	ทะ	塔 (tǎ)						✓		
194	โป๊ยซ่วย	八卦 (bāguà)						✓		
195	โป๊ยเซียน	八仙 (bāxiān)						✓		
196	ฮก ลก ซัว	福禄寿 (fú lù shòu)						✓		
197	ฮวงซุ้ย	风水 (fēngshuǐ)						✓		
198	เกี่ยมซุก	剑术 (jiànshù)							✓	
199	เจ	斋 (zhāi)							✓	
200	เจ็งม้ง	清明 (qīngmíng)							✓	
201	เต๊ะเอี้ย	着腰 (zháoyāo)							✓	
202	ฮั่งเปา	红包 (hóngbāo)							✓	
203	เถาะ	卯 (mǎo)							✓	
204	ประทัด	爆竹 (bàozhú)							✓	
205	กะจั้ว	蟑螂 (zhāngláng)								✓
206	กั๊น	胗 (zhēn)								✓

ลำดับ	คำไทย	คำจีน	ประเภทคำยืมภาษาจีนที่สะท้อนการสื่อสารข้ามวัฒนธรรม							
			อาหาร ปรุง อาหาร	เครื่อง ญาติ และ บุคคล	เครื่องมือ เครื่องใช้	การละเล่น มหรสพ	เครื่อง แต่งกาย	ความ เชื่อ ศาสนา	ประเพณี	ธรรมชาติ
207	เกาลิน	高岭 (gāolǐng)								✓
208	เจียว	鸟 (niǎo)								✓
209	เง่า	根茎 (gēnjīng)								✓
210	จำฉา	杉柴 (shānchái)								✓
211	จำเอง	三清 (sānqīng)								✓
212	ไต้ฝุ่น	台风 (táifēng)								✓
213	ถ่าน	炭 (tàn)								✓
214	ม้า	马 (mǎ)								✓
215	ปุ๋ย	化肥 (huàfēi)								✓
216	โบตั๋น	牡丹 (mǔdān)								✓
217	โลโต	骆驼 (luòtuó)								✓
218	หยก	玉 (yù)								✓
219	หลิว	柳树 (liǔshù)								✓
220	หลีฮื้อ	鲤鱼 (lǐyú)								✓
221	ฮวง	风 (fēng)								✓
222	ฮวย	花 (huā)								✓
223	ไผ่จีน	竹子 (zhúzi)								✓

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ – นามสกุล LI WEILING (หลี่ เหว่ยหลิง)

วัน เดือน ปีเกิด 16 พฤศจิกายน 2536

ที่อยู่ปัจจุบัน บ้านเลขที่ 222/253 D – Condo ถนนสุเทพ ตำบลสุเทพ
อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ รหัสไปรษณีย์ 50200

อีเมลแอดเดรส 727220488@qq.com

ประวัติการศึกษา พ.ศ. 2555 หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชาภาษาไทย
มหาวิทยาลัยชนชาติกวาสี
สาธารณรัฐประชาชนจีน

